

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

PAŹDZIERNIK 2009

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Expol Włocławek, ul. Brzeska 4, tel. 0-54 232 37 23
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

1. Pogarszają się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. We wrześniu syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie SWKR zmalał o 0,7 punktu procentowego (pp) i był o 0,8 pp niższy w porównaniu z najwyższym w ostatnim półroczu poziomem jaki osiągnął w lipcu. Był on jednak nadal o 1,7 pp wyższy niż w bardzo złym pod tym względem wrześniu 2008 r. O pogorszeniu koniunktury w rolnictwie we wrześniu br. zdecydowało przede wszystkim obniżenie wskaźnika nożyc cen, ale również spadek wskaźnika potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen obniżył się do 100,5 punktu pod wpływem spadków cen skupu, które w sierpniu pogłębiły się. W sierpniu obniżone zostały ceny wszystkich podstawowych surowców rolnych, a bieżący wskaźnik zmian cen skupu zmalał do 96 punktów. Obniżki cen skupu były znacznie głębsze niż cen środków produkcji, które zmalały w analizowanym miesiącu o 0,7%. W rezultacie wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji zmalał we wrześniu o 0,2 pp. Obniżony został także wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu, w wyniku spadku indeksu produkcji przemysłu rolno-spożywczego oraz pogorszenia indeksu obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi z zagranicą.

Dotychczasowe zmiany cen jakie po bardzo niekorzystnym 2008 r. dokonywały się na podstawowych rynkach rolnych i środków produkcji od początku roku bieżącego, były dla rolników korzystne. Podwyżkom cen skupu nie towarzyszył wzrost cen środków produkcji. Skumulowany wskaźnik nożyc cen po 8 miesiącach 2009 r. wyniósł 106 punktów. Jednakże znacznie lepsze od prognozowanych zbiory prawie wszystkich roślin, a także przechodzenie do wzrostowej fazy cyklu świńskiego zapowiada, że w najbliższych miesiącach liczyć się trzeba z pogarszaniem rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej.

2. Znacznie wyższe od prognozowanych zbiory zbóż nie tylko w Polsce, ale także w sąsiednich krajach są przyczyną spadków ich cen do poziomu z sezonu 2005/06. Presja podaży, przy słabym popycie będzie utrzymywać ceny zbóż na niskim poziomie do końca sezonu, a korekty cen w górę będą bardzo niewielkie. Szansą na wzrost cen może być zwiększony eksport oraz podaż do interwencji.

3. Po rekordowo wysokich cenach żywca wieprzowego w czerwcu i lipcu, sezonowy spadek rozpoczął się w tym roku o miesiąc szybciej. Opłacalność produkcji żywca wieprzowego jednak poprawiła się pod wpływem znacznych obniżek cen zbóż. Niskie ceny żywca wieprzowego w Unii Europejskiej i opłacalny import będą przyspieszać spadek cen wieprzowiny w Polsce. Niskie ceny wieprzowiny będą również wpływać obniżająco na ceny drobiu.

4. Również na rynku wołowiny niższe ceny w Unii oraz wzrost wartości złotego w porównaniu z pierwszym półroczem br. są powodem spadkowych tendencji cen, które rozpoczęły się w sierpniu. Takie tendencje mogą utrzymać się w najbliższych miesiącach.

5. Maleje dynamika wzrostu skupu oraz obniżek cen płaconych rolnikom za mleko dostarczane do mleczarni. We wrześniu prawdopodobnie ceny skupu będą wyższe, co zapowiada odwrócenie spadkowych tendencji cen na poziomie zbytu, a zwłaszcza znaczący wzrost cen mleka przerobowego i śmietany w obrocie między mleczarniami. Jeśli sezonowy wzrost cen jaki zawsze następuje w czwartym kwartale będzie zbliżony do lat poprzednich, to średnioroczna cena skupu mleka będzie zbliżona do uzyskanej w 2004 r., kiedy wynosiła 87,36 zł/100l.

6. Maleją ceny środków produkcji, w tym przede wszystkim nawozów mineralnych oraz materiałów budowlanych. Wpływają na to obniżki światowych cen surowców używanych do produkcji nawozów oraz nawozów, jako konsekwencja zmniejszonego popytu, malejąca opłacalność stosowania środków plonotwórczych i trudna sytuacja dochodowa rolników, a także kryzys w budownictwie.

7. Bardzo dobre zbiory i wysoka podaż praktycznie wszystkich surowców roślinnych, a także rosnąca podaż produktów pochodzenia zwierzęcego, przy zahamowaniu wzrostu dochodów zapowiada osłabienie dynamiki podwyżek cen żywności. W drugiej połowie roku spodziewać się można powrotu do długookresowej tendencji relatywnego tanienia żywności.

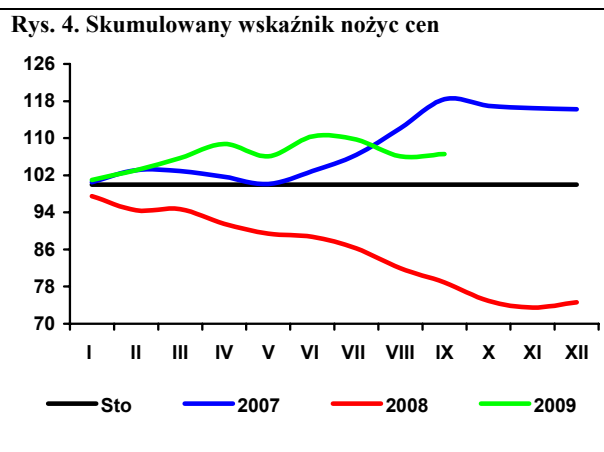
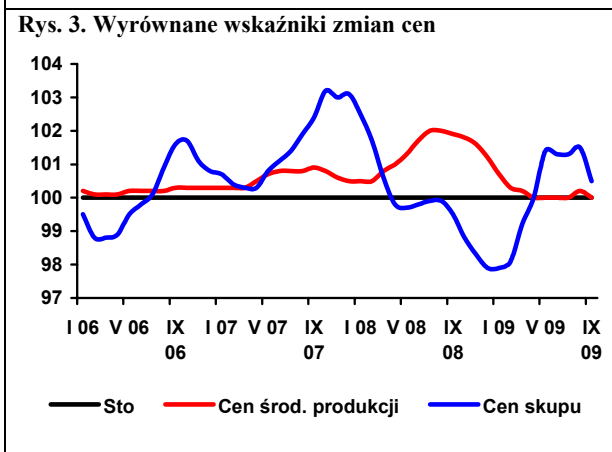
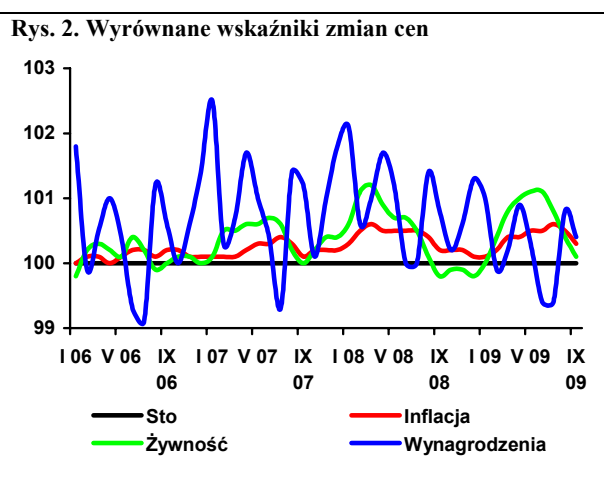
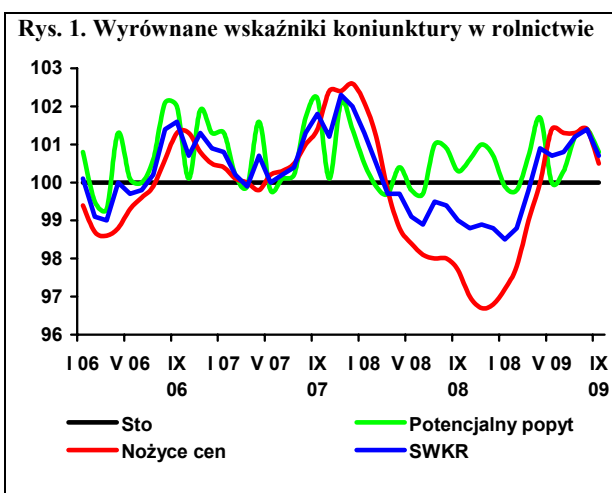
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	IX 09	VIII 09	VII 09	VI 09	V 09	IV 09	IX 08
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,7	101,4	101,5	100,8	100,7	100,9	99,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,8	101,3	101,4	100,3	100,1	101,7	100,3
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,5	101,4	101,7	101,3	101,4	100,0	97,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,5	101,6	101,7	101,3	101,3	100,0	99,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	101,9
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,2	100,1	99,8	99,4	99,4	99,5	100,4
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,3	100,4	98,6	98,3	99,2	99,9	100,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,2	103,0	102,9	101,7	100,4	102,6	100,3

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Według prognoz USDA światowe zbiory pszenicy w sezonie 2009/10 wyniosą 659 mln ton, wobec 682 mln ton w sezonie poprzednim. Zbiory pszenicy w UE szacowane są na 136 mln ton (152 mln ton poprzednio). Produkcja tzw. zbóż paszowych na świecie wyniesie 1092 mln ton (1100 mln ton poprzednio), a w UE 149 mln ton (161 mln ton). Zużycie zbóż w UE zmniejszy się z 279 do 277 mln ton, a na świecie zwiększy się z 1074 do 1097 mln ton zbóż paszowych oraz z 635 do 645 mln ton pszenicy. Na koniec nowego sezonu zwiększą się światowe zapasy pszenicy (z 169 do 184 mln ton), a spadną zbóż paszowych (z 187 do 161 mln ton).

Zbiory zbóż w Polsce w 2009 r. szacowane są na 29,7 mln ton, tzn. o ok. 7,2% więcej niż w roku 2008. Na wzrost zbiorów wpłynęło zwiększenie powierzchni uprawy zbóż podstawowych, korzystne warunki zimowania oraz opady deszczu w maju i czerwcu. Plony zbóż ogółem szacuje się na 34,6 dt/ha, tzn. o 7,5% powyżej poziomu 2008 r.

Wysokie zbiory zbóż, przy dużych zapasach początkowych, wpływają na zwiększenie podaży ziarna i spadek cen.

Nowy sezon 2009/10 rozpoczął się obniżeniem cen zbóż do poziomu z sezonu 2005/06. Niewielki spadek cen, względnie ich stabilizacja, powinien trwać przez cały III kwartał 2009 r., a w kolejnych miesiącach należy oczekiwać korekty cen, nie będzie jednak ona duża, a ceny nie powinny przekroczyć poziomu sprzed roku. Poziom cen będzie zachęcał rolników do sprzedaży zbóż na zakupy interwencyjne. Skup interwencyjny w obecnym sezonie nie będzie obejmował kukurydzy, a w następnym będzie ograniczony jedynie do pszenicy. W najbliższym czasie należy oczekiwać spadku cen kukurydzy, która jest obecnie droższa niż w krajach sąsiednich.

Pierwsze miesiące 2009 r. przyniosły wzrost cen niektórych pasz spowodowany w głównej mierze rosnącymi cenami surowców wysokobiałkowych. Najbardziej zdrożał koncentrat Provit dla trzody, oparty głównie na szybko drożących surowcach importowanych. W ostatnich miesiącach ceny pasz zaczęły spadać, jednak są nadal relatywnie wysokie względem zbóż.

Spadek cen zbóż dotychczas nie przełożył się na obniżki cen detalicznych produktów zbożowych. Spadek cen zbytu jest mniejszy niż spadek cen zbóż, natomiast ceny detaliczne nie są obniżane, ponieważ na ich poziom wpływają przede wszystkim wysokie pozasurowcowe koszty produkcji.

W pierwszych siedmiu miesiącach 2009 r. wyższe niż przed rokiem były przemiały ziarna (o 18%) oraz produkcja mąki pszennej i żytniej (o 30%), makaronów (o 15%) i pieczywa (o 12%); obniżyła się natomiast produkcja mieszanek paszowych dla zwierząt (o 13%).

W ciągu dwóch pierwszych miesięcy sezonu 2009/10 skupiono 1,6 mln ton zbóż (o 5% więcej niż przed rokiem). Wyższy jest skup pszenicy, a obniżył się skup żyta.

Tańszy niż przed rokiem złoty, a także przewaga podaży ziarna nad popytem w kraju sprzyja eksportowi ziarna zbóż. W pierwszych siedmiu miesiącach 2009 r. wyniósł on ponad 1,7 mln ton i był prawie trzykrotnie wyższy niż w całym 2008 r. Zboże sprzedajemy głównie do Niemiec, a także do Hiszpanii i innych krajów UE. Ważnymi odbiorcami polskiej pszenicy są kraje północnej Afryki. Ponad trzykrotnie niższy był natomiast import ziarna zbóż, który wyniósł ok. 550 tys. ton.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	skup				targowiska				
2007 I-XII	706,8	602,1	659,3	641,1	760,1	660,6	711,6	659,2	X
2008 I-XII	642,4	516,5	527,9	643,7	828,2	694,1	774,2	702,9	X
2008 I-VI	871,7	718,3	788,4	789,4	912,3	763,8	855,2	767,2	X
2009 I-VI	513,9	374,9	.	.	603,6	496,2	565,7	522,0	X
2008 IV	921,6	736,5	797,9	814,0	946,7	771,8	885,4	802,8	358,46
V	864,6	719,0	761,0	769,8	938,1	782,9	881,3	786,6	356,12
VI	804,1	689,3	748,1	757,1	943,6	782,8	870,7	777,8	X
VII	689,7	556,3	745,7	640,3	933,9	771,7	866,6	782,8	X
VIII	573,6	479,5	705,9	648,2	837,4	690,0	778,5	707,1	X
IX	517,1	426,2	531,2	580,7	743,0	626,6	688,6	640,8	X
X	467,1	373,5	321,5	555,7	682,4	597,4	637,0	587,6	X
XI	460,0	362,0	320,1	525,3	641,1	539,3	598,4	557,7	378,66
XII	470,6	355,5	367,4	495,7	626,7	522,2	589,8	555,0	410,73
2009 I	477,5	371,0	406,6	497,9	629,8	516,4	592,4	541,2	433,16
II	528,4	382,3	458,9	484,7	620,6	500,6	579,1	544,4	479,05
III	517,5	381,5	498,5	482,3	611,6	513,8	580,1	533,9	479,06
IV	500,5	360,6	487,0	465,9	608,6	513,4	568,3	527,6	459,92
V	508,3	367,0	537,6	458,7	581,6	475,1	546,4	495,7	461,03
VI	538,3	385,6	613,0	455,0	569,6	457,7	528,1	489,2	X
VII	522,8	352,7	627,7	396,9	571,1	451,1	516,2	481,9	X
VIII	451,4	291,5	547,2	390,2	547,3	411,4	494,1	454,3	X
IX ^a	432,4	286,5	528,6	352,8	489,7	332,8	440,8	392,3	X

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2007 I-XII	3005,5	899,0	409,7	495,8	222,4	228,3	4213,0	1436,6	622,7
2008 I-XII	3081,3	855,1	459,2	470,6	165,6	234,6	4281,1	1349,1	673,7
2008 I-VI	1041,9	295,8	121,8	98,7	60,9	55,8	1328,5	447,0	287,1
2009 I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2007/08	3163,5	907,9	415,9	480,0	216,0	239,7	4374,8	1472,1	723,9 ^b
2008/09	3977,2	1090,3	634,3	530,6	196,2	341,8	5534,1	1804,6	641,3
2008 IV	159,7	40,8	21,4	17,3	11,7	8,1	207,4	67,2	48,6
V	126,0	42,7	15,1	10,9	7,4	9,1	162,9	64,1	39,0
VI	95,4	29,0	9,5	12,6	7,1	3,9	122,3	43,1	31,4
VII	193,2	55,7	42,9	70,6	31,1	22,4	329,6	113,1	24,8
VIII	751,2	192,4	151,4	186,8	22,5	76,5	1181,0	313,8	12,0
IX	403,3	120,2	65,9	59,9	27,3	35,6	571,4	196,0	10,4
X	250,0	73,6	28,2	22,6	9,4	13,1	315,4	104,6	109,4
XI	213,9	65,2	22,5	15,3	7,2	13,0	265,3	90,4	148,5
XII	227,7	52,1	26,4	16,5	7,3	18,3	289,9	84,0	81,6
2009 I	230,5	58,2	34,4	15,6	6,3	16,5	309,1	97,3	64,1
II	398,6	83,4	54,5	22,8	12,7	24,6	505,5	141,7	56,5
III	418,8	117,2	49,9	31,4	16,7	34,7	537,8	179,7	49,1
IV	319,3	91,5	39,3	30,8	16,3	27,5	418,5	144,5	30,8
V	285,0	90,2	70,5	31,8	19,4	26,7	415,3	174,7	32,0
VI	285,6	90,6	48,2	26,6	20,0	33,0	395,4	164,5	22,1
VII	240,3	66,8	37,9	133,4	53,4	22,1	434,2	152,2	16,1
VIII	717,6	.	152,6	.	.	.	1149,8	.	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2007 I-XII	1885,6	1531,6	110,1	746,3	113,1	5966,8
2008 I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2007 ^b I-XII	2746,2	2400,1	233,6	1523,0	155,3	6993,3
2008 ^b I-XII	.	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2008 I-VI	757,3	638,3	51,0	392,9	58,2	3232,1
2009 I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2008 IV	130,7	109,5	8,65	65,8	9,97	569,3
V	115,2	98,5	7,30	66,9	9,05	552,7
VI	122,8	103,5	8,15	65,2	9,76	536,3
VII	134,8	115,8	9,78	64,2	9,61	551,9
VIII	129,1	108,8	9,42	63,5	8,68	458,2
IX	143,9	114,0	9,15	63,5	10,13	468,9
X	149,0	116,0	9,85	67,5	11,18	508,6
XI	143,6	116,9	8,96	61,1	10,68	448,7
XII	140,0	108,2	8,76	65,8	9,81	465,0
2009 I	150,3	142,0	12,07	70,6	11,32	450,2
II	146,0	136,6	10,88	66,1	9,36	414,8
III	165,3	148,9	11,53	74,8	11,34	436,4
IV	148,7	137,4	11,26	75,3	10,40	500,8
V	141,4	134,3	12,34	74,4	11,88	494,0
VI	147,8	136,9	11,70	75,9	12,11	506,5
VII	152,4	146,0	11,60	76,2	11,44	498,5
VIII	.	137	9,9	.	9,6	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2008 I-XII	375,4	81,6	26,9	87,0	612,7	1154,9	54,8	286,6	837,7	2388,5
2008 I-VI	96,8	9,6	5,7	13,1	141,2	570,4	38,5	168,3	495,6	1308,5
2009 I-VI	1123,7	272,7	8,9	100,6	1597,9	221,5	3,0	73,6	155,9	462,9
2007/08	429,6	68,9	146,9	126,5	851,2	716,9	49,2	222,9	567,0	1593,7
2008/09	1402,3	344,7	30,1	174,5	2069,4	806,0	19,3	191,9	498,1	1542,9
2008 IV	34,57	0,41	0,00	0,29	36,8	113,15	5,74	59,46	102,31	289,7
V	0,90	0,10	0,00	0,05	1,6	171,18	9,92	43,54	145,40	380,8
VI	0,03	0,36	0,23	0,02	1,2	211,46	15,17	38,35	145,39	420,5
VII	0,57	0,05	8,99	0,68	10,7	229,67	10,87	54,46	99,49	400,5
VIII	14,47	4,80	4,42	0,15	28,5	134,82	3,42	25,00	84,14	252,7
IX	61,10	16,43	2,68	0,59	92,0	95,12	1,53	16,10	25,59	139,8
X	60,11	41,18	3,02	19,10	126,1	38,64	0,18	4,45	28,90	73,8
XI	76,41	6,13	1,31	25,50	115,2	36,53	0,13	7,14	55,90	101,5
XII	65,98	3,44	0,71	27,86	99,0	49,69	0,11	11,11	48,11	111,7
2009 I	101,34	10,80	0,57	23,77	140,5	50,10	0,14	14,41	34,61	101,2
II	255,39	40,48	0,72	39,41	348,3	49,41	0,33	7,45	47,45	106,8
III	257,39	39,30	0,70	21,91	330,5	29,63	1,06	13,79	20,92	66,9
IV	152,89	43,58	1,35	9,18	222,1	28,30	1,05	11,04	12,95	54,8
V	148,90	62,20	1,44	3,35	238,6	33,05	0,13	19,02	18,03	71,1
VI	207,79	76,35	4,17	2,98	317,9	31,03	0,31	7,88	21,96	62,1
VII	98,69	19,25	17,11	1,36	143,5	35,55	0,47	6,71	13,17	56,5

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2008 I-XII	29,2	6,1	9,9	7,5	28,2	34,8	14,8	26,6	34,6	252,2
2008 I-VI	13,5	3,0	5,1	4,3	15,3	17,9	9,0	13,6	18,0	136,4
2009 I-VI	36,1	3,1	6,1	5,7	23,3	13,6	6,1	13,5	16,4	114,8
2007/08	19,3	5,1	10,2	8,9	23,9	37,4	16,6	31,0	35,8	254,6
2008/09	51,7	6,1	10,9	9,0	36,1	30,5	11,9	26,5	33,0	230,6
2008 IV	2,24	0,40	0,87	0,73	4,18	2,94	1,55	1,99	1,96	25,67
V	2,24	0,40	0,65	0,35	2,25	2,88	1,25	2,77	1,53	23,44
VI	2,25	0,32	0,65	0,44	2,35	3,34	1,52	2,63	3,61	29,40
VII	2,37	0,35	0,76	0,52	2,21	3,19	1,31	2,66	2,42	29,29
VIII	1,80	0,49	0,77	0,41	2,38	4,17	0,93	1,96	3,71	22,37
IX	2,21	0,86	0,71	0,55	3,09	3,30	1,49	2,29	1,95	20,09
X	3,12	0,39	0,94	0,78	2,09	3,11	1,19	2,47	4,48	16,75
XI	3,32	0,42	0,91	0,37	1,53	1,79	0,47	1,77	2,49	13,70
XII	2,82	0,51	0,67	0,58	1,52	1,34	0,38	1,81	1,58	13,58
2009 I	3,46	0,43	1,40	1,68	2,44	2,24	0,56	2,01	3,02	19,54
II	5,48	0,42	1,08	1,38	3,62	2,46	1,25	2,12	3,59	13,29
III	4,96	0,50	1,09	0,90	4,79	2,46	1,25	2,05	2,88	16,00
IV	6,98	0,59	0,85	0,67	4,96	1,82	1,10	2,01	3,60	19,08
V	7,18	0,53	1,00	0,43	3,62	1,25	1,10	2,94	1,79	24,94
VI	8,04	0,66	0,71	0,69	3,88	3,33	0,84	2,37	1,50	21,92
VII	6,42	0,55	1,18	0,82	3,79	2,16	0,68	1,17	2,04	11,40

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2008 I-XII	10,5	65,0	217,4	103,6	86,0	67,8	13,6	92,9	250,0	107,1
2008 I-VI	4,6	32,6	107,0	50,0	47,2	26,1	7,0	43,3	127,6	50,9
2009 I-VI	7,6	33,3	101,4	65,6	27,4	33,5	7,4	40,1	87,4	52,3
2007/08	8,4	60,4	215,5	106,0	96,6	52,5	13,3	85,0	281,1	96,8
2008/09	13,5	65,8	211,8	119,1	66,1	75,2	14,0	89,6	209,9	108,5
2008 IV	1,09	5,79	20,13	8,02	8,64	5,05	1,15	7,73	22,23	8,62
V	0,63	5,15	17,57	9,42	5,90	3,96	1,40	7,16	18,49	7,85
VI	0,82	5,49	18,12	9,09	5,54	3,72	1,45	7,57	19,01	8,19
VII	0,90	6,02	17,29	9,54	6,53	4,81	1,52	8,04	22,68	8,50
VIII	0,80	4,23	17,45	9,08	5,72	3,99	1,08	7,82	24,23	8,28
IX	1,03	5,13	20,51	9,10	7,01	5,45	1,33	9,11	23,83	9,55
X	1,34	6,74	21,73	9,94	7,04	18,17	0,94	9,44	20,39	10,76
XI	0,92	5,19	18,76	9,07	6,57	5,39	1,11	8,98	16,59	8,75
XII	0,92	5,12	14,71	6,83	5,88	3,92	0,67	6,14	14,74	10,35
2009 I	0,95	6,22	14,93	6,30	4,71	4,61	0,93	6,92	17,27	8,70
II	1,29	5,45	16,29	6,94	3,48	4,46	1,10	6,77	13,12	8,37
III	1,66	6,30	18,70	22,17	4,73	4,90	1,46	7,70	14,64	10,01
IV	1,19	5,99	17,71	9,66	4,91	4,48	1,95	7,23	13,66	8,99
V	1,30	5,29	16,56	9,68	5,02	3,28	0,91	5,59	13,76	8,10
VI	1,23	4,07	17,20	10,81	4,50	11,73	1,00	5,84	14,95	8,13
VII	1,72	4,15	13,66	10,48	4,75	3,75	0,89	5,71	14,29	6,96

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2007 I-XII	1,08	1,73	1,31	2,66	2,68	3,16	3,55	4,08
2008 I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2008 I-VI	1,27	2,03	1,57	3,34	3,05	3,56	3,99	4,59
2009 I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2008 IV	1,29	2,05	1,55	3,38	3,05	3,54	3,98	4,61
V	1,28	2,06	1,57	3,46	3,11	3,58	4,00	4,66
VI	1,25	2,07	1,56	3,50	3,15	3,64	4,02	4,69
VII	1,21	2,08	1,55	3,54	3,18	3,66	4,04	4,72
VIII	1,12	2,09	1,57	3,58	3,20	3,68	4,07	4,74
IX	1,04	2,09	1,56	3,62	3,20	3,70	4,06	4,76
X	0,95	2,08	1,56	3,60	3,20	3,70	4,08	4,75
XI	0,88	2,04	1,49	3,60	3,20	3,70	4,07	4,77
XII	0,86	2,01	1,49	3,64	3,20	3,70	4,06	4,77
2009 I	0,84	2,00	1,49	3,64	3,14	3,74	4,07	4,80
II	0,84	1,99	1,47	3,62	3,15	3,74	4,09	4,83
III	0,86	1,97	1,46	3,64	3,17	3,74	4,08	4,84
IV	0,84	1,95	1,43	3,64	3,17	3,74	4,10	4,83
V	0,82	1,95	1,40	3,64	3,16	3,76	4,10	4,84
VI	0,83	1,93	1,42	3,64	3,16	3,76	4,12	4,82
VII	0,85	1,94	1,40	3,68	3,17	3,76	4,11	4,83
VIII	0,85	1,92	1,33	3,66	3,16	3,78	4,13	4,78

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2007 I-XII	1022,1	1145,7	1725,8	962,2	1298,3	1171,8	1635,2
2008 I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2008 I-VI	1199,7	1322,9	1908,6	1138,4	1505,9	1361,5	1802,5
2009 I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2008 IV	1230,1	1339,8	1929,7	1161,9	1547,3	1379,4	1833,9
V	1248,6	1350,5	1942,4	1175,6	1568,6	1397,1	1840,2
VI	1253,9	1377,8	1942,3	1177,3	1569,0	1407,6	1845,0
VII	1254,0	1374,5	1947,4	1174,7	1569,8	1414,7	1848,5
VIII	1242,8	1360,9	1939,6	1161,9	1570,0	1401,2	1843,6
IX	1194,9	1320,5	1909,6	1115,0	1556,2	1375,0	1835,3
X	1151,4	1282,0	1871,0	1081,3	1529,0	1343,1	1815,9
XI	1123,8	1251,8	1850,2	1043,8	1503,3	1309,1	1798,7
XII	1114,8	1237,6	1835,9	1028,6	1493,3	1275,4	1790,4
2009 I	1069,6	1199,3	1818,6	1021,8	1469,3	1277,9	1791,2
II	1093,9	1216,0	1799,3	1021,8	1458,4	1276,0	1863,7
III	1098,8	1209,1	1811,3	1013,4	1450,8	1263,7	1896,5
IV	1150,2	1245,6	1825,7	1025,2	1444,4	1269,7	1930,6
V	1145,1	1268,8	1829,6	1005,1	1440,1	1263,0	1952,1
VI	1153,5	1268,9	1836,1	1005,7	1451,7	1271,6	1986,8
VII	1160,7	1271,0	1837,6	1005,4	1457,9	1276,3	2004,2
VIII	1151,0	1279,4	1835,0	996,9	1458,4	1275,8	2002,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” / ceny targ. żyta	Mieszanka „DKA – Starter” / ceny targ. pszenicy	Koncentrat „Provit” / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B”	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit”	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2”	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter”
2008 I	1,461	1,640	2,341	1,120	2,026	3,247	2,296
II	1,482	1,651	2,369	1,041	1,850	2,958	2,321
III	1,487	1,642	2,366	0,975	2,004	3,189	2,287
IV	1,505	1,634	2,376	0,902	1,979	3,124	2,197
V	1,502	1,672	2,350	0,841	2,185	3,420	2,250
VI	1,504	1,663	2,357	0,812	2,336	3,661	2,326
VII	1,522	1,681	2,395	0,778	2,413	3,797	2,408
VIII	1,684	1,875	2,672	0,763	2,446	3,882	2,395
IX	1,779	2,094	2,929	0,781	2,528	4,161	2,345
X	1,810	2,241	3,040	0,789	2,379	3,995	2,309
XI	1,935	2,345	3,335	0,803	2,379	4,100	2,195
XII	1,970	2,383	3,429	0,798	2,513	4,375	2,109
2009 I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393
III	1,972	2,372	3,691	0,792	2,520	4,717	2,537
IV	1,997	2,373	3,760	0,763	2,528	4,760	2,804
V	2,116	2,476	4,109	0,758	2,464	4,786	2,583
VI	2,197	2,549	4,341	0,749	2,547	5,031	2,755
VII	2,229	2,553	4,443	0,739	2,536	5,055	2,738
VIII	2,423	2,665	4,868	0,744	2,456	4,935	2,660

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

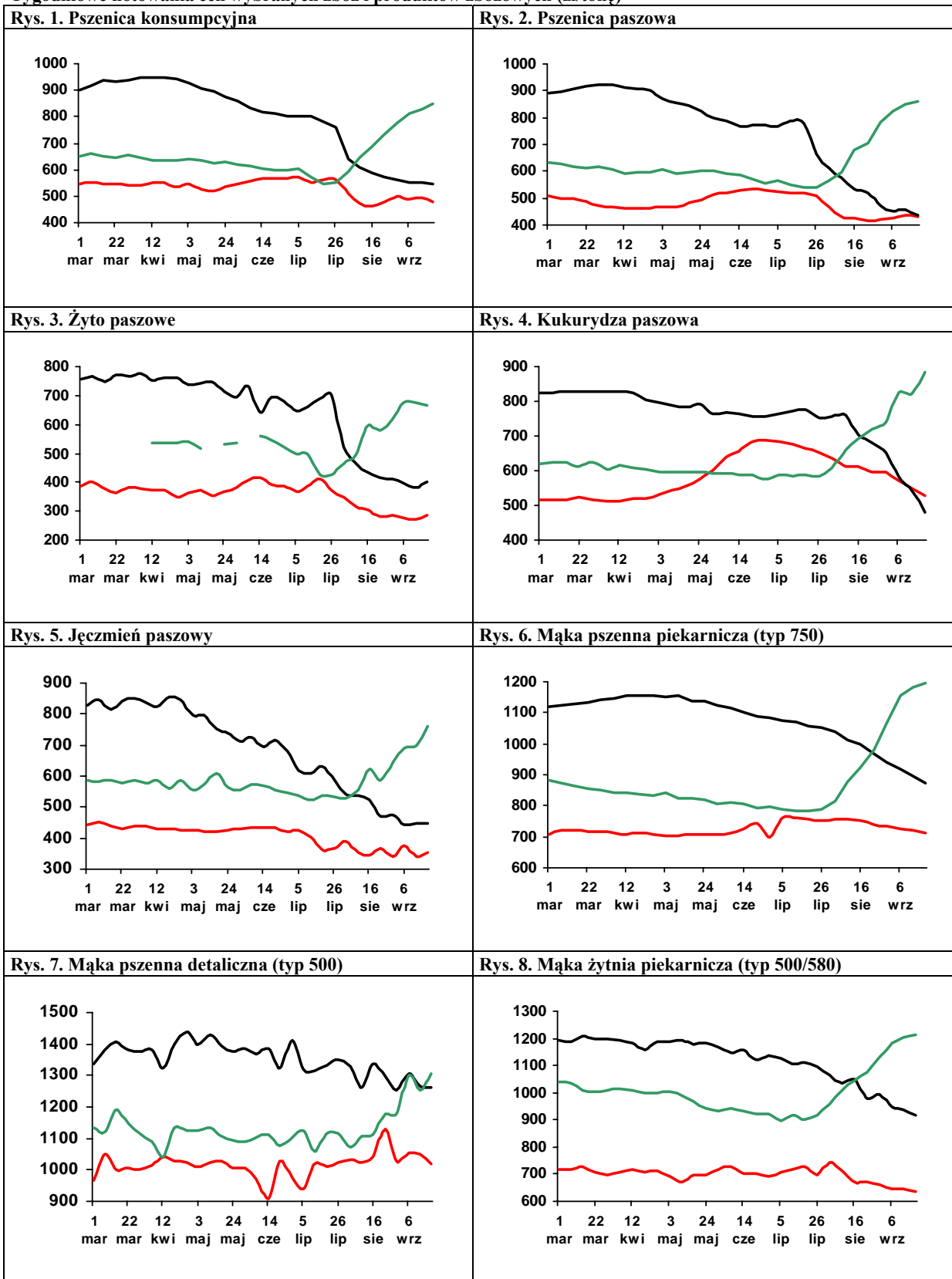
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna		Żyto kons.	Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
	Niemcy	Czechy	Niemcy	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2008 IV	229	250	.	177	201	244	209	189	223
V	217	237	.	174	192	219	221	191	215
VI	204	238	189	167	173	206	206	194	208
VII	202	235	177	150	171	171	185	180	209
VIII	178	186	154	154	157	146	181	136	183
IX	161	163	142	138	138	129	173	102	141
X	149	149	133	122	125	117	97	78	119
XI	140	144	.	107	115	115	86	78	122
XII	124	117	115	106	106	84	85	85	90
2009 I	136	110	120	120	115	90	93	93	94
II	141	109	.	110	114	88	90	95	93
III	125	138	.	107	105	98	100	97	132
IV	123	115	.	107	103	94	98	103	114
V	142	114	.	125	112	96	101	110	117
VI	140	122	.	107	111	97	135	135	123
VII	117	120	.	102	91	86	93	116	124
VIII	113	.	.	96	96	84	112	103	.
IX	115	103	.	92	97	80	98	89	105

Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda: 2009 — 2008 — 2007 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2007-09; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2009/2010 kwota produkcji cukru w Polsce wynosi 1405 tys. ton. Według szacunków GUS w br. powierzchnia uprawy buraków cukrowych, które zakontraktowane zostały przez przemysł cukrowniczy, wynosi ok. 191 tys. ha i jest o 1,8% większa niż w sezonie poprzednim. Korzystne warunki pogodowe w okresie wiosennym i letnim pozwalają przypuszczać, że średni plon może przekroczyć 50 ton/ha i będzie o ok. 10% większy niż przed rokiem. Produkcja cukru kampanii 2009/2010 może więc wynieść ok. 1500 tys. ton i będzie o 100 tys. większa od limitu produkcyjnego.

W sezonie 2009/2010 minimalna cena skupu buraków wynosi 26,29 EUR/tonę i jest o 5,5% mniejsza niż przed rokiem. Cena minimalna przeliczana będzie na walutę krajową według kursu euro, który Europejski Bank Centralny wyznaczył na poziomie 4,1584 zł. W poprzedniej kampanii średni kurs euro używany do rozliczeń ceny minimalnej wynosił 3,3747 zł. Minimalna cena skupu buraków cukrowych o standardowej zawartości cukru 16% wynosi zatem 109,32 zł/tonę i jest 16,5% wyższa niż przed rokiem. Uwzględniając wyższą rzeczywistą zawartość cukru w korzeniach średnia cena skupu może wynieść 110-115 zł/tonę i będzie o 6-10% wyższa niż przed rokiem.

Krajowe zużycie cukru wynosi ok. 1620 tys. ton. W pierwszym półroczu 2009 r. konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyła się ok. 4%. Pod wpływem wysokich cen detalicznych i pogarszającej się sytuacji dochodowej gospodarstw domowych. W skali całego 2009 r. spożycie może wynieść ok. 17,5 kg na osobę i będzie o 3% mniejsze niż przed rokiem. Spadek spożycia w gospodarstwach domowych częściowo rekompensowany jest przez wzrost zużycia cukru w przemyśle spożywczym i chemicznym.

Ceny na rynku krajowym od marca wykazują tendencję spadkową. W sierpniu br. ceny zbytu cukru workowanego i paczkowanego wynosiły 2,49 zł/kg i były o 5% niższe niż przed miesiącem. Czynnikiem decydującym o spadku cen jest spodziewany wzrost produkcji w kraju, duża podaż cukru z importu oraz aprecjacja złotego względem euro. W sierpniu i wrześniu średni kurs waluty unijnej wynosił ok. 4,1 zł, wobec 4,6-4,7 zł w lutym i marcu. W konsekwencji cena referencyjna cukru (541,5 EUR/tonę) w przeliczeniu na walutę krajową obniżyła się do ok. 2240 zł/tonę. Spadkowa tendencja cen utrzymała się także w handlu detalicznym, a ceny w sierpniu spadły o 2,5% do 3,17 zł/kg, ale wciąż są o ok. 25% wyższe niż przed rokiem.

W okresie pierwszych siedmiu miesięcy 2009 r. ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem wzrosło do 65,5 tys. ton. Eksport wyniósł 96 tys. ton i prawie w całości skierowany został na rynek unijny. Ceny uzyskiwane w eksporcie na rynek unijny były wyższe od ceny referencyjnej i wynosiły ok. 560-600 EUR/tonę. Import wzrósł do 161 tys. ton. Cukier importowano głównie z krajów UE (141 tys. ton), za który płacono 490-550 EUR/tonę. W skali całego 2009 r. ujemne saldo wymiany handlowej może wynieść ok. 150 tys. ton.

Na światowym rynku ceny cukru wykazują tendencję wzrostową. We wrześniu ceny cukru białego na giełdzie Londynie osiągnęły bardzo wysoki poziom ok. 570 USD/t. W transakcjach gotówkowych cukier surowy na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) zdrożał do ok. 500 USD/tonę. Powodem wzrostu cen jest 6% spadek światowej produkcji, przy wzroście popytu o 1,5%. W efekcie zapasy końcowe w sezonie 2008/2009 zmniejszyły się o 5,5% do 73,5 mln ton i stanowią ok. 46% światowego spożycia.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	I	374,45	542,97	221,56	596,57	622,20	576,20
	II	359,49	522,68	229,89	549,50	544,03	554,73
	III	388,47	545,39	238,27	535,00	554,67	509,10
	IV	403,29	502,05	253,53	581,13	640,48	400,52
	V	365,00	490,91	233,40	585,64	632,08	450,57
	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	585,16	584,77	-	481,34	478,98	544,52
	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86
	VII	541,39	540,94	-	524,92	524,47	594,37

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

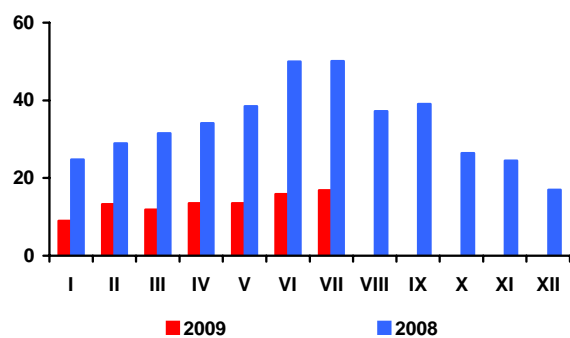
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	I	2,35	2,40	2,28	2,93
	II	2,28	2,26	2,26	2,90
	III	2,15	2,16	2,24	2,80
	IV	2,12	2,12	2,18	2,71
	V	2,10	2,16	2,15	2,69
	VI	2,09	2,13	2,13	2,62
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55
	X	2,28	2,41	1,94	2,67
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91
	III	2,85	3,15	2,50	3,31
	IV	2,78	3,05	2,39	3,46
	V	2,68	2,83	2,39	3,44
	VI	2,65	2,75	2,44	3,36
	VII	2,63	2,64	2,33	3,25
	VIII	2,49	2,49	2,24	3,17

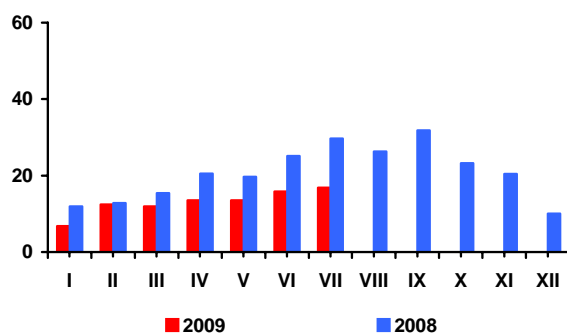
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

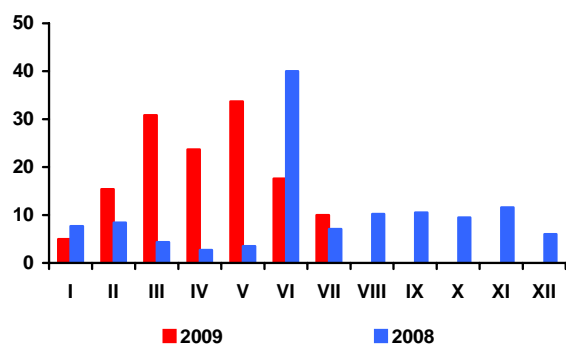
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

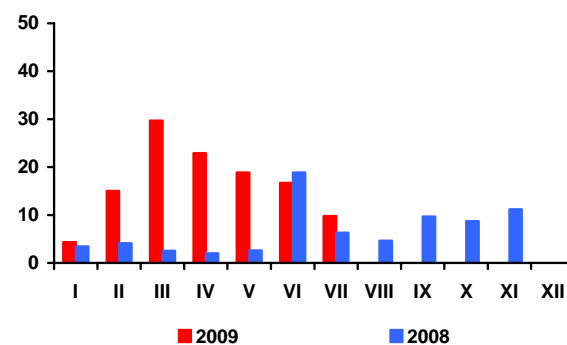
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

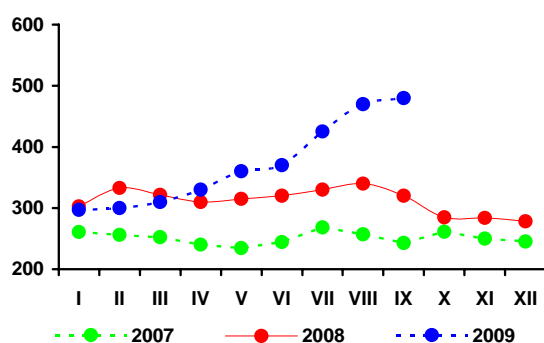
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

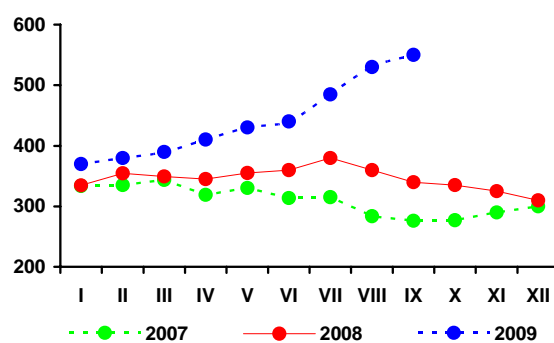
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

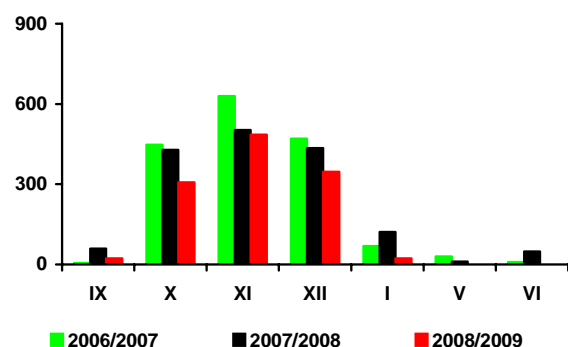
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Oslabienie trendów wzrostowych europejskiej i światowej gospodarki, przy bardzo wysokich zbiorach rzepaku w Europie oraz zalegających jego zapasach z ubiegłorocznych zbiorów w Europie i Kanadzie, spowodowało spadek cen rzepaku po tegorocznych zbiorach. Dynamika spadku cen rzepaku była jednakże niższa niż cen pszenicy. Relacja cen rzepak/pszenica pozostała korzystniejsza dla uprawy rzepaku. Dlatego przewiduje się wzrost areału jego uprawy pod zbiory 2010 roku.

W portach europejskich w sierpniu płacono za rzepak 384 USD/tonę (cif Hamburg), tj. tyle samo co przed miesiącem, lecz o 207 USD/tonę mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 887 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 41 USD/tonę droższy niż przed miesiącem, lecz o 468 USD/tonę tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 186 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 2 USD/tonę wyższa niż przed miesiącem, lecz o 61 USD/tonę niższa niż przed rokiem.

Według najnowszych ocen w sezonie 2009/10 (lipiec/czerwiec) średnie ceny rzepaku (425 USD/tonę), oleju rzepakowego (960 USD/tonę) i śruty rzepakowej (190 USD/tonę) na rynku europejskim będą odpowiednio o 5, 4 i 10% niższe niż w sezonie poprzednim i o 30, 27 i 35% niższe w porównaniu z rekordowo wysokimi cenami notowanymi przed dwoma sezonami.

Z wstępnego szacunku GUS wynika, iż tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce były rekordowo wysokie i wyniosły ok. 2,4 mln ton, w wyniku 5,0% powiększenia areału uprawy rzepaku (do ponad 0,8 mln ha) oraz wyższych o 8,4% plonów (29,6 dt/ha).

W lipcu skupiono ok. 1058 tys. ton rzepaku, w sierpniu ok. 568 tys. ton, a we wrześniu ok. 85 tys. ton. Przeciętne ceny skupu (ok. 1013 zł/tonę – lipiec, ok. 1074 zł/tonę – sierpień i ok. 1113 zł/tonę – wrzesień) były odpowiednio o ok. 20, 14 i 7% niższe niż przed rokiem. W kolejnych miesiącach, przy malejących obrotach, jego ceny będą powoli rosły. Od stycznia 2010 r. ceny rzepaku, jak i oleju rzepakowego na krajowym i europejskim rynku będą się umacniać, w ślad za przewidywa-

nym wzrostem popytu na olej rzepakowy, ze względu na zakładany wzrost domieszki biododatków do paliw płynnych.

Znacząco potaniały również produkty przerobu rzepaku. We wrześniu za olej rzepakowy niekonfekcjonowany (ok. 2820 zł/tonę) i śrutę rzepakową (ok. 480 zł/tonę) płacono odpowiednio o 11 i 16% mniej niż w czerwcu. W relacji do września roku poprzedniego olej rzepakowy był o 19% tańszy, natomiast śruta rzepakowa była niewiele droższa.

Zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) w pierwszych 7 miesiącach br. wyprodukowały łącznie ok. 360 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o ok. 24% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Niewiele większa niż przed rokiem była natomiast produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (wzrost o 1,0% do ok. 227 tys. ton) i margaryn (wzrost o 3,5% do ok. 190 tys. ton).

W pierwszych siedmiu miesiącach br. wyeksportowano: ok. 41 tys. ton rzepaku (o 35% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego), ok. 90 tys. ton oleju rzepakowego (o 10% więcej), ok. 326 tys. ton śruty rzepakowej (o 33% więcej) i ok. 44 tys. ton margaryn (o 3% mniej). Przywieziono: ok. 1244 tys. ton śrut oleistych (o 5% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego), ok. 204 tys. ton olejów roślinnych (o 15% mniej), ok. 23 tys. ton margaryn (o 19% mniej) oraz ok. 156 tys. ton nasion oleistych (o 57% więcej), w tym 95 tys. ton rzepaku (ponad dwuipółkrotnie więcej).

Od początku roku ceny detaliczne tłuszczów roślinnych systematycznie maleją, i w sierpniu w porównaniu z grudniem były o 1,8% niższe. Przeciętne ceny tłuszczów zwierzęcych w tym czasie nie zmieniły się, a ceny całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi wzrosły o 3,5%. W pierwszych ośmiu miesiącach br. bardziej potaniały margaryny niż oleje roślinne. Mimo spadku cen, tłuszcze roślinne są nadal znacznie droższe niż przed rokiem (średnio o 4,8% w relacji rok do roku).

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	381 522	262 760	751 816	19,72	41,5	84,2
2008 I-XII	713 044	419 457	186 561	945 940	24,81	26,2	75,4
2008 VII	36 665	28 913	17 029	48 549	1,3	46,4	75,5
VIII	62 785	38 875	15 027	86 633	2,3	23,9	72,5
IX	56 733	40 332	19 049	78 016	2,0	33,6	72,7
X	56 061	44 644	23 289	77 416	2,0	41,5	72,4
XI	64 110	30 882	16 837	78 155	2,0	26,3	82,0
XII	58 306	25 746	20 673	63 379	1,7	35,5	92,0
2009 I	59 943	30 591	15 876	74 658	2,0	26,5	80,3
II	60 885	25 205	11 929	74 161	1,9	19,6	82,1
III	60 845	32 529	17 799	75 575	2,0	29,3	80,5
IV	59 246	26 830	11 560	74 516	2,0	19,5	79,5
V	32 952	30 133	20 063	43 022	1,1	60,9	76,6
VI	43 599	23 091	17 089	49 601	1,3	39,2	87,9
VII	42 341	35 273	10 710	66 904	1,8	25,3	63,3
Zmiany w %							
<u>VII 2009</u> <u>VI 2008</u>	-2,9	52,8	-37,3	34,9	34,9	x	x
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	15,5	22,0	-37,1	37,8	37,8	x	x
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-27,4	37,0	-48,2	5,6	5,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	15 714	250 613	398 155	10,43	39,6	159,0
2008 I-XII	713 044	54 070	164 226	602 888	15,80	23,0	118,3
2008 VII	36 665	5337	16 101	25 901	0,68	43,9	141,6
VIII	62 785	5842	13 540	55 087	1,44	21,6	114,0
IX	56 733	5434	17 006	45 161	1,18	30,0	125,6
X	56 061	4720	21 049	39 732	1,04	37,5	141,1
XI	64 110	4830	15 473	53 467	1,40	24,1	119,9
XII	58 306	1870	15 322	44 854	1,18	26,3	130,0
2009 I	59 943	2267	11 648	50 562	1,33	19,4	118,6
II	60 885	1572	9 373	53 084	1,39	15,4	114,7
III	60 845	3263	15 912	48 196	1,26	26,2	126,2
IV	59 246	1794	9 768	51 272	1,34	16,5	115,6
V	32 952	2405	18 884	16 473	0,43	57,3	200,0
VI	43 599	2138	15 243	30 494	0,80	35,0	143,0
VII	42 341	2349	9 015	35675	0,9	21,3	118,7
Zmiany w %							
<u>VII 2009</u> <u>VI 2008</u>	-2,9	9,9	-40,9	17,0	17,0	x	x
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	15,5	-56,0	-44,0	37,7	37,7	x	x
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-27,4	25,6	-41,2	-20,5	-20,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	2 132 824	430 831	2 651 574	45,4	35,8
2008 I-XII	1 069 566	2 007 513	520 217	2 556 862	48,6	41,8
2008 VII	54 998	135 503	16 757	173 744	30,5	31,7
VIII	94 178	170 806	39 321	225 663	41,8	41,7
IX	85 100	138 188	48 861	174 427	57,4	48,8
X	84 092	136 745	54 061	166 776	64,3	50,4
XI	96 165	223 482	74 286	245 361	77,2	39,2
XII	87 459	150 716	58 976	179 199	67,4	48,8
2009 I	89 915	168 759	53 285	205 389	59,3	43,8
II	91 328	141 207	45 488	187 047	49,8	48,8
III	91 268	204 587	53 500	242 355	58,6	37,7
IV	88 869	168 036	65 157	191 748	73,3	46,3
V	49 428	190 590	33 947	206 071	68,7	24,0
VI	65 399	200 807	38 166	228 040	58,4	28,7
VII	63 512	170299	36210	197601	57,0	32,1
Zmiany w %						
<u>VII 2009</u> <u>VI 2008</u>	-2,9	-15,2	-5,1	-13,3	x	x
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	15,5	25,7	116,1	13,7	x	x
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-27,4	13,0	-38,6	10,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	7 121	397 411	559 291	41,9	169,8
2008 I-XII	1 069 566	10 020	482 171	597 415	45,1	179,0
2008 VII	48 507	962	14 318	35 151	29,5	138,0
VIII	34 146	1 496	13 173	22 469	38,6	152,0
IX	54 998	513	12 880	42 631	23,4	129,0
X	94 178	475	36 923	57 730	39,2	163,1
XI	85 100	339	47 161	38 278	55,4	222,3
XII	84 092	561	50 786	33 867	60,4	248,3
2009 I	89 915	880	50 264	40 531	55,9	221,8
II	91 328	98	42 638	48 788	46,7	187,2
III	91 268	440	50 008	41 700	54,8	218,9
IV	88 869	2 756	62 114	29 511	69,9	301,1
V	49 428	206	31 406	18 228	63,5	271,2
VI	65 399	189	36 630	28 958	56,0	225,8
VII	63 512	486	34 510	29 488	54,3	215,4
Zmiany w %						
<u>VII 2009</u> <u>VI 2008</u>	-2,9	157,1	-5,8	1,8	x	x
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	15,5	-5,3	167,9	-30,8	x	x
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-27,4	-59,3	-37,1	-12,7	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	345 054	31 939	62 803	314 190	8,23	18,2	109,8
2008 I-XII	341 306	48 067	84 200	305 173	8,00	24,7	111,8
2008 VII	23 541	2 903	8 912	17 532	0,46	37,9	134,3
VIII	26 990	3 016	7 032	22 974	0,60	26,1	117,5
IX	29 378	4 087	11 752	21 713	0,57	40,0	135,3
X	30 332	3 241	10 389	23 184	0,61	34,3	130,8
XI	32 764	7 404	3 138	37 030	0,97	9,6	88,5
XII	25 362	2 397	6 719	21 040	0,55	26,5	120,5
2009 I	24 915	2 989	6 449	21 455	0,56	25,9	116,1
II	28 232	3 266	7 145	24 353	0,64	25,3	115,9
III	32 318	3 652	6 442	29 528	0,77	19,9	109,4
IV	28 136	3 539	8 039	23 636	0,62	28,6	119,0
V	22 426	3 274	2 322	23 378	0,61	10,4	95,9
VI	29 136	2 981	6 654	25 463	0,67	22,8	114,4
VII	24 371	2987	6667	20691	0,54	27,36	117,79
Zmiany w %							
<u>VII 2009</u> <u>VI 2008</u>	-16,4	0,2	0,2	-18,7	-18,7	x	x
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	3,5	2,9	-25,2	18,0	18,0	x	x
<u>VII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-3,9	24,6	-0,8	-1,7	-1,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2007 I-XII	956,6	706,8	1,35
2008 I-XII	1268,2	643,3	1,97
2008 VIII	1248,3	573,6	2,18
IX	1250,4	517,1	2,42
X	1215,0	467,1	2,60
XI	1210,0	460,0	2,63
XII	1223,0	470,6	2,60
2009 I	1215,0	477,5	2,54
II	1234,0	528,4	2,34
III	1258,0	517,5	2,43
IV	1258,0	500,5	2,51
V	1330,0	508,3	2,62
VI	1379,0	538,3	2,56
VII	1012,8	522,8	1,94
VIII	1013,0	451,4	2,24
Zmiany w %			
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	0,0	-13,7	x
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	-18,8	-21,3	x
<u>VIII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-17,2	-4,1	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy
2007 I-XII	3,63	3,64	4,29	4,91	5,35	5,53
2008 I-XII	4,54	4,62	5,82	5,98	6,48	7,00
2008 VIII	4,62	x	5,86	6,20	6,69	7,38
IX	4,66	x	5,83	6,17	6,77	7,53
X	4,58	x	5,95	6,14	6,83	7,59
XI	4,51	x	5,98	6,16	6,87	7,61
XII	4,68	x	6,07	6,12	6,98	7,63
2009 I	4,66	x	5,40	6,17	7,04	7,63
II	4,47	x	5,37	6,17	7,05	7,55
III	4,50	x	5,32	6,17	7,05	7,47
IV	4,86	x	5,29	6,12	7,03	7,40
V	4,25	x	5,29	6,18	7,05	7,37
VI	4,32	x	5,28	6,17	7,14	7,32
VII	4,24	x	5,27	6,14	7,18	7,31
VIII	4,08	x	5,28	6,13	7,29	7,27
Zmiany w %						
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	-3,8	x	0,2	-0,2	1,5	-0,5
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	-11,7	x	-9,9	-1,1	9,0	-1,5
<u>VIII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-12,8	x	-13,0	0,2	4,4	-4,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

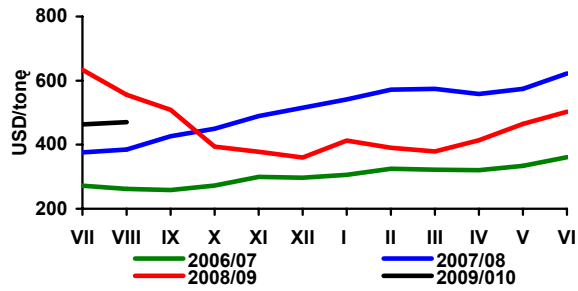
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	margaryn a Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 250 g	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	margaryn a Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 500 g	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2007 I-XII	4,40	5,24	7,16	13,15	2,78	5,16	x	12,18	16,90	4,40
2008 I-XII	6,12	5,64	x	13,08	3,76	8,52	x	13,45	18,45	5,16
2008 VIII	6,44	5,72	x	12,93	3,99	9,20	x	13,88	17,90	5,20
IX	6,60	5,68	x	12,86	4,45	9,28	x	13,98	17,85	5,48
X	6,52	5,76	x	12,62	4,49	9,32	x	13,98	17,70	5,72
XI	6,44	5,76	x	12,41	4,48	9,28	x	13,95	17,60	5,84
XII	x	5,76	x	12,25	4,48	9,12	x	14,05	17,50	5,92
2009 I	5,20	6,08	8,13	12,27	4,56	9,12	x	14,03	17,45	5,92
II	5,08	6,12	8,02	12,09	4,61	9,08	x	14,03	17,30	5,96
III	5,08	6,04	8,03	12,03	4,75	8,80	x	14,10	17,25	5,92
IV	5,08	6,04	8,11	12,02	4,80	8,36	x	13,88	17,00	5,96
V	5,08	6,00	7,98	11,87	4,80	8,28	x	13,88	17,15	6,00
VI	5,08	6,04	8,10	11,88	4,83	8,40	x	13,83	17,10	5,96
VII	5,20	6,00	8,06	11,98	4,87	8,32	x	13,85	16,95	5,96
VIII	5,20	x	7,90	12,03	4,86	8,32	x	13,85	17,00	5,96
Zmiany w %										
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	0,0	x	-2,0	0,4	-0,2	0,0	x	0,0	0,3	0,0
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	-19,3	x	x	-7,0	21,8	-9,6	x	-0,2	-5,0	14,6
<u>VIII 2009</u> <u>XII 2008</u>	x	x	x	-1,8	8,5	-8,8	x	-1,4	-2,9	0,7

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

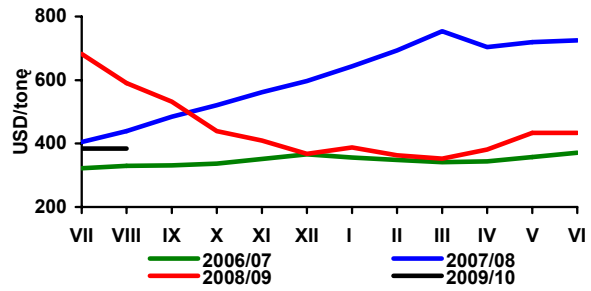
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% mas, ^c od I 2008 r. Margaryna do pieczenia, np. Kasia

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

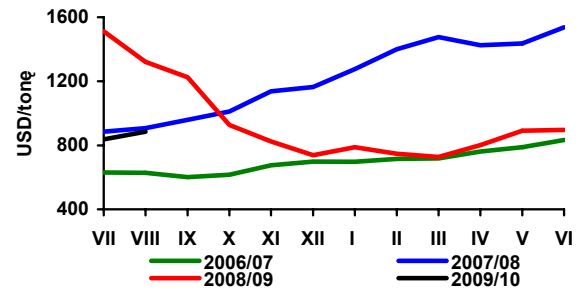
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

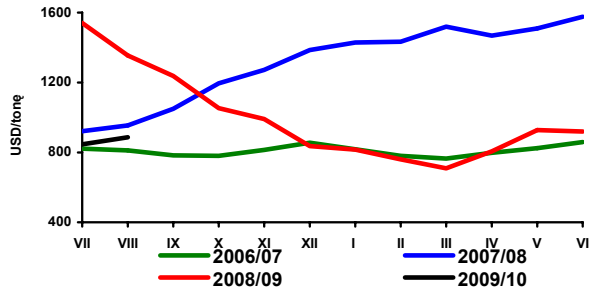
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepakowego (cif Hamburg)

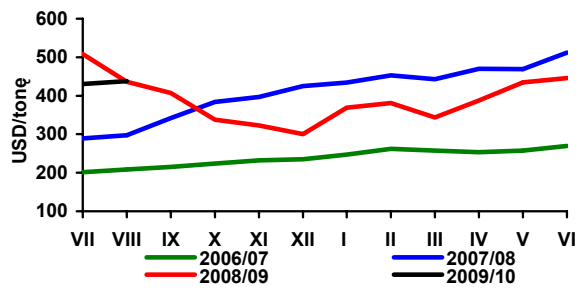
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

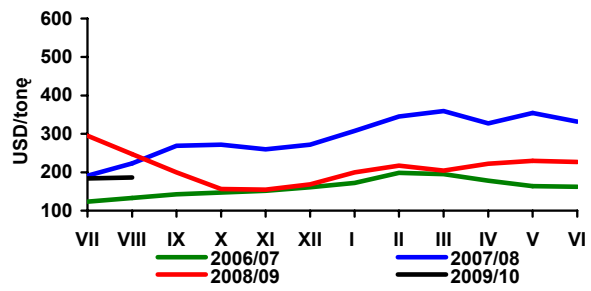
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

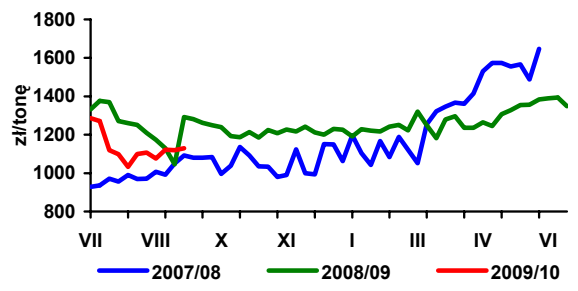
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śrutu sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

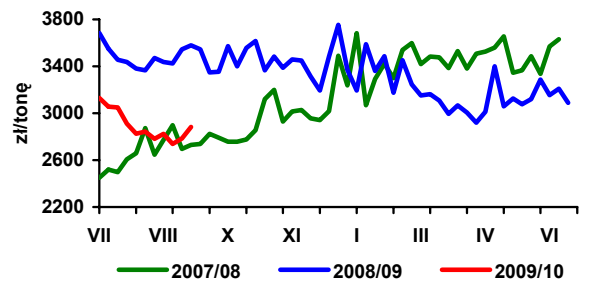
Rys. 6. Ceny niemieckiej śrutu rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

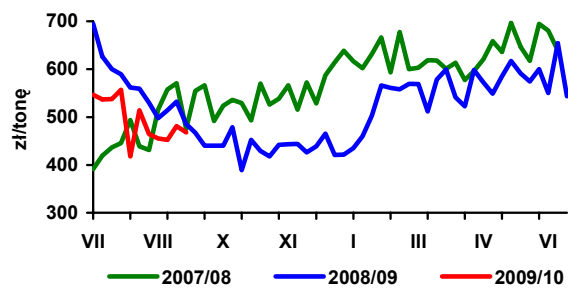
Rys. 7. Ceny skupu rzepakowego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

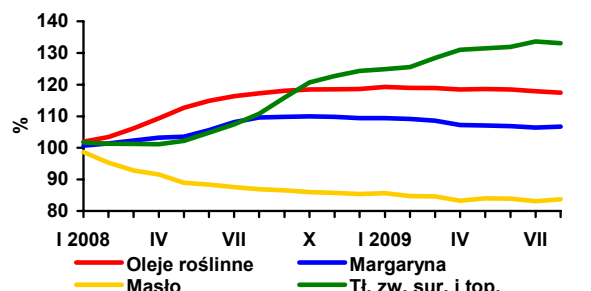
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śrutu rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

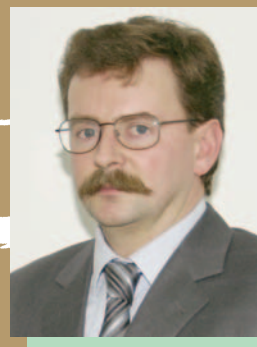
Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Według wstępnych szacunków zbiory ziemniaków w Polsce w 2009 r. wyniosły 9,2 mln ton i są o 12% mniejsze od zbiorów uzyskanych w 2008 r. i o 37% niższe od średnich zbiorów z lat 2001-2005.

Powierzchnia uprawy ziemniaków w Polsce w 2009 r. wyniosła prawie 489 tys. ha i jest mniejsza od ubiegłorocznej o 11%. Nieznacznie obniżyły się plony, które wstępnie zostały wyszacowane na 189 dt/ha, wobec 191 dt/ha w 2008 r. Korzystne, z punktu widzenia plonowania ziemniaków warunki wilgotnościowe, sprzyjały jednocześnie rozwojowi zarazy ziemniaka, która w bieżącym roku wystąpiła prawie na całym obszarze Polski. Spowodowało to znaczące straty na wielu plantacjach, zwłaszcza tam, gdzie ochrona nie była skuteczna. Dotyczyło to zwłaszcza małych plantacji, ale były również rejony, gdzie obfite i intensywne opady tak podtopiły pola, że nie można było wykonać zabiegów ochronnych na dużych plantacjach, gdzie zwykle uprawy były należycie zabezpieczone przeciwko zarazie ziemniaka.

Zaraza ziemniaka wyrządziła straty nie tylko w plonowaniu, ale i wpłynęła na pogorszenie jakości bulw. Ziemniaki będą się źle przechowywać, część bulw gnije, zatem rolnicy dążą do tego, aby je jak najszybciej sprzedać. W konsekwencji w pierwszych dwóch miesiącach bieżącego sezonu ceny ziemniaków były średnio o ok. 20% niższe w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. We wrześniu ceny ziemniaków jadalnych zaczęły rosnąć i ta tendencja utrzyma się w dalszej części sezonu. Czynniki

ograniczającym wzrost cen ziemniaków może być ich import. Polska, jeden z liderów w produkcji ziemniaków w UE, jest ich importerem netto. Sprowadzamy nie tylko ziemniaki wczesne i sadzeniaki, ale w minionym sezonie trafiło do Polski 50 tys. ton ziemniaków z głównego zbioru, mimo niekorzystnego dla importerów kursu euro.

W 2009 r., w krajach UE mających decydujący wpływ na sytuację cenowo-podażową na rynku europejskim, powierzchnia uprawy ziemniaków zwiększyła się o 1-2%. Jednocześnie (za wyjątkiem Wielkiej Brytanii) wzrosły plony ziemniaków. W konsekwencji w sezonie 2009/10 zbiory ziemniaków w tzw. grupie krajów UE-5 (Holandia, Francja, Belgia Niemcy, Wielka Brytania) są o kilka procent, a w Belgii nawet kilkanaście procent wyższe w porównaniu z sezonem 2008/09. W konsekwencji obserwuje się znaczący spadek cen ziemniaków w tych krajach, który z pewnością będzie wywierać presję i na polski rynek.

Początek sezonu 2009/10 nie przyniósł istotnych zmian w tendencjach handlu zagranicznego ziemniakami i przetworami. W lipcu 2009 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem ubiegłego roku wzrósł eksport skrobi ziemniaczanej, zwiększył się również wywóz syropów skrobiowych. Drugi miesiąc z rzędu eksport frytek wynosi ok. 11 tys. ton, a chipsów przekracza 2 tys. ton. Niższy jest import produktów skrobiowych, zwłaszcza syropów skrobiowych i dekstryn. Obniżył się też, ale w mniejszym stopniu, przywóz frytek i chipsów.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2007	2008	2009	2006	2007	2008
I	.	.	.	1 894	-	-
II	.	.	.	41	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	34 600	51 800	50 100	-	-	-
V	28 400	42 400	35 600	-	-	-
VI	10 200	35 100	33 000	-	-	-
VII	22 800	32 700	27 800	-	-	-
VIII	69 100	49 100	43 700	-	2 363	-
IX	298 500	223 400		12 631	28 984	21 975
X	303 300	341 400		37 510	35 730	38 712
XI	129 300	203 600		17 714	14 131	27 609
XII	41 500	36 700		1 999	-	462
RAZEM	864 500 ^c	886 900 ^d	190 200	71 789	81 208	88 758

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII -XII 2006,

^c okres VII-XII 2007, ^d okres VII-XI 2008

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2008 I	48	367	1 784	2 436	317	8 719	600	8 022	917	448
2008 II	269	465	2 597	3 611	17	3 791	714	7 420	1 132	644
2008 III	314	260	3 213	3 216	7	4 711	593	7 433	1 224	680
2008 IV	265	969	5 633	2 675	5	4 601	449	8 348	1 105	733
2008 V	1 463	402	4 193	3 223	7	4 210	599	7 308	1 722	638
2008 VI	352	0	1 188	2 920	14	3 294	711	8 435	1 512	451
2008 VII	7	0	363	3 686	13	5 152	743	10 697	1 145	492
2008 VIII	10	0	203	2 059	8	4 231	573	9 688	1 109	300
2008 IX	0	1	2 529	2 367	47	4 135	489	8 595	1 043	586
2008 X	4	-	5 749	2 734	30	3 710	475	8 127	1 189	397
2008 XI	0	-	3 393	3 780	52	3 278	330	7 708	1 083	505
2008 XII	0	168	1 639	2 059	2	2 389	173	7 751	1 091	451
2009 I	10	279	2 642	2 976	7	3 151	253	6 841	762	556
2009 II	39	258	2 983	4 262	37	2 959	263	6 964	783	841
2009 III	245	449	4 176	5 019	12	4 379	315	8 382	1 506	1 112
2009 IV	249	881	4 557	3 864	8	2 907	258	8 632	1 745	397
2009 V	251	100	4 595	3 716	6	4 597	266	8 410	1 196	688
2009 VI	951	-	1 388	4 094	0	4 159	286	10 822	2 242	635
2009 VII	202	0	1 499	4 295	14	4 387	249	10 940	2 100	602

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
I	704	2	708	532	1 943	9 215	6 181	3 830	358	138
2008 II	1 644	974	906	584	3 233	10 467	5 688	2 451	285	150
III	2 474	4 257	1 584	632	2 615	8 778	6 509	3 407	256	99
IV	7 890	5 888	2 252	752	2 283	8 741	6 633	5 142	312	190
V	27 669	1 036	6 224	873	2 576	8 734	5 005	2 894	504	132
VI	9 655	1 481	2 676	848	3 128	9 689	5 600	2 635	498	142
VII	482	856	977	2 448	2 842	8 528	5 894	3 355	346	212
VIII	186	-	380	1 041	2 855	7 524	6 204	3 476	353	117
IX	206	-	309	1 289	3 424	7 237	5 996	4 606	489	219
X	175	-	1 003	640	3 493	6 147	6 136	2 692	373	190
XI	192	24	1 258	627	3 149	5 669	4 697	2 424	260	110
XII	539	92	1 263	916	3 151	4 775	4 187	3 252	309	154
2009 I	437	95	2 078	828	2 880	4 783	5 037	2 824	296	69
II	998	456	2 411	561	3 918	5 620	4 951	2 924	318	187
III	1 640	3 990	3 875	357	4 232	7 165	5 189	3 065	246	153
IV	5 844	4 427	7 688	868	3 344	10 037	5 599	2 862	241	128
V	21 280	1 514	18 684	924	1 729	11 515	4 735	3 965	169	112
VI	6 826	242	9 996	921	3 249	9 123	5 057	3 053	164	96
VII	270	72	246	660	1 231	6 626	3 600	3 463	186	158

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	VIII	VI	VII	VIII	Wskaźnik zmian cen	
		2008	2009	2009	2009	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	39,5	61,6	46,8	37,4	94,7	.
	targowiskowa	93,6	92,2	90,0	76,6	81,8	85,1
	detaliczna (zł/kg)	1,13	1,21	1,13	0,90	79,6	79,6
	importowa	108,6	94,2	135,3	.	124,6	143,7
	eksportowa	82,3	82,2	93,4	.	164,4	113,7
Relacje cen	skup / targowisko	0,42	0,67	0,52	0,49	-	-
	targowisko / detal	0,83	0,76	0,80	0,85	-	-
	skup / detal	0,35	0,51	0,41	0,42	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	124,2	170,3	162,7	156,1	125,6	96,0
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,93	1,66	1,60	1,65	85,5	103,1
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,37	4,14	4,08	4,05	92,7	99,3
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,30	9,42	9,42	9,44	101,5	100,2
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	33,60	34,60	34,50	33,90	100,9	98,3
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	7,70	8,00	8,02	8,04	104,4	100,2
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,32	8,68	8,72	8,70	104,6	99,8

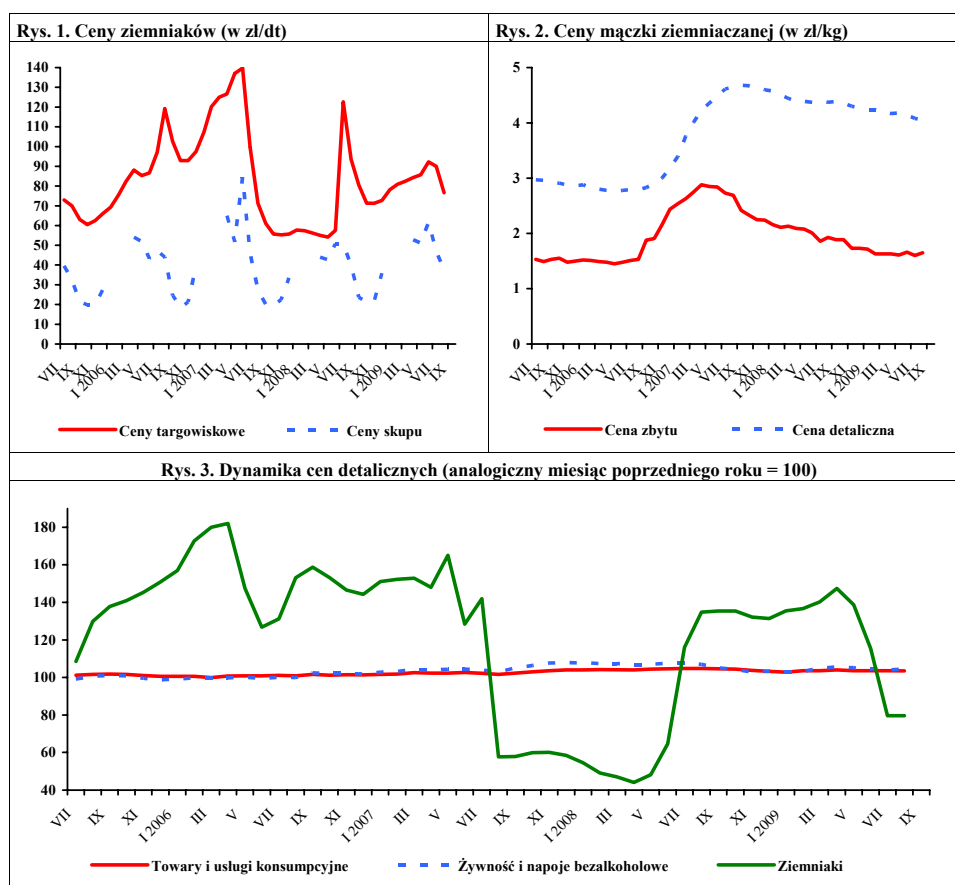
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

		2008	2009			wsk. zmian cen	
		sierpień	czerwiec	lipiec	sierpień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	97,5	90,1	116,8	81,9	84,0	70,1
2	Kujawsko-pomorskie	98,2	97,1	108,3	82,9	84,5	76,5
3	Lubelskie	88,5	96,6	57,0	83,0	93,8	145,6
4	Lubuskie	106,7	88,0	117,1	78,9	73,9	67,4
5	Łódzkie	88,5	76,9	93,8	66,9	75,6	71,3
6	Małopolskie	81,2	87,6	82,2	77,3	95,2	94,0
7	Mazowieckie	95,3	92,6	78,9	77,0	80,8	97,6
8	Opolskie	97,7	90,7	107,4	79,8	81,7	74,3
9	Podkarpackie	95,6	93,1	93,1	77,8	81,4	83,6
10	Podlaskie	91,7	109,8	58,3	73,7	80,4	126,4
11	Pomorskie	94,2	90,1	95,0	74,5	79,1	78,4
12	Śląskie	90,8	83,6	108,4	73,3	80,7	67,6
13	Świętokrzyskie	78,8	81,4	62,8	68,5	87,0	109,1
14	Warmińsko-mazurskie	95,7	106,1	95,0	91,3	95,4	96,1
15	Wielkopolskie	103,4	82,7	108,8	73,8	71,4	67,8
16	Zachodniopomorskie	101,5	92,4	101,6	77,8	76,6	76,5
maksimum		106,7	117,1	109,8	91,3	x	
minimum		78,8	57,0	76,9	66,9		
różnica w %		35,5	105,6	42,7	36,5		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

We wrześniu 2009 r. w porównaniu z sierpniem ceny skupu większości warzyw obniżyły się. Cena skupu cebuli przeznaczonej na eksport spadła nawet o 35%, a buraków o 13%. Kapusta biała do bezpośredniej konsumpcji potaniała o 62%, marchew o 17%, pomidory gruntowe o 20%, ogórki do konserwowania o 16%, do kwaszenia o 9%, kalafiorów gruntowe o 11%, a pomidory szklarniowe o 8%. Natomiast podrożały ogórki do konserwowania w przetwórstwie (o 7%) i pomidory do mrożenia (o 10%). Spośród warzyw kierowanych na eksport podrożały pomidory (o 14%), kapusta biała (o 10%) i pekińska (o 3%). Również na rynkach hurtowych większość warzyw potaniała. Tańsza była cebula (o 40%), marchew (o 29%), buraki ćwikłowe i ogórki gruntowe (o 9%) oraz pomidory spod osłon. Natomiast o 69% więcej płacono w handlu hurtowym za kalafior, o 15% za ogórki spod osłon, i o 4% za kapustę białą.

W relacji do września 2008 r. większość warzyw w skupie do bezpośredniego spożycia i do przetwórstwa były droższe. Najbardziej podrożały: pomidory do mrożenia (o 34%), fasola szparagowa (o 12%), marchew (o 22%), ogórki do kwaszenia (o 19%), buraki (o 11%), cebula (o 10%) i kapusta biała (o 10%). Natomiast potaniały pomidory do bezpośredniego spożycia i pieczarki, a w przetwórstwie marchew i buraki. Spośród warzyw przeznaczonych na eksport większość potaniała (prócz kapusty białej i pietruszki), a najbardziej: selery (o 36%), cebula (22%) i buraki (o 21%), a ponadto: pomidory, kapusta pekińska, papryka czerwona i marchew. W tym samym okresie na rynkach hurtowych wyższe były ceny kapusty białej (o 55%), pomidorów gruntowych (o 49%) i kalafiorów (o 20%). Mniej płacono za: ogórki szklarniowe (o 29%) i gruntowe (o 23%), marchew, buraki, pomidory spod osłon i cebula.

W sierpniu 2009 r., w porównaniu z lipcem, najbardziej obniżył się poziom cen detalicznych papryki (o 35%), marchwi (o 15%), buraków (o 21%), selerów (o 17%), pomidorów (o 15%) i cebuli (o 14%). Wyższe ceny uzyskały kalafior (o 32%), pieczarki i kapusta biała. W tym czasie prawie pozostały niezmiennymi ceny detaliczne przetworów warzywnych. W relacji do sierpnia 2008 r. spośród warzyw świeżych podrożały kala-

fiory (o 45%), pomidory (o 28%), ogórki gruntowe (o 26%) i papryka (o 8%). Natomiast spadły ceny buraków (o 15%), kapusty białej, marchwi i selerów. W tym okresie wyżkowały ceny detaliczne niemal wszystkich przetworów warzywnych, a najbardziej ogórków konserwowych (o 10%). Koncentrat pomidorowy potaniał o 18%. Nie zmieniła się cena soków wielowarzywnych.

W lipcu 2009 r., w porównaniu z lipcem roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze obniżyły o 13% produkcję konserw warzywnych, o 11% mrożonych warzyw i o 6% marynat. Nie zmienił się poziom produkcji soku pomidorowego.

W lipcu 2009 r. wyeksportowano 25,6 tys. ton warzyw świeżych o wartości 11,7 mln EUR. W stosunku do lipca 2008 r. wolumen eksportu warzyw świeżych obniżył się o 38%, a jego wartość o 51%. O spadku eksportu warzyw świeżych zdecydowała niższa o 78% sprzedaż ogórków, o 48% cebuli, o 38% kalafiorów, o 37% kapusty i o 36% pomidorów. Natomiast dwukrotnie wzrosła sprzedaż marchwi. W lipcu 2009 r. sprzedano 22,6 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 15,3 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się w stosunku do czerwca 2008 r. o 20%, a jego wartość o 22%. Na spadek sprzedaży przetworów warzywnych wpłynął niższy o 38% eksport marynat warzywnych, o 21% mrożonek i o 14% konserw. Natomiast o 12% zwiększył się eksport suszy.

Import warzyw świeżych w lipcu 2009 r. wyniósł 12,4 tys. ton, a jego wartość 5,9 mln EUR. W porównaniu z lipcem 2008 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 2%, a jego wartość o 28%. Nie notowano importu kapusty. Zakup czosnku za granicą spadł o 52%, cebuli o 29%, a papryki o 13%, a więcej zakupiono marchwi o 41%, ogórków o 31% i pomidorów o 27%. W tym okresie zaimportowano 11,2 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 11,1 mln EUR. W relacji do lipca 2008 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych zmniejszyła się o 18%, a ich wartość o 6%. Na spadek importu przetworów wpłynął mniejszy o połowę zakup mrożonek, o 43% suszy i o 25% konserw. Wzrósł natomiast o 38% import marynat i o 8% koncentratu pomidorowego.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2008 VII	1,08	1,90	0,40	1,42	0,89	1,58	1,16	-	2,68	-	5,18
VIII	0,76	1,60	0,27	0,82	0,55	1,67	1,12	1,01	1,22	1,25	5,21
IX	0,61	1,38	0,29	0,59	0,46	2,05	1,45	1,15	2,02	1,43	5,21
X	0,60	1,22	0,23	0,55	0,45	-	-	-	3,05	1,79	5,01
XI	0,49	1,12	0,22	0,56	0,43	-	-	-	3,16	-	4,45
XII	0,49	1,10	0,21	0,56	0,43	-	-	-	4,57	-	4,38
2008 I-XII	0,73	1,40	0,68	0,88	0,70	1,77	1,24	1,08	3,33	1,49	4,80
2009 I	0,53	1,11	0,26	0,70	0,48	-	-	-	-	-	5,29
II	0,61	1,13	0,23	0,92	0,51	-	-	-	-	-	4,73
III	0,57	1,15	0,28	1,13	0,61	-	-	-	8,00	-	4,63
IV	0,61	1,19	0,28	1,65	0,72	-	-	-	8,50	-	4,60
V	0,75	1,29	0,27	2,18	0,74	-	-	-	5,22	-	4,33
VI	1,02	1,70	0,38	2,58	0,77	-	2,18	-	3,20	-	4,34
VII	1,54	1,93	0,83 ^c	1,18	0,64	1,95	1,64	-	2,44	-	4,92
VIII	0,90	1,74	0,85	0,87	0,56	2,44	1,90	1,25	2,09	2,52	5,22
IX	0,67	1,42	0,32	0,72	0,51	2,05	1,73	1,00	1,92	2,24	5,13
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2009</u> <u>VIII 2009</u>	74	82	38	83	91	84	91	80	92	89	98
<u>IX 2009</u> <u>IX 2008</u>	110	103	110	122	111	100	119	87	95	157	98

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2008 VI	0,91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,65	1,63	1,00	1,62	-	-
VIII	0,72	-	0,29	-	-	0,69	1,38	0,94	1,60	0,53	0,34
IX	0,77	0,28	0,29	0,26	0,90	0,69	1,26	0,89	-	0,50	0,33
X	0,78	0,28	0,28	0,25	-	-	1,26	0,89	-	0,50	0,33
XI	0,78	0,28	0,26	0,26	0,75	-	1,30	0,82	-	-	-
XII	0,75	0,25	0,26	0,25	0,69	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,79	0,45	0,32	0,26	0,90	0,68	1,37	0,91	1,61	0,51	0,33
2009 I	0,75	0,29	0,31	0,27	0,70	-	-	-	-	-	-
II	0,75	0,30	0,42	0,28	0,70	-	-	-	-	-	-
III	0,76	0,30	0,46	0,38	0,70	-	-	-	-	-	-
IV	0,77	0,30	0,48	0,44	0,70	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,88	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,87	-	-	-	-	0,74	0,95	1,48	1,77	-	-
VIII	0,82	0,30	0,26	-	-	0,76	-	-	1,96	0,61	0,35
IX	0,78	0,30	0,25	0,20	-	0,77	1,32	0,97	2,10	0,67	0,35
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2009</u> <u>VIII 2009</u>	95	100	96	x	x	101	x	x	107	110	100
<u>IX 2009</u> <u>IX 2008</u>	101	107	86	77	x	112	105	109	x	134	106

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2008 VII	2,22	1,06	1,13	0,34	1,10	4,00	1,15	-	-	0,71	-	0,82	-
VIII	1,17	1,16	0,85	0,22	0,43	2,78	0,64	-	-	0,59	-	0,52	-
IX	2,22	1,20	0,91	0,21	0,41	3,13	0,61	1,25	1,27	0,50	1,10	0,43	0,52
X	3,76	-	0,83	0,23	0,41	3,49	0,57	1,20	1,19	0,45	1,00	0,43	0,46
XI	3,30	-	0,76	0,19	0,33	3,50	0,56	1,31	0,88	0,42	1,00	0,40	0,40
XII	-	-	0,66	0,19	0,36	-	0,54	1,15	0,85	0,39	1,00	0,41	-
2008 I-XII	3,17	1,23	1,38	0,56	0,52	3,38	0,69	1,75	0,91	0,55	1,35	0,63	0,46
2009 I	-	-	0,79	0,19	0,28	-	0,65	1,08	0,95	0,35	-	0,43	-
II	-	-	1,04	0,20	0,34	-	0,70	1,27	0,75	0,36	-	0,44	-
III	-	-	1,15	0,21	0,34	-	0,84	1,27	0,79	0,37	-	0,50	-
IV	7,46	-	1,72	0,25	0,36	-	1,26	-	0,80	0,42	-	0,53	-
V	5,17	-	1,27	1,23	0,38	-	1,50	1,25	0,70	0,51	-	0,53	-
VI	2,88	-	0,98	0,60	0,47	-	1,25	2,43	0,70*	0,56	0,70*	-	-
VII	1,83	1,29	0,72	0,33	0,42	3,20	0,78	2,50	2,90	0,79	0,70*	0,48	-
VIII	1,66	1,12	0,76	0,30	0,43	2,90	0,55	-	-	0,60	1,97	0,39	-
IX	1,89	1,12	0,78	0,33	0,40	2,76	0,52	1,96	0,81	0,39	-	0,34	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>IX 2009</u> <u>VIII 2009</u>	114	100	103	110	93	95	95	x	x	65	x	87	x
<u>IX 2009</u> <u>IX 2008</u>	85	93	86	157	98	88	85	157	64	78	x	79	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2008 III	3 939	34 403	6 952	3 296
IV	3 540	34 327	5 477	2 300
V	4 387	23 374	3 459	1 641
VI	2 655	22 980	7 061	2 155
VII	3 190	30 029	18 567	8 597
VIII	3 685	47 816	18 037	11 169
IX	3 187	61 081	22 773	6 055
X	3 019	60 205	10 810	5 156
XI	2 833	45 145	5 999	3 720
XII	3 889	33 469	6 104	3 488
2008 I-XII	41 384	477 193	119 758	53 869
2009 I	3 203	32 705	6 319	2 719
II	3 348	36 021	4 106	2 796
III	4 217	32 413	6 583	3 176
IV	4 118	27 545	6 067	2 426
V	3 464	25 624	3 155	2 297
VI	2 492	19 876	4 995	1 984
VII	3 178	26 758	16 062	8 113
Wskaźnik zmian w %				
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	100	89	87	94

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009							VII 2009 VII 2008 (%)	
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII					
Warzywa ogółem	38513	37655	41297	40594	40979	37439	26077	23024	467446	27563	27003	30916	31266	33802	31057	25593		62			
Cebula	11019	9200	7165	7245	9491	9469	8702	6412	126863	10146	10398	9938	7240	8148	4745	3761		52			
Kapusta	3456	2657	2315	1560	3219	4522	2816	2659	72003	4076	4770	5571	13973	9097	3780	1466		63			
Marchew	6761	2664	1275	698	605	694	1578	1321	42212	1144	1382	1836	1252	1020	878	2661		209			
Ogórki	648	1413	4699	5376	1186	269	301	571	15543	74	69	589	843	1195	1150	1040		22			
Pomidory	10033	12227	16078	16368	14437	10409	1825	627	87247	685	629	613	610	7741	12968	10299		64			
Kalafiory	595	4545	4836	4124	4546	4121	2006	182	27086	117	277	386	276	250	3022	2986		62			
Przetwory ogółem	35726	32125	28413	29626	36095	43048	36742	33274	465180	39691	42889	50345	35930	31075	31449	22623		80			
Susze	1741	1522	1364	1495	1425	1528	1799	1029	19411	1689	1388	1673	1307	1346	1383	1530		112			
Marynaty	2410	1873	2625	2568	3200	3760	2894	2864	35094	2337	2473	2893	2442	1900	1913	1625		62			
Konserwy	2644	2402	2133	2359	3960	5959	4932	4302	44264	3876	3128	4370	3682	3145	2742	1845		86			
-kapusta kwasz.	962	660	430	489	605	892	1270	1157	11957	1237	961	1294	939	488	379	268		62			
Mrożonki	25961	23250	18922	20379	23871	27292	24318	21728	324361	27445	31603	35792	24297	21931	22075	14919		79			
Pieczarki i ich przetwory	14905	12662	11254	10246	11883	15063	14500	15386	175232	13866	12549	16010	13561	12428	12014	8977		80			
Warzywa ogółem	17939	21239	23934	19671	21688	22103	10943	8733	201177	8983	9038	10870	9613	14544	15926	11742		49			
Cebula	2911	2878	2689	3003	3875	4384	3540	2319	42781	3591	3758	3126	2093	2429	1269	1146		43			
Kapusta	1493	951	530	241	395	576	322	367	15155	502	524	605	2010	1408	680	225		42			
Marchew	1382	680	472	193	131	156	257	237	7044	226	262	373	356	337	259	760		161			
Ogórki	520	892	2301	2692	841	228	260	448	9152	89	94	1060	785	858	687	573		25			
Pomidory	7210	10412	12963	8787	9969	10353	1440	627	65312	464	409	554	643	5180	8642	6227		48			
Kalafiory	295	2009	1856	1543	1880	2165	743	67	11755	81	140	202	152	162	1344	922		50			
Przetwory ogółem	23008	22122	19565	21281	28243	33944	26731	24572	312037	26694	28830	31124	22376	20006	21120	15274		78			
Susze	2898	2583	2159	2339	2647	3059	2984	1803	33257	2966	2536	2825	2039	1866	1965	2415		112			
Marynaty	2281	1938	2569	2662	3398	4143	3015	3093	33729	2023	2291	2459	2177	1628	1830	1371		53			
Konserwy	2506	2544	2323	2911	4600	5890	4358	3744	40632	3151	2806	3373	2825	2850	2782	2014		87			
-kapusta kwasz.	437	329	214	213	259	462	517	476	4899	453	388	420	340	252	203	104		49			
Mrożonki	12710	12232	9446	10712	14076	16293	13890	12651	167070	14547	17017	18110	11900	11157	11154	7078		75			
Pieczarki i ich przetwory	22967	19334	17005	15661	18447	24754	22048	23376	262870	21053	18911	22541	19197	17503	16609	11691		69			

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszególnienie	2008		2009												VII 2009 VII 2008 (%)		
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
Warzywa ogółem	52426	31306	12692	7793	9934	17327	28206	37264	391979	34187	36170	43990	41884	31385	25965	12435	98
Cebula	14317	8874	3690	3581	4537	6047	3669	5565	71869	3486	4000	3924	4230	5231	6137	2638	71
Kapusta	1455	108	11	0	50	50	94	106	6701	126	113	229	1420	964	0	0	x
Marchew	9112	8059	1637	297	255	305	577	1024	41838	2640	3072	3708	4233	6027	7885	2310	141
Ogórki	3684	2720	1208	1311	2447	3826	5165	5553	46742	4317	3260	4222	3891	1856	1255	1579	131
Pomidory	13124	5916	1866	447	659	2046	9675	13324	108494	12932	13216	14491	11839	7091	4439	2361	127
Papryka	2939	2878	2492	634	441	2227	3136	3802	32722	3459	3506	4252	3636	3415	3205	2168	87
Czosnek	600	223	488	722	456	551	574	661	6889	455	388	715	623	238	620	232	48
Przetwory ogółem	32524	14886	13653	12602	14247	15751	13462	15798	194133	12531	12771	16245	11927	10922	14069	11152	82
Mrożonki	2816	3686	3025	3014	3463	3474	2354	2645	38567	2512	3012	3402	2260	2179	1842	1519	50
Susze	1181	1671	1835	1749	1738	1932	1043	2091	18214	1234	491	1036	889	852	1420	1041	57
Marynaty	2007	1224	720	1298	1615	1755	1292	1181	16192	1401	1166	1656	1293	1073	1129	992	138
Konserwy	21148	2510	2734	2784	3261	4269	3552	3685	55749	2713	2396	4244	2303	2518	2723	2060	75
<i>-kukurydza</i>																	
<i>konserw.</i>	1006	968	890	1503	1747	2091	1678	1955	17655	1188	1085	2209	1233	992	1063	1155	130
Koncentrat pomid.	3486	4075	3965	2309	2435	2792	2962	4660	45793	3420	4050	3948	3580	3198	5596	4266	108
Warzywa ogółem	34126	16905	8175	3409	4454	11558	22360	36417	288444	33227	31743	39328	36033	21659	13011	5906	72
Cebula	1806	1041	323	370	449	656	375	547	9082	395	507	807	469	578	726	315	97
Kapusta	665	61	8	0	10	10	38	44	3105	55	58	90	586	291	0	0	x
Marchew	3709	3540	675	147	95	94	158	279	13740	694	873	1347	1701	2972	2571	435	64
Ogórki	1918	1228	488	570	1294	2778	3959	5338	33893	6002	5305	3204	2020	991	582	603	124
Pomidory	11465	4745	1805	556	680	2662	9049	15793	105893	12724	10830	16206	16144	7602	2905	1299	72
Papryka	7033	3937	3254	504	444	2526	3661	5735	49417	5233	5078	6367	5386	4320	3553	2133	66
Czosnek	453	229	380	454	369	502	428	380	5352	295	271	468	495	306	653	235	62
Przetwory ogółem	12336	13416	11793	11363	13937	15402	12631	15596	159688	13030	12867	16365	12536	10214	13952	11066	94
Mrożonki	2355	2846	2390	2373	2798	2859	1943	2412	31493	2114	2542	2644	1854	1585	1544	1196	50
Susze	1894	2515	1804	1913	2222	2027	848	1991	22832	2424	1091	2154	2196	1115	2012	1647	91
Marynaty	1437	1085	689	932	1361	1592	957	1064	13296	1076	1040	1356	1097	857	1035	828	120
Konserwy	2629	2601	3052	3170	3971	4894	3878	4123	40665	3144	2855	4539	2514	2674	2932	2241	73
<i>-kukurydza</i>																	
<i>konserw.</i>	873	822	792	1448	1734	2011	1517	1822	15934	1065	1022	1777	991	840	891	945	119
Koncentrat pomid.	2503	2977	2768	1689	2006	2486	2832	4529	34308	2991	3666	3853	3408	2938	5169	4007	145

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2008 V	0,26	0,41	0,21	0,75	0,71	0,39	1,54	0,85	0,54	0,48
VI	0,30	0,35	0,25	0,62	0,84	0,41	1,53	0,88	0,54	0,53
VII	0,34	0,24	0,37	0,50	0,80	0,37	1,59	0,86	0,61	0,47
VIII	0,37	0,18	0,28	0,51	0,54	0,34	1,65	0,94	0,51	0,55
IX	0,38	0,14	0,22	0,69	0,68	0,36	1,62	0,94	0,47	0,57
X	0,43	0,15	0,23	0,74	0,95	0,48	1,69	0,95	0,61	0,62
XI	0,38	0,14	0,15	0,74	0,73	0,35	1,57	0,86	0,45	0,57
XII	0,31	0,16	0,18	0,57	0,60	0,23	1,52	0,85	0,59	0,48
2008 I-XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2009 I	0,35	0,12	0,20	1,20	0,68	0,69	1,56	0,85	0,37	0,48
II	0,36	0,11	0,19	1,37	0,65	0,50	1,54	0,90	0,40	0,49
III	0,31	0,11	0,20	1,80	0,90	0,52	1,45	0,82	0,32	0,49
IV	0,29	0,14	0,28	0,93	1,05	0,55	1,44	0,84	0,36	0,49
V	0,30	0,15	0,33	0,72	0,67	0,65	1,39	0,79	0,52	0,54
VI	0,27	0,18	0,29	0,60	0,67	0,44	1,41	0,83	0,54	0,49
VII	0,30	0,15	0,29	0,55	0,60	0,31	1,33	0,84	0,39	0,51
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	111	83	100	92	90	70	94	101	72	104
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	88	63	78	110	75	84	84	98	64	109

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2007 I-XII	1,23	1,59	0,84	0,64	3,36	2,96	5,38	5,05	2,30
2008 IV	0,82	1,26	1,00	0,82	-	-	4,11	7,46	-
V	1,20	2,63	1,56	0,98	-	-	3,45	4,78	-
VI	1,83	2,75	1,81	1,10	-	-	1,78	3,38	-
VII	1,06	1,61	1,32	1,03	1,65	-	1,30	2,49	1,73
VIII	0,93	0,91	0,90	0,76	1,55	1,12	1,43	1,42	1,55
IX	0,78	0,89	0,88	0,72	2,64	1,05	2,64	2,02	1,91
X	0,72	0,96	0,77	0,66	4,28	1,37	4,14	2,90	2,10
XI	0,69	0,82	0,79	0,64	-	-	5,04	4,02	-
XII	0,68	0,85	0,79	0,66	-	-	4,50	4,03	-
2008 I-XII	0,91	1,41	1,06	0,77	2,53	1,18	4,02	5,49	1,82
2009 I	0,64	0,39 ^b	1,02	0,66	-	-	-	-	-
II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
IV	0,74	0,32 ^b	1,52	0,77	-	-	4,37	10,40	-
V	0,79	0,35 ^b	2,34	0,76	3,72	-	2,56	4,73	-
VI	1,03	0,43 ^b	2,43	0,81	2,81	-	1,90	3,55	-
VII	1,35	0,88	1,32	0,76	2,05	-	1,33	2,67	2,01
VIII	1,21	1,33	1,05	0,69	2,24	-	1,63	1,88	1,36
IX	0,73	1,38	0,75	0,63	2,04	1,56	1,88	1,77	2,30
Wskaźnik zmian w %									
<u>IX 2009</u> <u>VIII 2009</u>	60	104	71	91	91	x	115	94	169
<u>IX 2009</u> <u>IX 2008</u>	94	155	85	88	77	149	71	88	120

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczip	Sok pomidorowy ^a
2008 VI	3,24	9,17	3,08	3,05	3,10	6,07	2,27
VII	3,19	8,99	2,98	2,98	3,13	6,06	2,19
VIII	3,21	9,49	3,08	3,08	3,13	6,12	2,18
IX	3,33	9,77	3,17	3,08	3,24	6,32	2,05
X	3,44	9,97	3,28	3,21	3,21	6,40	2,07
XI	3,47	10,55	3,34	3,29	3,25	6,50	2,08
XII	3,44	10,48	3,33	3,27	3,24	6,59	2,08
2008 I-XII	3,18	9,48	3,22	3,11	3,14	6,22	2,19
2009 I	3,38	10,20	3,30	3,23	3,34	6,55	2,13
II	3,40	9,98	3,32	3,33	3,28	6,50	2,10
III	3,42	10,15	3,19	3,18	3,30	6,48	2,12
IV	3,33	10,10	3,30	3,26	3,27	6,43	2,03
V	3,38	10,23	3,18	3,17	3,19	6,67	2,06
VI	3,46	10,35	3,29	3,19	3,21	6,71	1,96
VII	3,57	10,70	3,36	3,42	3,18	6,72	2,02
VIII	3,59	10,92	3,32	3,43	3,23	6,72	2,00
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	101	102	99	100	102	100	99
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	112	115	108	111	103	110	92

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2008 VI	2,32	2,58	3,08	3,34	3,99	5,15	10,73	5,01	4,53	3,52	6,54
VII	2,32	2,24 ^a	2,86	2,78	5,04	1,73 ^a	8,68	4,21	2,88	2,66	6,87
VIII	2,00	1,89 ^a	2,06	1,86	4,57	1,55 ^a	5,00	2,70	2,63	2,56	6,97
IX	1,70	1,13	1,69	1,53	3,78	4,42	4,30	2,95	3,40	2,74	6,94
X	1,54	0,84	1,59	1,42	3,34	4,08	5,27	4,25	5,48	3,22	6,92
XI	1,48	0,76	1,55	1,38	3,21	3,71	6,50	5,23	-	2,84	6,67
XII	1,44	0,73	1,53	1,35	3,13	3,72	8,67	7,08	-	4,15	6,86
2008 I-XII	1,74	1,31	1,94	1,74	3,59	4,14	8,86	4,49	3,78	4,17	6,81
2009 I	1,46	0,74	1,70	1,38	3,15	4,43	10,77	7,94	-	6,05	7,19
II	1,47	0,74	1,85	1,41	3,17	5,53	11,00	7,57	-	7,28	6,83
III	1,48	0,74	2,01	1,45	3,24	6,62	11,51	8,48	-	7,55	6,76
IV	1,51	0,75	2,50	1,50	3,63	6,62	12,28	10,55	-	6,95	6,71
V	1,59	0,77	3,39	1,57	4,22	5,96	11,60	7,94	-	6,17	6,59
VI	2,06	0,82	3,67	2,07	4,68	5,99	9,52	5,08	4,29	3,90	6,61
VII	2,48	1,77 ^a	2,61	2,02	5,31	1,74 ^a	8,33	4,07	3,39	2,82	6,89
VIII	2,13	1,80 ^a	1,97	1,59	4,40	4,86	5,39	3,45	3,32	3,71	7,00
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	86	102	75	79	83	x	65	85	98	132	102
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	107	95	96	85	96	x	108	128	126	145	100

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparagowa mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2008 VI	4,71	16,57	8,08	6,26	8,02	6,74	9,20	3,80	5,85	8,49	4,27
VII	4,72	16,71	7,96	6,24	8,02	6,76	9,20	3,79	5,83	8,60	4,28
VIII	4,77	16,86	7,98	6,24	8,02	6,76	9,30	3,79	5,88	8,63	4,30
IX	4,81	16,86	8,02	6,26	8,04	6,76	9,35	3,80	5,90	8,74	4,30
X	4,91	17,00	8,00	6,28	8,04	6,80	9,45	3,80	5,88	8,69	4,31
XI	4,98	17,14	8,10	6,26	8,12	6,86	9,50	3,78	5,90	8,69	4,29
XII	4,98	17,43	8,10	6,30	8,14	6,92	9,55	3,78	5,80	8,54	4,31
2008 I-XII	4,71	16,73	8,02	6,21	8,02	6,74	9,25	3,79	5,79	8,51	4,28
2009 I	5,02	13,05	8,18	6,32	8,24	6,96	9,55	3,79	5,90	8,69	4,31
II	5,10	13,15	8,28	6,38	8,32	7,08	9,55	3,81	5,93	8,71	4,33
III	5,14	13,15	8,28	6,42	8,44	7,12	9,69	3,81	5,90	8,60	4,31
IV	5,14	13,15	8,32	6,44	8,44	7,14	9,60	3,81	5,78	8,40	4,33
V	5,23	13,20	8,32	6,40	8,46	7,12	9,65	3,81	5,90	8,63	4,34
VI	5,28	13,60	8,28	6,38	8,46	7,14	9,75	3,83	5,95	8,69	4,33
VII	5,28	13,80	8,24	6,46	8,44	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
VIII	5,27	13,80	8,28	6,54	8,42	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2009</u> VII 2009	100	100	100	101	100	100	100	100	100	100	100
<u>VIII 2009</u> VIII 2008	110	82	104	105	105	106	105	101	102	102	100

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

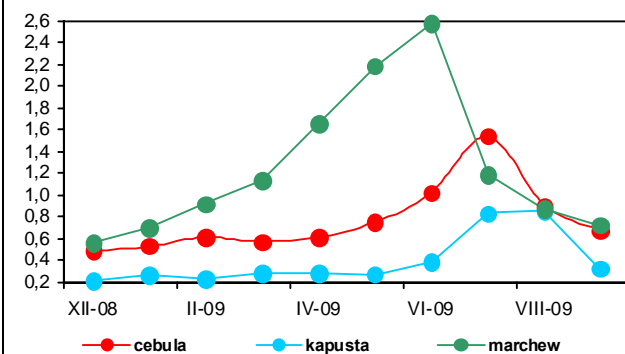
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

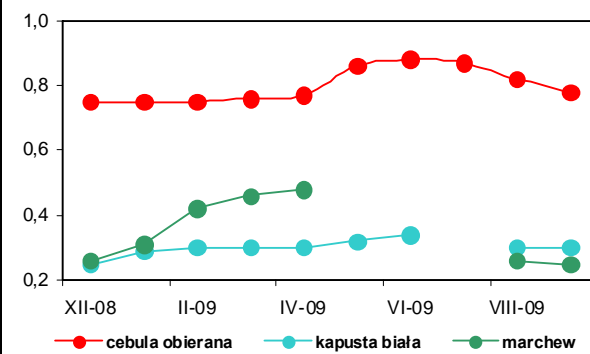
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2007 XII	43	73	34	26	-	-
2008 I	45	69	38	27	-	-
II	44	72	39	25	-	-
III	46	73	35	26	52	62
IV	49	60	52	29	-	-
V	47	62	61	25	-	-
VI	45	69	59	26	-	-
VII	46	71	54	27	51	55
VIII	43	68	44	35	-	-
IX	45	65	45	28	-	-
X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-
III	45	62	51	28	-	-
IV	46	74	48	29	48	-
V	48	70	52	28	53	-
VI	38	61	48	25	46	-
VII	40	62	51	28	51	50

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

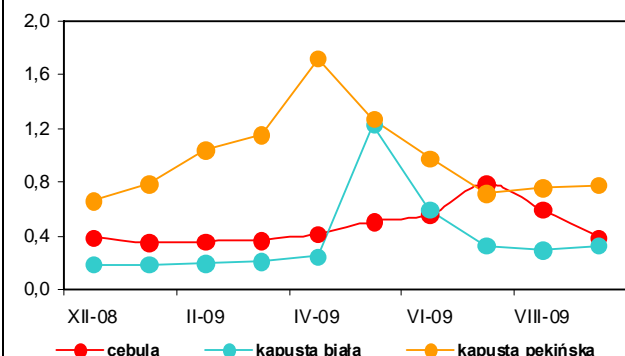
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

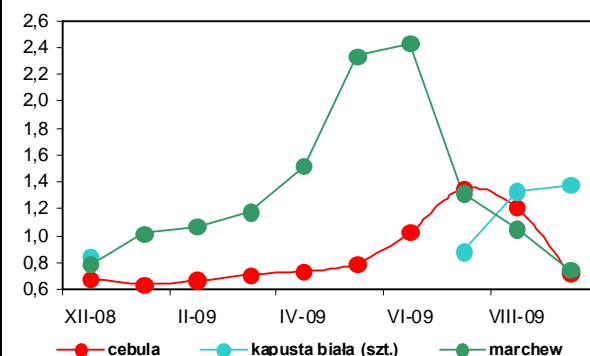
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

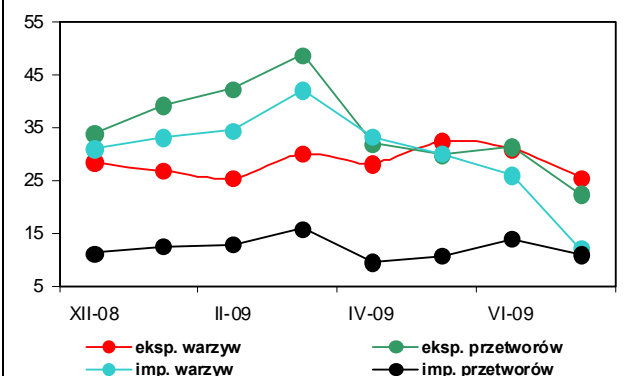
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

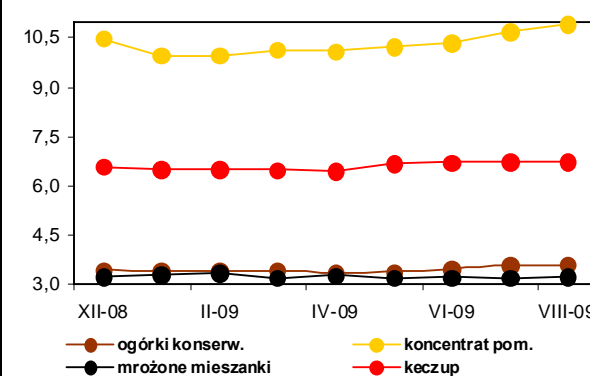
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

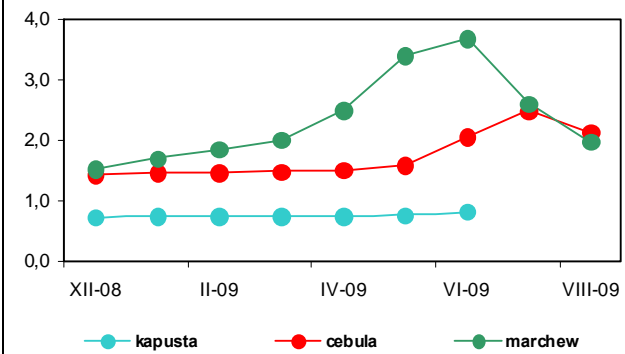
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

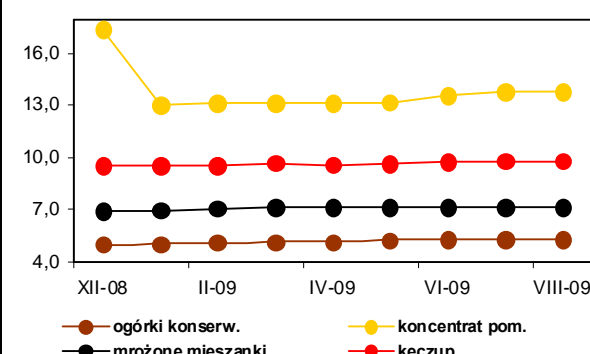
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

We wrześniu 2009 r. ceny hurtowe jabłek były wyższe niż we wrześniu 2008 r. o 2%, a w skupie w spółdzielniach ogrodniczych podrożały o 6%. Ceny jabłek w skupie do przerobu spadły o 21%, a w firmach eksportujących o 13%. Niższe ceny płacono za gruszki na rynkach hurtowych (o 26%), w spółdzielniach ogrodniczych (o 30%) i w skupie na eksport (o 18%). Śliwki na rynku hurtowym były droższe o 19%, a w skupie prowadzonym przez eksporterów o 10%. W skupie realizowanym przez zakłady przetwórcze ceny śliwek, aronii i malin były niższe odpowiednio o 40%, o 22% i o 5%. Na rynkach hurtowych podrożały mandarynki (o 48%), cytryny (o 44%), banany (o 16%) i pomarańcze (12%). Potaniały natomiast truskawki (o 22%) i winogrona (o 6%).

We wrześniu 2009 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny hurtowe jabłek spadły o 20%, a gruszek o 31%. Potaniały też winogrona (o 13%), śliwki i mandarynki (o 11%), pomarańcze (o 4%) i banany (o 3%). Podrożały jedynie cytryny (o 39%). Niższe były ceny oferowane za jabłka w firmach eksportowych (o 49%), w spółdzielniach ogrodniczych (o 22%), na rynku hurtowym (o 20%) i do przerobu (o 12%).

W sierpniu 2009 r. w relacji do sierpnia roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej zmniejszyły się o 4,2%. Owoce południowe podrożały o 11,6%, a przetwory owocowe o 8,3%. Średnie ceny owoców i ich przetworów wzrosły o 1%, przy wzroście cen żywności o 4,6%. Ceny jabłek spadły o 3,3%, wiśni i czereśni o 10,7%, orzechów o 4,9% i owoców jagodowych o 4,2%. Średnie ceny owoców cytrusowych były wyższe o 2,6%, a banany podrożały o 23,4%. Wzrosły ceny detaliczne wszystkich przetworów, a najbardziej ananasów i brzoskwiń w puszkach (o 10%) oraz soku jabłkowego (o 6%). Droższe były również mrożone truskawki oraz nieznacznie dzemy. Nie zmieniły się ceny soku pomarańczowego. W sierpniu wyższe niż w lipcu 2009 r. były tylko ceny cytryn (o 5%). Obniżyły się natomiast ceny detaliczne śliwek (o 44%), winogron (o 38%), gruszek (o 22%), jabłek (o 13%), malin (o 12%), bananów (o 9%) oraz nieznacznie mandarynek i pomarańczy. Nie zmieniły się ceny większości przetworów owocowych. Podrożały jedynie ananasy i brzoskwinie w puszkach oraz sok jabłkowy.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w lipcu 2009 r. wobec lipca roku poprzedniego o 12%. Niższa była na-

tomiast produkcja soków zagęszczonych (o 60%), dżemów (o 26%) i kompotów oraz owoców pasteryzowanych (o 3%). Nie zmieniła się produkcja owoców mrożonych. W lipcu 2009 r. zmniejszyła się w porównaniu z miesiącem poprzednim produkcja dżemów (o 29%). Produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła o 5%, owoców mrożonych o 57%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 150%, a soków zagęszczonych siedmiokrotnie.

W okresie I-VII 2009 r. nie zmieniła się wobec I-VII 2008 r. produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych. Produkcja dżemów obniżyła się o 47%, owoców mrożonych o 11%, a soków zagęszczonych o 4%. Wzrosła jedynie produkcja kompotów oraz owoców pasteryzowanych (o 14%).

W lipcu 2009 r. wolumen eksportu owoców świeżych obniżył się w porównaniu z lipcem roku poprzedniego o 18%, a przetworów owocowych o 34%. W grupie owoców świeżych ponad trzykrotnie wyższy był eksport jabłek. Wzrosła też zagraniczna sprzedaż gruszek (o 56%), truskawek (o 45%) i śliwek oraz wiśni. Zmniejszył się natomiast eksport malin (o 55%) i reeksport owoców południowych. W grupie przetworów niższa była zagraniczna sprzedaż wszystkich produktów, a najbardziej obniżyła się truskawek w puszkach (o 89%) i wiśni w puszkach (o 53%). Mniejszy był również eksport mrożonek owocowych (o 40%), zagęszczonego soku jabłkowego (o 24%) i dżemów (o 13%).

Z powodu obniżenia cen eksportowych niemal wszystkich owoców i ich przetworów (najbardziej potaniały jabłka i zagęszczony sok jabłkowy), wpływy z zagranicznej sprzedaży przetworów owocowych obniżyły się, bardziej niż wolumenu eksportu i wyniosły 51,0 mln EUR. Wpływy z eksportu owoców świeżych wzrosły mniej niż wolumen ich sprzedaży i wyniosły 30,8 mln EUR. Zmniejszył się przywóz niemal wszystkich owoców i ich przetworów. Wartość przywozu całej grupy towarowej obniżyła się o 39% do 63,9 mln EUR. Dodatkowo saldo obrotów zmalało do 17,8 mln EUR, wobec 51,8 mln EUR w lipcu 2008 r. W miesiącach I-VII 2009 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami osiągnęło poziom 114,2 mln EUR, wobec ujemnego salda w wysokości 50,1 mln EUR w analogicznym okresie 2008 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2008 VII	2,07	-	3,64	1,97	3,04	2,56	1,49
VIII	1,26	-	-	1,89	2,81	1,71	1,05
IX	1,05	2,04	-	-	-	1,17	1,16
X	1,01	1,96	-	-	-	-	1,52
XI	0,90	1,95	-	-	-	-	-
XII	0,91	2,23	-	-	-	-	-
2008 I-XII	1,76	2,42	2,71	1,87	2,93	1,81	1,19
2009 I	0,91	2,41	-	-	-	-	-
II	0,88	2,88	-	-	-	-	-
III	0,95	3,48	-	-	-	-	-
IV	1,07	3,60	-	-	-	-	-
V	1,35	-	-	-	-	-	-
VI	1,61	-	2,12	-	-	-	-
VII	1,79	-	2,00	1,54	1,63	1,28	2,17
VIII	1,42	-	-	1,65	2,29	1,86	1,43
IX	1,11	1,43	-	-	-	1,33	1,09
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IX 2009</u> <u>VIII 2009</u>	78	x	x	x	x	72	76
<u>IX 2009</u> <u>IX 2008</u>	106	70	x	x	x	114	94

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2008 VII	0,20	2,56	1,40	1,21	1,84	3,78	-	0,96	0,92	-
VIII	0,16	-	-	1,27	-	3,77	0,69	0,80	0,71	0,56
IX	0,19	-	-	-	-	3,31	0,80	-	-	0,93
X	0,13	-	-	-	-	-	-	-	-	1,90
XI	0,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,29	2,59	1,49	1,23	1,84	3,71	0,72	0,89	0,85	0,82
2009 I	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	1,32	0,89	-	-	3,30	-	-	-	-
VII	0,21	1,65	-	1,00	2,29	3,43	-	0,84	0,78	-
VIII	0,17	-	-	-	-	2,86	0,60	0,87	0,55	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	3,14	0,62	-	-	0,56
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>IX 2009</u> <u>VIII 2009</u>	88	x	x	x	x	110	103	x	x	86
<u>IX 2009</u> <u>IX 2008</u>	79	x	x	x	x	95	78	x	x	60

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Łukasówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2008 VII ^a	1,78	-	-	2,60	2,80	2,80	2,80	-	-	4,00	4,68	6,0	1,25
VIII	1,02	-	-	2,40	-	-	-	1,74	-	-	-	-	0,94
IX	0,70	0,89	-	-	-	-	0,62	1,53	2,00	-	-	-	0,88
X	0,67	0,80	-	0,63	0,70	0,60	0,61	1,51	1,48	-	-	-	1,98
XI	0,63	0,85	0,80	0,54	0,57	0,54	0,56	1,68	1,66	-	-	-	-
XII	0,61	0,85	0,89	0,58	0,55	0,55	0,56	1,73	1,66	-	-	-	-
2008 I-XII	1,45	1,37	1,75	1,74	1,65	1,64	1,55	1,68	1,74	4,29	4,80	6,00	1,26
2009 I	0,68	1,09	1,00	0,63	0,56	0,56	0,58	2,75	1,78	-	-	-	-
II	0,71	1,09	1,01	0,67	0,58	0,56	0,60	2,00	2,00	-	-	-	-
III	0,84	1,34 ^a	1,54 ^a	0,84 ^a	0,66	0,80 ^a	0,83 ^a	-	-	-	-	-	-
IV ^a	1,19	1,67	1,77	1,22	1,06	1,06	1,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,44	1,80	2,04	1,54	1,44	1,42	1,43	-	-	-	-	-	-
VI ^a	1,45	2,00	2,00	1,63	1,41	1,54	1,37	-	-	2,86	3,50	-	-
VII ^a	1,62	-	-	1,91	1,70	1,80	-	-	-	-	3,38	6,00	2,70
VIII	1,19	-	-	-	-	2,00 ^a	-	1,23	-	-	-	-	1,38
IX	0,61	0,87	-	-	-	-	0,66	1,26	1,40	-	-	-	0,97
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>IX 2009</u> VIII 2009	51	x	x	x	x	x	x	102	x	x	x	x	70
<u>IX 2009</u> IX 2008	87	98	x	x	x	x	106	82	70	x	x	x	110

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owoce i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2008 VI	6 993	9 116	22 921	5 323	80 969	9 650	1 476
VII	4 729	7 643	17 414	18 537	80 377	4 870	3 504
VIII	4 922	8 287	20 408	21 418	35 064	4 598	2 536
IX	5 603	8 544	30 257	33 420	23 667	3 790	1 385
X	6 194	9 965	26 349	58 979	11 531	2 973	1 278
XI	6 743	10 274	22 716	43 772	11 251	3 115	1 030
XII	8 143	14 364	23 741	18 107	9 182	3 407	1 414
2008 I-XII	70 918	110 522	313 261	209 325	299 602	62 743	18 421
2009 I	7 330	7 534	19 223	6 654	10 477	2 357	1 368
II	7 250	7 590	23 438	10 676	9 364	3 098	1 325
III	10 720	13 984	26 111	3 139	10 509	2 701	2 035
IV	8 983	15 537	25 754	2 222	10 434	3 591	1 714
V	6 930	13 263	21 319	1 126	12 951	3 397	1 189
VI	7 728	13 615	22 205	1 039	51 193	5 093	1 276
VII	5 730	10 661	22 749	7 388	80 506	3 616	3 410
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VII 2009</u> VI 2009	74	78	102	711	157	71	267
<u>VII 2009</u> VII 2008	121	139	131	40	100	74	97

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009*							VII 2009
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII 2008 (%)			
Owoce świeże	24 652	26 510	54 222	47 023	58 401	64 985	77 310	96 770	644 737	118 335	129 749	169 111	108 646	84 033	51 962	44 496	82			
Jablka	18 431	5 789	2 187	9 151	24 762	48 383	63 266	82 277	407 347	107 793	122 085	159 777	100 609	77 305	30 730	7 487	342			
Gruszki	364	58	128	512	1 751	2 846	1 240	793	9 289	454	499	371	301	276	116	200	156			
Truskawki	131	10 934	1 636	162	118	8	67	2	13 248	2	15	177	105	269	10 422	2 365	145			
Sliwki	57	69	810	8 618	11 072	2 042	86	36	22 835	5	18	24	14	12	57	843	104			
Maliny	0	576	11 408	9 660	9 063	834	180	13	31 776	76	274	221	43	2	277	5 089	45			
Wiśnie	18	545	7 902	3 631	20	-	-	-	12 380	21	-	21	-	84	1 118	8 471	107			
Przetwory owocowe	47 710	55 422	69 690	65 717	65 315	80 071	81 177	58 457	703 434	55 626	52 389	62 887	55 485	54 361	57 268	46 151	66			
Zagęszczony sok jabłkowy	13 338	14 942	14 149	18 839	20 545	42 157	48 074	24 788	232 329	21 755	16 911	21 296	18 764	19 135	17 281	10 709	76			
Truskawki w puszkach	711	1 185	3 834	677	774	636	667	663	11 836	451	724	821	712	601	854	415	11			
Wiśnie w puszkach	705	371	728	935	731	751	519	433	7 231	881	448	820	677	435	423	345	47			
Dżemy	2 053	1 963	2 521	2 085	2 575	2 326	2 325	2 145	26 424	2 107	2 216	2 659	2 463	1 732	2 738	2 190	87			
Mrożonki	16 451	21 457	32 080	28 380	26 425	21 324	17 307	15 849	255 519	18 521	21 426	25 774	22 488	20 782	21 918	19 352	60			
Owoce świeże	14 270	21 734	51 230	35 547	33 462	23 669	25 101	28 679	320 562	35 306	38 147	48 415	33 948	29 025	27 594	30 751	60			
Jablka	9 891	3 490	1 135	3 367	6 807	12 233	15 711	18 676	131 946	28 012	32 491	41 103	28 068	23 832	10 237	2 433	214			
Gruszki	138	28	65	294	914	1 562	775	445	4 998	334	358	245	148	142	62	116	179			
Truskawki	171	10 613	1 753	296	228	16	54	4	13 405	4	14	167	155	402	8 918	2 105	120			
Sliwki	35	41	430	3 927	4 703	1 199	40	19	10 438	5	15	23	11	9	43	490	114			
Maliny	0	902	16 855	13 605	11 720	1 172	264	33	44 624	92	332	232	63	4	267	4 738	28			
Wiśnie	13	630	4 496	1 788	17	-	-	-	7 074	34	-	34	-	115	1 325	6 569	146			
Przetwory owocowe	69 335	80 550	106 228	89 477	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	63 234	60 918	66 971	57 033	56 069	57 598	51 021	48			
Zagęszczony sok jabłkowy	69 335	80 550	106 228	89 477	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	17 245	12 187	14 440	12 567	12 803	11 883	7 568	7			
Truskawki w puszkach	1 074	1 517	4 935	1 051	1 144	941	970	1 006	16 610	616	1 033	1 094	999	838	1 107	512	10			
Wiśnie w puszkach	805	448	680	1 010	883	862	587	492	8 383	811	513	823	721	455	469	354	52			
Dżemy	3 439	3 139	4 195	3 625	4 372	4 171	3 461	3 070	43 390	3 273	3 046	3 959	3 580	2 376	4 175	3 221	77			
Mrożonki	23 218	27 874	40 473	37 193	38 710	32 435	24 244	21 422	354 375	24 751	28 154	30 804	25 810	23 516	22 410	19 400	48			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009*							VII 2009
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII 2008 (%)				
Owoce świeże	92 334	83 008	121 384	109 735	82 118	92 702	102 870	126 346	1 195 113	105 345	82 013	82 467	72 922	70 773	60 780	89 076	73			
Banany	27 341	18 288	23 901	17 186	16 169	23 330	22 073	19 277	254 066	22 429	17 309	19 685	20 020	21 326	14 625	12 128	51			
Owoce cytrusowe	19 557	10 805	10 257	10 018	15 731	27 947	50 225	85 750	426 080	68 818	51 149	42 113	28 954	19 027	10 409	8 721	85			
Brzoskwinie i nekt.	3 921	13 926	26 981	20 380	12 695	2 803	59	26	81 349	57	78	145	44	2 121	8 801	20 168	75			
Winogrona	8 972	3 895	7 542	20 369	16 747	18 711	11 842	5 849	113 193	2 243	2 730	5 604	7 343	5 290	899	2 503	33			
Arbuzy	11 692	20 868	35 943	25 372	3 071	482	356	370	102 509	262	388	733	1 265	6 545	13 687	31 327	87			
Jabłka	5 400	4 915	4 873	858	1 871	1 572	344	226	35 342	296	569	483	1 499	3 756	4 401	4 171	86			
Przetwory razem	20 801	20 159	24 382	18 133	20 907	22 125	24 374	24 969	273 079	16 854	16 641	24 018	22 211	17 904	17 081	14 607	60			
Soki zagęszczone	7 174	7 428	8 292	5 246	7 004	6 250	7 000	9 829	94 628	7 110	7 605	8 714	9 159	8 696	7 577	5 370	65			
-sok pomarańczowy	2 867	2 494	2 796	2 015	2 691	2 497	2 510	3 703	33 785	2 412	2 004	3 304	3 914	2 837	2 492	2 012	72			
Mrożonki	1 796	2 071	3 746	3 444	2 758	2 487	1 955	2 222	32 028	1 532	1 814	2 495	2 120	1 608	1 692	3 532	94			
Susze	855	968	1 011	749	1 170	1 939	1 694	988	13 482	747	982	973	934	374	561	570	56			
Dżemy	977	1 329	1 110	962	779	1 455	495	491	11 083	406	514	677	554	259	453	363	33			
Przetwory puszkow.	9 899	8 223	10 129	7 683	8 993	9 845	12 984	11 290	120 117	6 876	5 619	11 047	9 328	6 762	6 734	4 734	47			
-ananasy	1 547	1 613	1 455	1 578	1 835	2 303	2 962	2 967	26 889	1 420	705	2 230	1 487	1 453	1 382	860	59			
-brzoskwinie	2 354	1 929	2 914	1 979	2 284	3 003	4 744	3 126	32 278	1 269	1 199	3 511	2 916	1 278	1 468	918	32			
Owoce świeże	83 960	64 344	76 616	75 700	66 484	83 097	77 166	89 072	949 261	72 396	59 246	62 289	52 916	50 603	41 253	46 714	61			
Banany	15 245	10 558	12 107	10 539	10 023	13 650	12 028	11 315	156 927	12 842	11 460	15 697	12 797	13 006	9 855	6 540	54			
Owoce cytrusowe	20 273	10 865	8 381	6 914	11 051	21 537	29 997	50 865	306 415	42 083	30 421	23 845	14 878	9 217	6 300	5 213	62			
Brzoskwinie i nekt.	4 993	13 242	22 370	18 204	9 907	1 901	36	46	71 551	74	89	168	70	2 270	7 493	13 804	62			
Winogrona	11 173	4 799	7 882	17 856	14 241	17 666	11 363	7 602	121 409	3 437	4 192	6 475	8 489	6 591	1 552	2 993	38			
Arbuzy	6 496	6 033	6 899	4 015	635	293	183	188	27 145	129	242	363	1 140	3 535	4 397	5 759	83			
Jabłka	4 734	4 368	4 320	600	815	448	165	178	24 559	223	435	340	869	1 787	1 832	1 705	39			
Przetwory razem	23 202	26 489	28 995	24 185	27 900	31 253	31 610	33 269	348 342	21 727	23 353	28 442	25 276	18 804	21 562	17 214	59			
Soki zagęszczone	9 009	8 679	9 983	6 666	9 599	9 093	8 489	11 951	119 713	7 969	8 791	9 291	8 512	7 722	7 445	4 006	40			
-sok pomarańczowy	3 334	3 026	3 220	2 438	3 494	3 730	3 651	5 205	42 509	3 096	2 336	3 456	3 497	2 455	2 019	1 135	35			
Mrożonki	2 146	3 001	6 587	5 028	4 159	4 092	3 055	3 107	45 440	2 075	2 546	3 166	3 165	1 901	2 230	5 182	79			
Susze	1 744	1 760	1 660	1 604	2 488	4 477	4 381	2 333	29 358	1 653	2 428	2 193	2 005	764	1 335	978	59			
Dżemy	1 247	1 669	1 295	1 256	872	1 490	940	1 024	14 632	697	1 056	1 192	891	449	893	662	51			
Przetwory puszkow.	8 943	11 240	9 282	9 510	10 456	11 861	14 385	14 601	136 659	9 127	8 372	12 403	10 527	7 784	9 479	6 291	68			
-ananasy	1 076	1 069	1 011	1 237	1 539	2 046	2 721	2 637	20 806	1 139	571	1 608	1 124	1 082	981	620	61			
-brzoskwinie	1 511	1 351	1 945	1 371	1 593	2 181	3 100	2 366	21 879	822	845	2 248	1 896	922	982	603	31			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2008 VI	0,65	0,49	0,97	2,95	1,52	1,29	1,23	0,96	1,50	1,28	1,25
VII	0,69	0,51	1,08	0,75	1,47	1,09	1,33	0,80	1,44	1,29	0,94
VIII	0,42	0,57	1,57	0,80	1,39	0,68	1,33	0,81	1,22	1,54	1,10
IX	0,31	0,53	1,76	1,19	1,29	1,61	1,33	0,87	1,09	1,52	1,22
X	0,28	0,56	1,39	0,97	1,42	1,35	1,45	0,88	0,85	1,50	1,35
XI	0,28	0,64	0,94	-	1,39	1,03	1,32	0,81	0,76	1,44	1,75
XII	0,26	0,51	0,78	-	0,97	0,78	1,20	0,77	0,82	1,20	3,43
2008 I-XII	0,43	0,53	1,27	2,20	1,49	1,11	1,37	0,88	1,46	1,43	1,47
2009 I	0,26	0,73	2,54	-	1,21	1,62	1,28	0,77	0,87	1,37	0,92
II	0,27	0,72	0,97	1,71	1,21	1,74	1,21	0,78	0,84	1,43	1,14
III	0,26	0,66	0,94	0,68	1,05	1,61	1,07	0,75	0,76	1,33	1,00
IV	0,28	0,49	1,47	-	1,47	1,60	1,00	0,74	0,76	1,40	1,06
V	0,31	0,51	1,49	0,50	1,85	1,36	1,01	0,76	0,79	1,40	1,05
VI	0,33	0,54	0,86	0,59	0,96	1,18	0,90	0,74	0,83	1,30	1,11
VII	0,32	0,58	0,89	0,71	0,93	0,78	0,90	0,67	0,79	1,23	1,03
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	97	107	103	120	97	66	100	91	95	95	93
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	46	114	82	95	63	72	68	84	55	95	110

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiR, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2008 VII	3,34	-	-	-	-	3,47	5,33	2,91	4,99	1,59	2,48	4,57	5,38	3,94	7,28
VIII	1,50	-	-	-	-	2,62	5,17	1,59	3,73	1,18	3,03	4,37	5,05	3,94	5,06
IX	1,25	1,10	1,28	1,29	1,15	2,54	8,66	-	-	1,26	3,19	3,99	5,35	3,77	4,51
X	1,17	1,07	1,15	1,22	1,10	2,67	7,45	-	-	4,26	3,12	4,48	5,19	3,48	4,56
XI	1,04	1,00	1,10	1,06	1,08	2,62	9,63	-	-	4,38	3,24	4,22	3,89	3,61	4,89
XII	1,00	1,05	1,05	1,03	1,10	2,62	-	-	-	-	3,33	3,72	3,78	3,57	6,60
2008 I-XII	2,12	1,77	2,07	2,06	2,02	3,04	7,07	3,50	4,34	2,53	3,40	5,39	4,75	3,62	7,37
2009 I	1,05	1,05	1,10	1,05	1,10	2,88	-	-	-	-	3,76	3,69	4,38	3,92	8,55
II	1,02	1,08	1,03	1,02	1,09	3,51	-	-	-	-	4,47	3,39	5,12	3,93	10,11
III	1,09	1,06	1,04	1,03	1,10	3,73	14,83	-	-	-	6,19	3,36	5,55	4,05	9,38
IV	1,36	1,10	1,20	1,20	1,25	3,80	-	-	-	-	5,93	3,28	5,64	3,99	8,26
V	1,86	1,68	1,89	1,91	1,64	4,75	-	-	4,75	-	4,34	3,58	5,94	4,26	8,13
VI	2,06	-	2,10	2,08	2,05	5,31	2,90	4,75	3,82	8,50	4,62	3,52	6,28	4,70	1,02
VII	2,10	-	-	-	-	3,72	5,11	2,36	3,97	4,31	4,12	3,98	6,80	4,45	8,79
VIII	1,61	-	-	-	-	2,75	5,46	1,53	3,44	1,68	3,82	4,16	6,65	4,40	4,87
IX	1,28	1,22	1,28	1,31	1,20	1,89	6,72	-	-	1,50	3,69	5,79	5,92	4,21	4,24
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IX 2009</u> <u>VIII 2009</u>	80	x	x	x	x	69	123	x	x	89	97	139	89	96	87
<u>IX 2009</u> <u>IX 2008</u>	102	111	100	102	104	74	78	x	x	119	116	144	148	112	94

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2008 V	8,20	7,80	8,30	-	2,09	2,22
VI	8,47	7,73	8,60	3,26	2,05	2,19
VII	7,47	7,37	8,10	3,53	2,00	2,26
VIII	8,13	7,37	8,43	3,51	1,92	2,20
IX	8,27	7,23	8,27	3,36	1,83	2,11
X	8,37	7,47	8,50	3,38	1,77	2,10
XI	7,50	7,47	8,13	3,38	1,75	2,08
XII	6,90	7,47	7,57	3,38	1,70	2,00
2008 I-XII	8,02	7,60	8,22	3,28	1,97	2,21
2009 I	6,93	7,13	6,63	3,45	1,75	2,01
II	6,93	7,07	6,50	-	1,71	1,94
III	6,67	7,13	6,57	-	1,62	1,96
IV	6,30	6,93	6,60	3,47	1,62	1,98
V	6,07	6,60	6,43	3,62	1,64	1,99
VI	6,10	6,70	6,43	3,63	1,60	1,99
VII	5,93	6,53	6,27	3,69	1,69	1,99
VIII	5,97	6,70	6,40	3,59	1,62	1,95
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VIII 2009</u> <u>IX 2009</u>	101	103	102	97	96	98
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	73	91	76	102	84	89

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2008 VI	4,68	6,11	-	8,62	4,99	-	9,47	4,29	5,14	9,19	6,47
VII	4,87	6,12	5,27	7,33	6,89	13,72	9,39	4,07	5,46	7,98	6,63
VIII	3,23	5,16	2,94	-	-	13,12	6,66	4,00	5,51	6,56	6,53
IX	2,40	4,35	2,58	-	-	12,66	5,81	4,04	5,28	5,73	6,66
X	2,10	4,12	3,60	-	-	-	6,02	4,08	5,00	5,97	6,54
XI	1,95	4,26	-	-	-	-	6,69	4,12	4,95	6,12	5,16
XII	1,92	4,66	-	-	-	-	8,58	4,28	4,85	5,49	4,71
2008 I-XII	3,34	5,20	3,60	7,98	8,45	13,17	9,61	4,49	5,04	7,36	5,91
2009 I	1,94	5,15	-	-	-	-	11,85	4,60	5,08	5,43	5,19
II	1,93	5,91	-	-	-	-	12,89	5,21	5,19	5,31	5,76
III	1,96	6,75	-	-	-	-	12,39	6,72	5,46	5,22	6,62
IV	2,09	7,18	-	-	-	-	10,75	7,09	5,69	5,02	6,94
V	2,60	7,18	-	-	12,58	-	10,26	5,85	5,75	4,99	6,91
VI	3,10	6,98	-	7,11	4,54	-	11,07	5,75	5,76	5,24	7,38
VII	3,47	6,86	6,23	6,33	4,86	7,08	11,78	5,44	5,85	5,36	8,06
VIII	3,01	5,35	3,48	-	-	6,24	7,30	4,93	5,78	5,63	7,74
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	87	78	56	x	x	88	62	91	99	105	96
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	93	104	118	x	x	48	110	123	105	86	119

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2008 VI	12,08	4,33	3,42	4,29	14,50	6,08	5,05
VII	12,17	4,34	3,45	4,33	14,56	6,14	5,05
VIII	12,17	4,35	3,47	4,33	14,62	6,18	5,02
IX	12,14	4,38	3,50	4,33	14,62	6,24	5,07
X	12,22	4,38	3,52	4,31	14,76	6,32	5,04
XI	12,17	4,40	3,56	4,34	14,76	6,44	5,08
XII	12,17	4,37	3,58	4,27	14,92	6,44	5,07
2008 I-XII	12,03	4,33	3,43	4,29	14,43	6,13	5,02
2009 I	12,06	-	3,59	4,26	15,00	6,52	5,08
II	12,08	-	3,61	4,30	15,04	6,48	5,14
III	12,03	-	3,63	4,32	15,06	6,54	5,18
IV	12,11	-	3,61	4,34	15,10	6,62	5,24
V	12,14	-	3,62	4,33	15,14	6,68	5,36
VI	12,19	-	3,64	4,32	15,10	6,68	5,44
VII	12,25	-	3,66	4,32	14,98	6,74	5,47
VIII	12,25	-	3,69	4,35	15,00	6,78	5,52
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	100	x	101	101	100	101	101
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	101	x	106	100	103	110	110

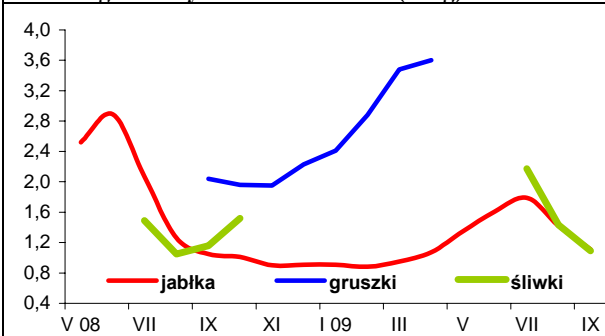
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

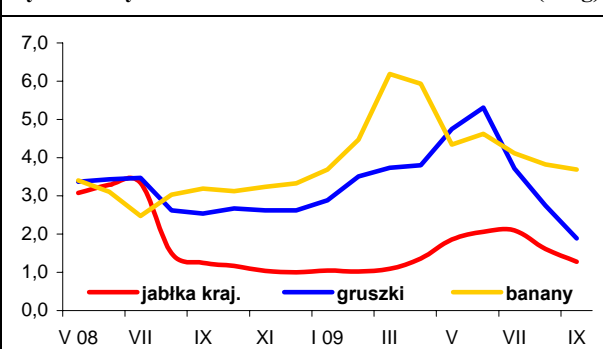
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
XII	75	88	-	74	68	-
2008 I	74	85	-	68	66	-
II	73	89	-	67	67	-
III	77	87	-	65	66	-
IV	72	-	62	66	72	-
V	62	-	46	67	68	-
VI	-	-	52	72	68	-
VII	-	-	-	78	73	-
VIII	66	-	-	74	77	68
IX	52	79	-	77	79	71
X	62	79	-	65	64	-
XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-
III	58	91	-	79	65	-
IV	68	-	55	64	64	-
V	72	-	48	75	58	-
VI	74	-	42	68	49	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

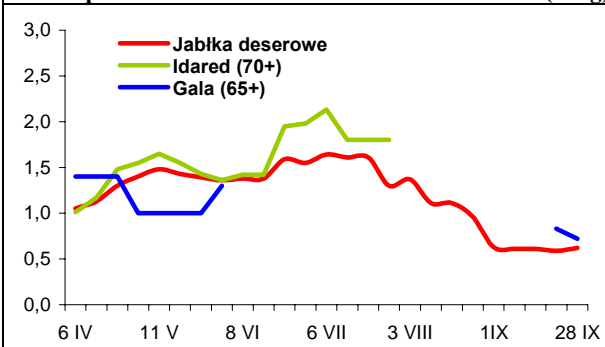
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2008 - 2009 r. (zł/kg)

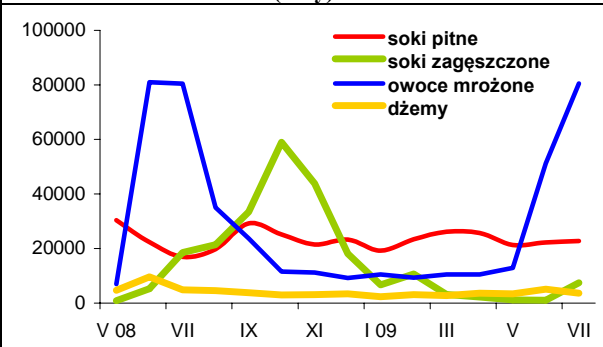
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2008-2009 (zł/kg)

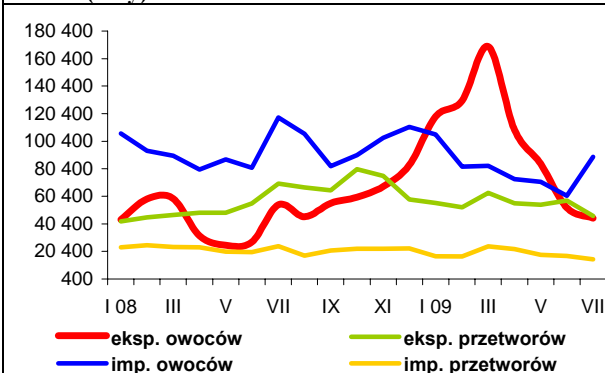
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od IV 2009 r. do VIII 2009 r. (zł/kg)

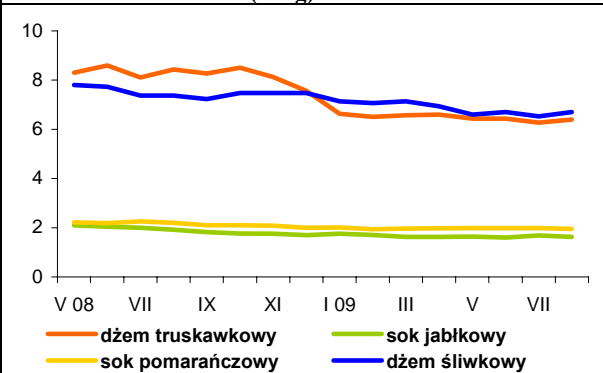
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2008 i w 2009 r. (tony)

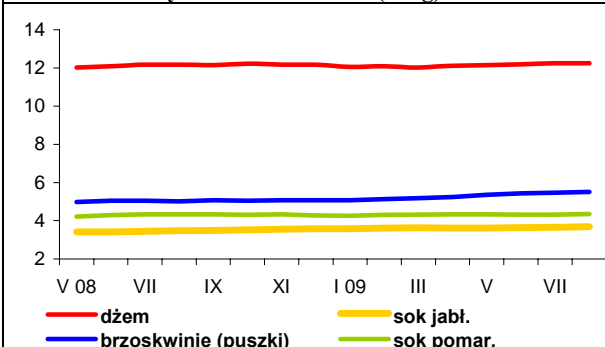
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2008 i 2009 r. (tony)

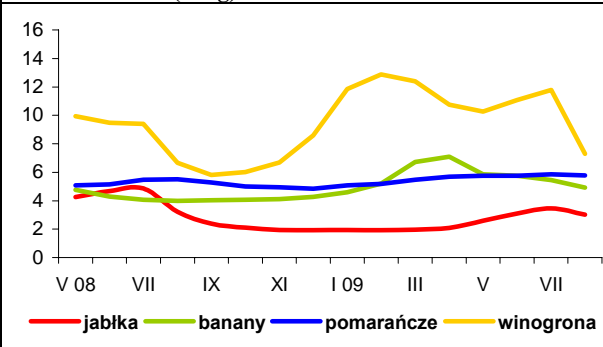
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Przeciętne ceny skupu mleka w sierpniu br. obniżyły się o 0,2%, do 85,58 zł/100 l. Mleko o standardowych parametrach zdrożało w tym czasie o 0,9%, do 92,77 zł/100 kg. Równocześnie notowano duże zróżnicowanie regionalne cen mleka o standardowych parametrach. Najwyższe ceny płacono w m. północnym (102,66 zł/100 kg). W pozostałych makroregionach płacono od 83,90 zł/100 kg w m. centralnym do 86,25 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim oraz 89,00 zł/100 kg w m. zachodnim.

We wrześniu br. ceny bydła mlecznego na targowiskach wykazywały tendencje wzrostowe. Jałówki cielne zdrożały z 2467 zł/szt. w pierwszym tygodniu września do 2628 zł/szt. w końcu miesiąca. Ceny krów mlecznych zwiększyły się odpowiednio z 2270 do 2412 zł/szt.

Ceny zbytu we wrześniu generalnie utrzymały się na poziomie poprzedniego miesiąca, przy dużym zróżnicowaniu regionalnym. Wyjątkiem było tylko masło. Mleko spożywcze 2% kosztowało od ok. 140 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 166 zł/100 kg w m. północnym. Ceny mleka UHT wynosiły 170-180 zł/100 kg. Za jogurt naturalny 2% płacono od ok. 307 do 313 zł/100 kg. Kefir 2% najtańszy był w m. zachodnim (ok. 215 zł/100 kg), a najdroższy w m. centralnym (ok. 278 zł/100 kg). Ceny śmietany 10-29% wahały się od ok. 490 zł/100 kg w m. północnym i zachodnim do 510-515 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny masła w blokach zwiększyły się średnio z ok. 987 do 1059 zł/100 kg, przy czym największy wzrost notowano w m. zachodnim (z ok. 986 do 1101 zł/100 kg), a najmniejszy w m. centralnym z 920 do 977 zł/100 kg. Masło konfekcjonowane, przeciętnie w kraju zdrożało z 1101 do 1166 zł/100 kg, a najwyższe ceny płacono w m. południowo-wschodnim (1150-1198 zł/100 kg).

Mleko pełne w proszku kosztowało najwięcej w m. centralnym (ok. 818 zł/100 kg i m. zachodnim (809 zł/100 kg), a najmniej w m. południowo-wschodnim (ok. 760 zł/100 kg). Natomiast niewielkie zróżnicowanie regionalne charakteryzowało ceny odtłuszczonego mleka w proszku, od ok. 650 do ok. 690 zł/100 kg.

Ceny serów dojrzewających były mocno zróżnicowane. Za ser Edam płacono od ok. 930 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 990 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim oraz do 1120 zł/100 kg w m. północnym i centralnym. Ser Gouda kosztował od 920 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 1040 zł/100 kg w m. północnym, południowo-wschodnim i centralnym. Ceny serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego kształtowały się od 930-990 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 1000 zł/100 kg w m. północnym i 1040-1070 zł/100 kg w pozostałych makroregionach. Ceny sera Radamer w skali kraju kształtowały się na poziomie ok. 1315 zł/100 kg. Natomiast ceny serów twarogowych notowano od ok. 710 zł/100 kg w m. północnym i ok. 750 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do ok. 890 zł/100 kg w m. zachodnim oraz nieznacznie ponad 1000 zł/100 kg w m. centralnym.

W krajach Unii Europejskiej, we wrześniu br., ceny zbytu masła wzrosły: w Niemczech z 2475 do 2550 EUR/t, we Francji z 2325 do 2370 EUR/t, w Holandii z 2440 do 2500 EUR/t, w Wielkiej Brytanii z 2354 do 2366 EUR/t. W Polsce wzrost cen był minimalny (z 2379 do 2384 EUR/t), a we Włoszech ceny masła utrzymały się na poziomie 2450 EUR/t. Drożało także pełne mleko w proszku: w Niemczech z 2000 do 2100 EUR/t, we Francji z 2075 do 2200 EUR/t oraz w Holandii z 2050 do 2150 EUR/t. W Polsce PMP staniało z 1875 do 1853 EUR/t. Notowano również wzrost cen odtłuszczonego mleka w proszku: w Niemczech z 1588 do 1650 EUR/t i w Holandii z 1640 do 1700 EUR/t. We Francji notowano cenę OMP w wysokości 1650 EUR/t. Natomiast w Polsce odtłuszczone mleko w proszku staniało z 1644 do 1626 EUR/t.

Ceny serwatki w proszku, w Niemczech obniżyły się z 540 do 530 EUR/t. Natomiast we Francji serwatka w proszku zdrożała z 540 do 570 EUR/t i w Holandii z 530 do 570 EUR/t.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2007 I-XII	8 379,9	107,46	.
2008 I-XII	8 686,4	102,58	.
2008 VII	793,2	97,58	101,61
VIII	780,0	94,83	99,71
IX	739,4	93,29	99,33
X	711,9	90,80	97,15
XI	647,3	90,20	95,98
XII	674,7	88,97	96,03
2009 I	663,3	87,92	93,98
II	673,9	86,84	94,05
III	737,4	87,05	94,53
IV	752,0	87,71	93,42
V	834,6	86,84	92,71
VI	818,9	86,40	92,60
VII	811,2	85,77	91,95
VIII	796,2	85,58	92,77
Wskaźnik zmian w %			
<u>VIII 2009</u> VII 2009	98,2	99,8	100,9
<u>VIII 2009</u> VIII 2008	102,1	90,2	93,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2007 I-XII	2 408,4^b	129,9	40,5	368,4	350,6	181,9	329,6	252,6
2008 I-XII	2 343,4	120,0	47,9	368,7	371,5	182,5	335,1	281,9
2008 ^a VI	190,4	16,3	4,8	30,6	35,4	13,4	24,6	24,0
VII	185,2	16,1	3,5	30,7	35,0	15,3	26,1	25,6
VIII	177,9	11,9	3,1	30,0	31,4	14,6	25,7	24,5
IX	176,4	10,7	2,6	28,4	30,4	15,7	25,7	24,8
X	179,8	10,6	1,8	30,5	29,3	15,6	26,6	24,7
XI	176,2	6,9	1,9	28,5	25,7	13,5	25,5	23,3
XII	176,4	9,5	2,5	23,8	25,2	15,4	25,4	23,6
2009 ^a I	186,4	5,3	2,2	36,9	23,8	14,1	28,1	24,6
II	178,7	6,3	2,0	33,6	22,5	12,9	25,5	20,8
III	212,6	8,4	2,9	40,7	29,3	15,1	31,9	23,7
IV	213,6	8,7	2,7	35,9	29,4	13,8	27,7	22,4
V	225,2	10,5	3,5	38,5	33,5	14,3	28,9	23,7
VI	215,0	12,4	3,1	33,7	37,0	14,1	26,7	24,5
VII	215,2	11,3	3,1	37,1	32,5	15,1	26,9	24,9
Wskaźnik zmian w %								
<u>VII 2009</u> VI 2009	100,1	91,1	100,0	110,1	87,8	107,1	100,7	101,6
<u>VII 2009</u> VII 2008	116,2	70,2	88,6	120,8	92,9	98,7	103,1	97,3

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników; ^b korekta GUS.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2008 VII	1,51	1,87	8,65	9,77	11,40	11,54	0,81	5,53	8,65	11,55
VIII	1,51	1,86	8,40	9,78	11,38	11,53	0,79	5,50	8,63	11,58
IX	1,51	1,85	8,09	9,57	11,34	11,32	0,80	5,47	8,66	11,53
X	1,51	1,82	7,53	9,00	11,26	11,19	0,79	5,48	8,68	11,37
XI	1,50	1,79	7,35	9,04	10,81	11,12	0,80	5,48	8,64	11,08
XII	1,51	1,78	7,09	8,90	11,00	10,97	0,80	5,49	8,64	10,86
2009 I	1,51	1,76	6,75	8,53	10,00	10,77	0,81	5,51	8,67	10,68
II	1,51	1,76	7,02	8,38	10,89	10,85	0,81	5,50	8,59	10,75
III	1,50	1,73	7,21	8,74	10,83	10,80	0,80	5,49	8,53	10,87
IV	1,50	1,73	7,38	8,71	11,00	10,96	0,79	5,51	8,56	10,96
V	1,49	1,73	7,36	8,62	10,77	10,82	0,79	5,50	8,58	10,93
VI	1,49	1,71	7,41	8,72	10,85	10,92	0,78	5,49	8,58	10,87
VII	1,49	1,71	7,43	8,80	10,65	11,14	0,77	5,44	8,56	10,87
VIII	1,49	1,70	7,28	8,79	10,73	11,14	0,78	5,38	8,54	10,85
IX ^a	1,60	1,76	6,88	7,84	10,39	11,66	.	5,01	9,04	10,94
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	100,0	99,4	98,0	99,9	100,8	100,0	101,3	98,9	99,8	99,8
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	98,7	91,4	86,7	89,9	94,3	96,6	98,7	97,8	99,0	93,7

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 21-27 IX 2009 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2008 VII	2,04	2,75	12,91	3,06	3,61	0,70	1,16	1,59	11,81	18,24
VIII	2,05	2,74	12,94	3,07	3,58	0,71	1,16	1,59	11,82	17,93
IX	2,04	2,74	12,85	3,07	3,57	0,71	1,16	1,59	11,84	17,77
X	2,05	2,72	12,93	3,07	3,54	0,71	1,14	1,59	11,83	17,56
XI	2,04	2,72	12,87	3,07	3,52	0,71	1,12	1,59	11,85	17,44
XII	2,05	2,70	12,86	3,09	3,50	0,71	1,10	1,59	11,84	17,08
2009 I	2,05	2,71	12,84	3,10	3,49	0,71	1,09	1,59	11,85	16,80
II	2,05	2,71	12,77	3,11	3,46	0,71	1,08	1,58	11,86	16,42
III	2,04	2,70	12,71	3,11	3,45	0,71	1,10	1,57	11,83	16,42
IV	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,71	1,10	1,57	11,71	16,51
V	2,04	2,69	12,77	3,11	3,43	0,70	1,10	1,57	11,74	16,46
VI	2,04	2,70	12,73	3,10	3,42	0,70	1,09	1,58	11,76	16,34
VII	2,04	2,69	12,80	3,10	3,39	0,70	1,10	1,58	11,81	16,32
VIII	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,69	1,11	1,58	11,87	16,06
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>	100,0	100,0	99,6	100,0	100,3	98,6	100,9	100,0	100,5	98,4
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	99,5	98,2	98,5	101,0	95,0	97,2	95,7	99,4	100,4	89,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	99,2	131,5	32,1	171,5	97,7	16,8	26,8	6,6	61,2	35,7
2008 I-XII	132,7	153,2	30,5	252,5	95,5	22,6	30,2	6,6	47,0	30,9
2008 VI	23,4	14,8	3,3	33,0	7,4	1,3	2,4	0,5	2,0	3,2
VII	12,0	15,4	1,9	26,6	6,7	0,8	2,3	0,6	4,0	3,0
VIII	9,0	12,9	1,3	23,2	6,8	1,3	2,5	0,5	4,2	2,3
IX	11,2	12,5	1,5	25,7	8,2	2,5	2,5	0,5	4,5	3,0
X	12,2	12,7	2,2	26,9	8,1	1,4	2,8	0,7	4,4	1,9
XI	8,4	12,5	1,9	24,5	7,9	1,2	3,8	0,5	3,5	1,8
XII	10,3	11,3	1,1	23,0	6,0	1,6	3,1	0,6	6,1	1,5
2009 I	13,2	10,9	2,1	21,4	9,5	1,1	2,9	0,5	6,5	2,4
II	10,1	11,1	1,9	22,0	8,7	2,3	2,2	0,5	4,7	1,9
III	12,6	12,5	1,3	21,9	9,5	3,9	2,7	0,6	6,0	2,1
IV	8,9	11,2	1,0	10,9	7,8	1,8	3,4	0,4	5,0	2,5
V	6,6	10,6	1,3	21,5	8,2	1,2	2,8	0,4	4,7	2,5
VI	10,4	11,7	1,8	26,2	7,5	1,1	2,6	0,5	3,1	1,7
VII	8,1	10,6	1,3	20,1	7,1	1,4	2,8	0,5	1,4	1,0
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	77,9	90,6	72,2	76,7	94,7	127,3	107,7	100,0	45,2	58,8
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	67,5	68,8	68,4	75,6	106,0	175,0	121,7	83,3	35,0	33,3

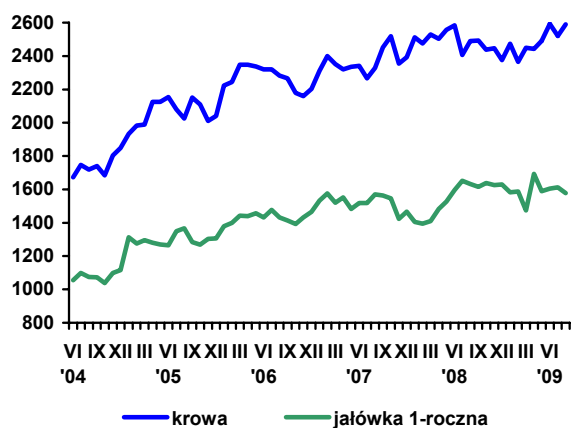
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

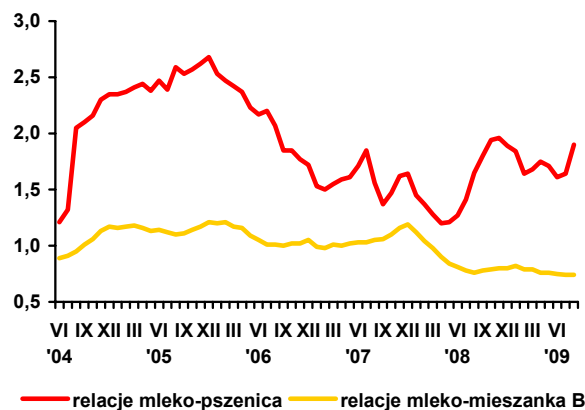
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	2 963	2 766	2 738	841	1 014	2 229	3 138	3 291	571	933
2008 I-XII	2 114	3 104	2 564	598	1 183	2 220	3 319	3 246	741	1 083
2008 VI	2 320	3 012	2 619	582	1 184	2 624	3 505	3 294	1 033	1 077
VII	2 193	2 965	2 648	666	1 191	2 192	3 248	2 893	795	953
VIII	1 974	3 114	2 698	687	1 269	2 915	3 595	3 269	791	1 102
IX	1 657	3 146	2 626	594	1 228	2 942	3 762	3 328	823	1 119
X	2 130	3 203	2 563	564	1 236	2 947	3 688	3 376	803	1 223
XI	1 689	2 911	2 266	442	1 124	2 728	2 350	2 613	702	1 168
XII	1 663	2 930	2 360	389	1 128	2 406	2 833	2 663	639	1 142
2009 I	1 377	2 708	2 148	370	1 004	2 421	3 071	2 862	537	999
II	1 233	2 697	2 314	378	1 005	1 609	3 221	2 879	622	1 052
III	1 168	2 535	2 012	325	909	1 188	2 887	2 523	479	1 133
IV	1 365	2 501	2 041	472	924	2 280	2 301	2 459	419	1 145
V	1 387	2 462	2 088	362	953	1 901	2 760	2 614	386	1 104
VI	1 390	2 518	2 150	406	948	2 388	2 861	2 516	542	1 168
VII	1 141	2 296	2 162	363	893	1 930	2 652	2 738	869	1 150
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2009</u> <u>VI 2009</u>	82,1	91,2	100,6	89,4	94,2	80,8	92,7	108,8	160,3	98,5
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	52,0	77,4	81,6	54,5	75,0	88,0	81,7	94,6	109,3	120,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

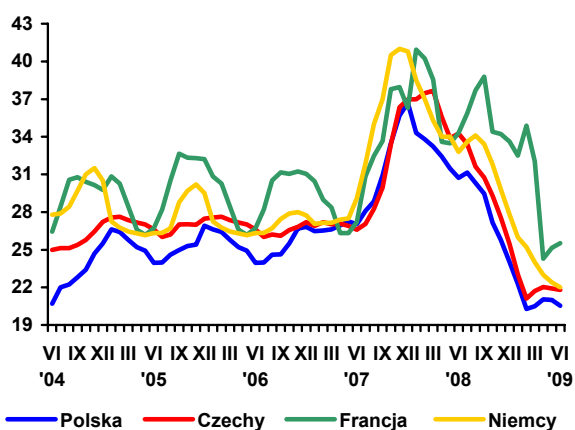
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

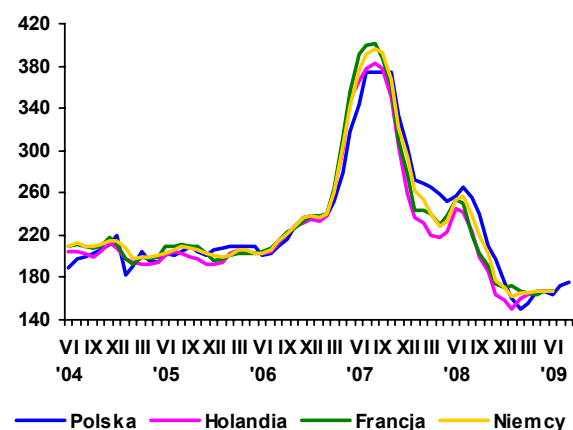
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

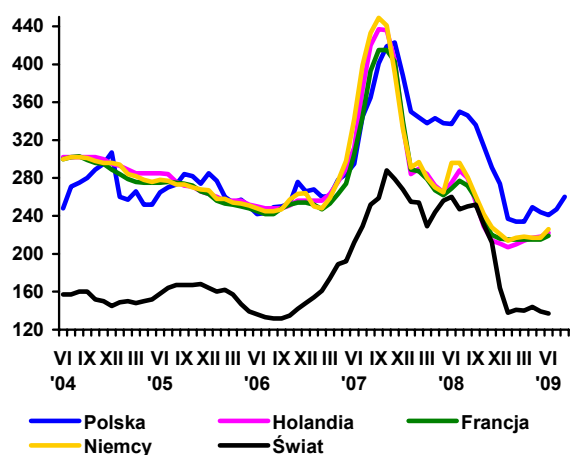
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

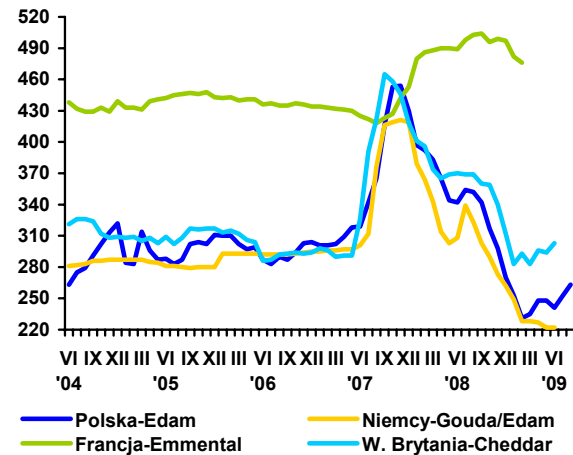
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

Ceny skupu bydła od trzech miesięcy sukcesywnie spadają. W sierpniu br. wynosiły one 4,56 zł/kg wagi żywej i były o ok. 5% niższe niż w poprzednim miesiącu i o ponad 7% niższe w porównaniu do czerwca 2009 r. We wrześniu br. nadal utrzymywała się tendencja spadkowa cen skupu żywca wołowego. Zakłady mięsne płaciły za żywca wołowego ceny średnio o ok. 1% niższe niż przed miesiącem, w tym spadek cen krów rzeźnych był większy i wynosił ponad 3%. Za kl. U zakłady mięsne płaciły 1088zł/t masy poubojowej ciepłej, za klasę R o 4,3% mniej i za kl. O o 10% mniej niż za kl. U.

Niższe ceny skupu bydła zahamowały wzrost cen zbytu mięsa wołowego. W sierpniu 2009 r. cena zbytu rostbefu wynosiła 19,37 zł/kg i była zbliżona do poziomu z poprzedniego miesiąca. W końcu września br. zakłady mięsne sprzedawały ćwierci z krów po cenach niższych o 4,5% niż w końcu sierpnia br. i ćwierci z bukatów po cenach o ok. 1% niższych.

Na polskim rynku rozwój cen wołowiny zależy od sytuacji w eksporcie, na który decydujący wpływ ma sytuacja na unijnym i światowym rynku. W ciągu siedmiu miesięcy 2009 r. ceny w eksporcie bydła i cieląt wynosiły średnio 2,34 EUR/kg wagi żywej i były o 0,11 EUR/kg niższe w porównaniu do analogicznego okresu 2008 r. Ceny mięsa wołowego chłodzonego i mrożonego spadły o ok. 3% (odpowiednio do 2,60 i 2,65 EUR/kg). Mimo niższych cen wpływy z eksportu żywca i mięsa wołowego wzrosły o ok. 7% (do 370mln EUR), gdyż eksport mięsa wołowego był większy o 12,5%. Od stycznia do lipca 2009 r. wyniósł on 136,2 tys. ton i był o 15,1 tys. ton większy niż w analogicznych miesiącach 2008 r. Realizację eksportu umożliwił wzrost

przemysłowych ubojów bydła. W ciągu ośmiu miesięcy 2009 r. wyniosły one 90,8 tys. sztuk i były o 8,9 tys. sztuk większe niż przed rokiem. Najbardziej wzrosły uboje jałówek (o ok. 20%), uboje byków i krów były o ponad 9% większe.

W II półroczu 2009 r. w UE-15 ceny wołowiny zaczęły spadać, gdyż wzrósł jej import z Brazylii i zmniejszyła się konsumpcja tego gatunku mięsa. W latach 2007-2009 w państwach piętastki obniżyła się ona o ok. 0,8 kg, do 19,5 kg/osobę. Jednocześnie import wołowiny z Brazylii zmniejszył się ze 185 tys. ton w 2007 r. do 35 tys. ton w 2008 r. W br. będzie on większy, gdyż 1329 brazylijskich farm uzyskało uprawnienia na eksport wołowiny do UE.

W 2009 r. światowa produkcja mięsa wołowego wyniesie 65,1 mln ton i będzie zbliżona do poziomu z roku poprzedniego. Spadek ubojów bydła ma miejsce w Europie, Oceanii i USA, gdzie czwarty rok z rzędu postępuje spadek pogłowia tych zwierząt. Niewielki spadek produkcji ma miejsce również w Brazylii i Argentynie, w której długotrwała susza i ograniczenia w eksporcie wołowiny stosowane przez rząd tego kraju przyczyniają się do redukcji pogłowia bydła. W latach 2007-2009 w Brazylii produkcja wołowiny zmniejszyła się o ok. 4% (do 8,9 mln ton), jej eksport o ok. 24% (do 1,6 mln ton), a spożycie wzrosło o ok. 2% (do 7,3 mln ton). W br. światowy eksport i import wołowiny, wyniesie tak samo jak w 2008 r., 6,8 mln ton. Spadek popytu konsumenckiego wywołany światowym kryzysem finansowym przyczynia się do stagnacji w obrotach handlowych wołowiną. W USA i Australii ceny hurtowe wołowiny są niższe niż w 2008 r. i zbliżone do poziomu z 2007 r.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	II	13,4	14,4	1,7	12,7	1,1
	III	13,4	14,4	1,7	12,4	1,2
	IV	14,9	12,0	1,6	10,1	0,3
	V	13,8	16,8	2,1	14,7	0,7
	VI	13,3	14,8	1,8	12,7	0,4
	VII	12,8	12,7	1,6	10,8	0,5
	VIII	11,5	11,5	1,5	9,0	0,8
	IX	12,9	15,5	1,3	13,4	0,6
	X	15,3	17,0	2,6	13,5	0,9
	XI	13,7	15,4	1,2	11,8	0,8
	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
	2009	I	11,1	13,0	1,6	10,4
II		13,2	17,6	1,8	15,0	0,4
III		15,5	19,0	2,1	15,7	0,5
IV		13,8	17,5	1,4	14,3	0,6
V		13,1	21,0	2,3	18,6	0,7
VI		11,9	16,0	2,8	12,7	0,6
VII		12,0	15,3	1,7	12,1	0,7
VIII		9,2				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	II	4,03	8,26	16,52	17,94	4,09	4,45
	III	4,03	8,03	17,10	17,93	4,24	4,45
	IV	4,05	7,71	17,15	18,02	4,23	4,45
	V	4,08	7,51	17,16	18,10	4,21	4,44
	VI	4,19	7,67	17,20	18,14	4,11	4,33
	VII	4,03	7,58	17,57	18,23	4,36	4,52
	VIII	4,10	7,38	17,64	18,21	4,30	4,44
	IX	4,12	7,26	17,63	18,35	4,28	4,45
	X	4,06	7,62	17,79	18,38	4,38	4,52
	XI	4,09	7,91	17,76	18,40	4,34	4,49
	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
	2009	I	4,25	8,07	18,40	18,61	4,33
II		4,54	9,10	18,50	18,79	4,07	4,14
III		4,73	9,67	18,79	19,18	3,97	4,05
IV		4,83	9,87	18,81	19,53	3,89	4,04
V		4,64	9,46	18,84	19,70	4,06	4,24
VI		4,90	9,71	19,18	19,84	3,99	4,05
VII		4,78	9,03	19,48	20,08	4,07	4,19
VIII		4,56	-	19,37	20,14	4,25	4,42
w % ceny	sprzed roku	111,2	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	95,3	-	-	-	-	-

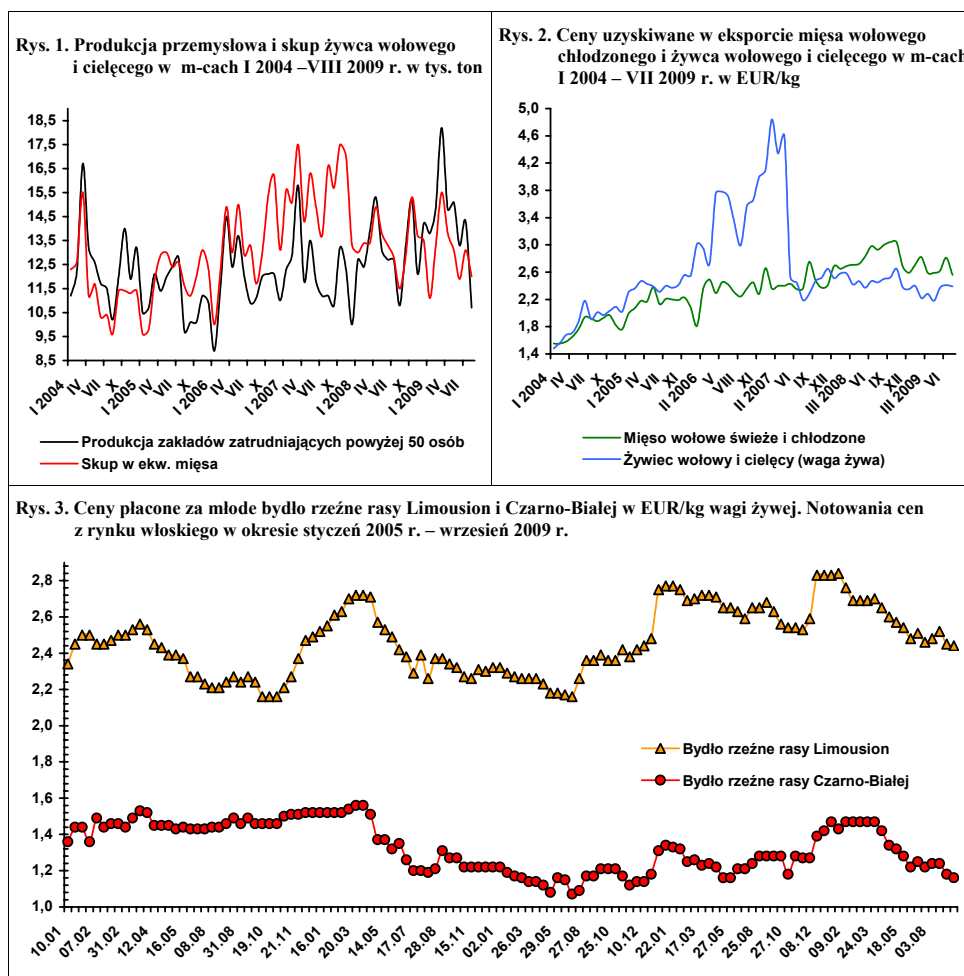
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009	VI I 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,57	4,74	4,93	4,81	4,92	5,12	4,81	4,84	4,77
Buhaje	4,99	5,28	5,46	5,32	5,49	5,82	5,73	5,57	5,51
Krowy	3,66	3,77	4,00	3,92	3,95	4,17	3,80	3,81	3,67
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,18	8,56	9,77	9,31	9,04	9,28	9,36	8,94	9,06
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 664	11 217	11 373	11 357	11 398	11 370	11 172	10 880	10 810
Ćwierci z krów rzeźnych	8 671	8 990	9 227	9 016	9 165	9 375	8 169	8 196	7 842
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	336,3	333,5	327,6	322,98	317,7	308,2	312,8	310,52	314,19
Polska	236,6	224,3	233,5	239,8	243,2	246,2	261,3	259,08	257,95

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

O cenach skupu trzody w Polsce współdecydują takie czynniki, jak produkcja trzody w kraju, ceny trzody w Unii Europejskiej i kurs złotego do euro. Spożycie jest pochodną cen detalicznych wieprzowiny.

Mimo niewielkiego spadku produkcji wieprzowiny w Unii Europejskiej, ale dużo mniejszego eksportu do krajów trzecich, ceny trzody od wiosny 2009 r. wykazują tendencję spadkową. W I kwartale przeciętna cena trzody klasy E utrzymała się w UE-27 na poziomie z I kwartału 2008 r., natomiast w II i III kwartale była niższa odpowiednio o 5 i 10% niż w analogicznych kwartałach poprzedniego roku. Ocenia się, że w IV kwartale przeciętna cena w Unii Europejskiej będzie o 12-13% niższa niż rok wcześniej i wyniesie około 133 EUR/100 kg wagi poubojowej.

W Polsce ceny trzody wyrażone w euro również charakteryzują się tendencją spadkową o sile zbliżonej do tendencji w Unii Europejskiej. W I kwartale br. cena trzody klasy E też była zbliżona do ceny z I kwartału 2008 r. W II i w III kwartale ceny w Polsce wyrażone w euro były niższe odpowiednio o 6,5 i 14% niż w odpowiednich kwartałach przed rokiem. Mimo nieco głębszego spadku, ceny w Polsce były nadal wyższe niż przeciętne ceny w Unii Europejskiej. Dlatego też import rósł, a eksport malał.

W okresie I-VII 2009 r. import wieprzowiny był o około 16% większy, a eksport o 26% mniejszy niż w tym samym okresie 2008 r.

Ceny trzody w Polsce wyrażone w złotych na skutek spadku produkcji i wartości złotego względem euro od początku 2009 r. rosły, ale ze słabnącą tendencją. W I kwartale przeciętna cena skupu trzody wyniosła 4,55 zł/kg, a w II kwartale 4,92 zł/kg. Ceny te były wyższe niż przed rokiem o tej porze odpowiednio o 31 i 23%. W III kwartale przeciętna cena skupu osiągnęła 4,90 zł/kg i była o 8% wyższa niż w III kwartale 2008 r. Przewiduje się, że w IV kwartale 2009 r. przeciętna cena trzody w Polsce wyniesie około 4,30 zł/kg, wobec 4,37 zł/kg w IV kwartale 2008 r., który charakteryzował się już dużym wzrostem cen w stosunku do IV kwartału 2007 r.

W wyniku wzrostu cen trzody w 2009 r. z jednej strony i spadku cen zbóż z drugiej strony chów trzody stał się opłacalny. Wrazem tego jest niewielki w połowie 2009 r., ale nasilający się, jak należy przypuszczać, wzrost pogłowia macior prośnych oznaczający wygasanie spadkowej tendencji pogłowia i produkcji trzody chlewnej w przyszłym roku.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	Tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2007	I-XII	2210,0	101,5	289,5	88,4	257,5	140,5	32,0
	I-VI	1127,6	109,4	155,7	99,2	107,8	51,9	47,9
2008	I-XII	1931,2	87,4	399,0	137,8	514,0	199,6	-115,0
	I	120,7	87,9	26,5	81,8	31,9	211,3	-5,4
	II	121,0	87,9	38,3	112,3	28,7	194,6	9,6
	III	128,9	91,4	36,9	116,0	30,3	131,7	6,6
	IV	126,1	105,3	44,7	166,7	28,6	190,5	16,1
	V	111,6	84,6	37,3	131,7	40,0	246,9	-2,7
	VI	103,3	95,6	42,3	148,4	37,8	169,1	4,5
	I-VI	1027,0	91,1	204,0	131,0	212,0	196,7	-8,0
	VII	107,5	91,5	38,8	167,8	47,8	191,5	-9,0
	VIII	98,1	83,3	36,9	148,8	47,9	164,3	-11,0
	IX	104,8	99,3	39,1	156,5	52,5	213,2	-13,4
	X	116,3	86,6	38,5	147,9	46,9	187,3	-8,4
	XI	102,6	77,4	29,8	104,9	45,1	191,1	-15,3
XII	108,8	96,2	23,2	91,2	41,3	193,1	-18,1	
2009	I	99,8	82,7	26,9	101,5	42,9	134,5	-16,0
	II	88,1	72,8	30,9	80,7	31,5	109,8	-0,6
	III	97,7	75,8	26,1	70,7	50,2	165,7	-24,1
	IV	92,0	72,9	29,5	66,0	39,9	139,5	-10,4
	V	84,0	75,3	29,1	78,0	40,1	100,3	-11,0
	VI	87,3	87,5	29,3	69,3	45,6	120,6	-16,3
	I-VI	857,4	83,5	151,0	74,0	259,0	122,2	-108,0
	VII	87,4	81,3	24,8	63,9	34,3	71,8	-9,5
VIII	85,6	87,3	x	x	x	x	x	

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.	
2008	I	3,49	73,59	4,7	107,50	3,2	172,25	2,0	83
	II	3,27	74,59	4,4	110,55	3,0	176,72	1,9	73
	III	3,62	76,32	4,7	113,50	3,2	180,61	2,0	76
	IV	3,63	77,18	4,7	116,19	3,1	183,39	2,0	77
	V	4,02	78,29	5,1	117,56	3,4	184,02	2,2	82
	VI	4,31	78,28	5,5	117,73	3,7	184,50	2,3	99
	VII	4,46	77,17	5,8	117,47	3,8	184,85	2,4	101
	VIII	4,51	69,00	6,5	116,19	3,9	184,36	2,4	108
	IX	4,64	62,66	7,4	111,50	4,2	183,53	2,5	124
	X	4,32	59,74	7,2	108,13	4,0	181,59	2,4	129
	XI	4,28	53,93	7,9	104,38	4,1	179,87	2,4	140
	XII	4,50	52,22	8,6	102,86	4,4	179,04	2,5	146
2009	I	4,43	51,64	8,6	102,18	4,3	179,12	2,5	150
	II	4,45	50,06	8,9	102,18	4,4	186,37	2,4	159
	III	4,78	51,38	9,3	101,34	4,7	189,65	2,5	176
	IV	4,88	51,34	9,5	102,52	4,8	193,06	2,5	184
	V	4,81	47,51	10,1	100,51	4,8	195,21	2,5	181
	VI	5,06	45,77	11,1	100,57	5,0	198,68	2,5	187
	VII	5,08	45,11	11,3	100,54	5,1	200,42	2,5	188
	VIII	4,92	41,14	12,0	99,69	4,9	200,29	2,5	180

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3
IV	4,76	12,42	15,94	9,71	13,90	20,08	12,22	111,9	126,0	125,8
V	5,27	12,65	16,22	9,79	14,26	20,31	12,37	112,7	125,2	126,4
VI	5,65	13,06	16,35	9,91	14,94	20,68	12,64	114,4	126,5	127,5
VII	5,84	13,21	16,73	10,18	14,93	20,70	12,75	113,0	123,7	125,2
VIII	5,91	13,27	16,80	10,33	15,00	20,94	12,83	113,0	124,6	124,2
IX	6,08	13,23	16,80	10,39	15,09	20,97	12,96	114,1	124,8	124,7
X	5,66	12,98	16,77	10,52	14,89	21,11	12,96	114,7	125,9	123,2
XI	5,61	12,90	16,77	10,61	14,61	21,13	13,02	113,3	126,0	122,7
XII	5,90	13,03	16,76	10,67	14,62	21,06	13,04	112,2	125,7	122,2
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3
III	6,26	13,55	17,46	11,08	15,03	21,66	13,41	110,9	124,1	121,0
IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0
V	6,30	13,79	17,58	11,33	15,58	21,92	13,78	113,0	124,7	121,6
VI	6,63	14,02	17,86	11,37	15,63	22,08	13,83	111,5	123,6	121,6
VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6
VIII	6,45	14,02	18,04	11,65	15,76	22,35	14,16	112,4	123,9	121,5

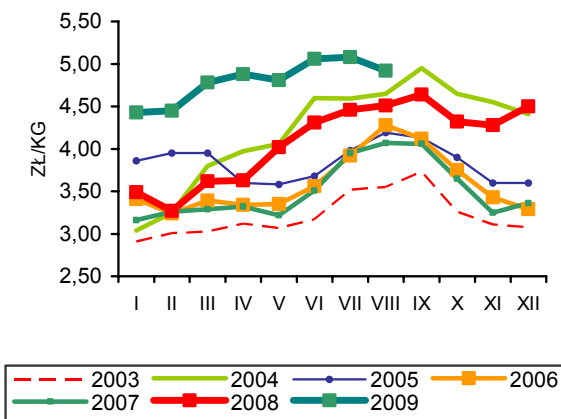
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

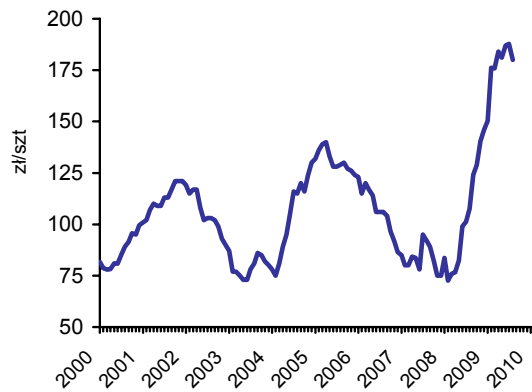
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2007 VI	139,38	128,88	142,63	117,25	99,2	90,4	109,9
VII	146,12	144,81	150,74	121,73	101,2	96,2	119,1
VIII	146,57	147,76	150,10	123,08	101,7	98,8	120,5
IX	144,51	146,93	150,03	122,58	99,0	97,9	119,9
X	134,70	133,31	140,42	121,42	94,9	94,9	109,8
XI	130,13	123,52	134,62	120,00	97,8	91,8	102,9
XII	132,11	129,82	135,40	112,06		95,9	115,8
2008 I	131,94	134,44	135,29	107,10	101,9	99,4	125,5
II	133,67	125,71	141,46	110,49	94,0	88,9	113,8
III	143,78	139,82	150,12	120,33	97,2	93,1	116,2
IV	144,30	144,62	147,95	126,71	100,2	97,7	114,1
V	151,78	161,09	162,54	130,94	106,1	99,1	123,0
VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0
IX	149,00	153,00	151,00	131,00	102,7	101,3	116,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

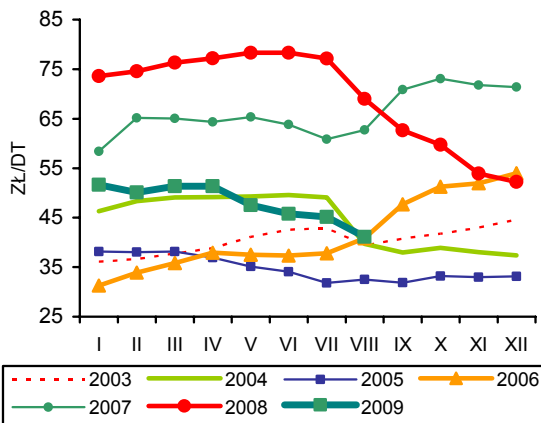
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

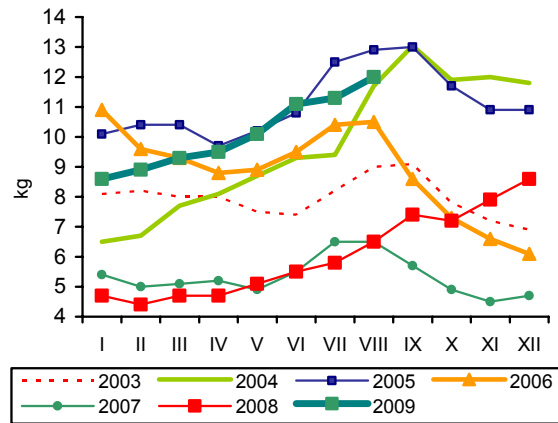
Rys. 2. Ceny psziąt w Polsce

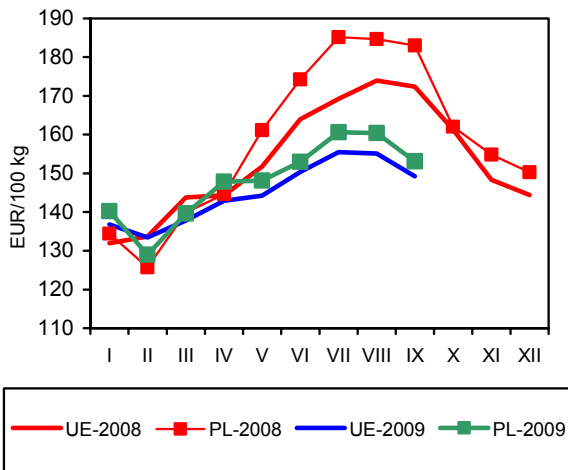
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

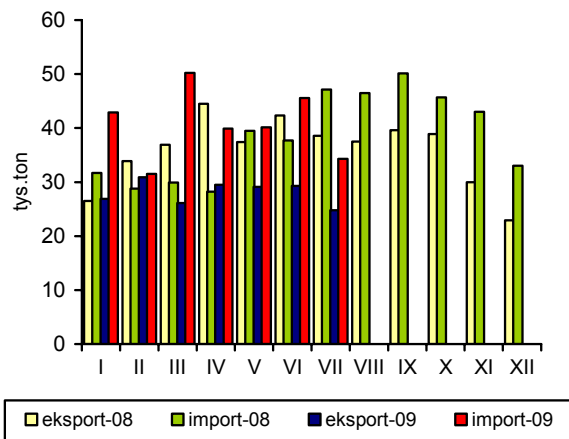
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W miesiącach letnich – od czerwca do sierpnia 2009 r., produkcja mięsa drobiowego w zakładach drobiarskich zatrudniających powyżej 50 pracowników utrzymywała się na wyższym poziomie niż w poprzednich miesiącach. Łącznie w okresie od stycznia do końca sierpnia bieżącego roku wyniosła ona 786 tys. ton i była o 1,2% mniejsza niż w tym samym okresie roku 2008.

W pierwszym półroczu 2009 r. eksport mięsa drobiowego, według danych wstępnych, był o 4% niższy niż w tym samym czasie roku poprzedniego. W pierwszych miesiącach roku spadek eksportu w stosunku do roku poprzedniego był znacznie głębszy niż w drugim kwartale. Tradycyjnie największym rynkiem zbytu były Niemcy, choć ich udział zmniejszył się w stosunku do pierwszego półrocza poprzedniego roku, zarówno pod względem wielkości jak i wartości sprzedaży. Obniżyła się sprzedaż do niemal wszystkich głównych odbiorców unijnych, z wyjątkiem Czech, Słowacji i Belgii.

W ostatnich latach zmniejszał się import mięsa drobiowego do Polski. W 2008 r. jego wolumen stanowił 60% wielkości przywozu z analogicznego okresu poprzedniego roku. Dane z pierwszego półrocza 2009 r. wskazują na znaczący wzrost wielkości przywozu. Przyrost ten wyniósł 30% w stosunku do analogicznego okresu 2008 r.

W sierpniu 2009 po raz pierwszy w tym roku, pasze dla drobiu potaniały o 2,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Od stycznia do końca lipca pełnoporcjowe mieszanki dla kurcząt podrożały o 18%. Wzrost cen następował po dziewięciomiesięcznym okresie silnej tendencji spadkowej, kiedy to od maja 2008 r. do stycznia 2009 r. mieszanki potaniały o 22%.

Od lipca bieżącego roku ceny skupu żywca kurcząt obniżają się. We wrześniu spadły one o 7,7% w stosunku do poprzedniego miesiąca oraz o 10,4% w relacji do czerwca 2009 r. W pierwszym półroczu 2009 r. tendencja była odwrotna, a ceny wzrastały. W czerwcu 2009 żywiec był o 27% droższy niż w końcu 2008 r.

Pomimo drożejących pasz w pierwszych miesiącach 2009 r., opłacalność chowu drobiu rosła, ale w maju równoczesny spadek cen skupu i silny wzrost cen pasz, spowodował jej istotne pogor-

szenie. W następnych miesiącach – czerwiec, lipiec – relacje cen ponownie poprawiły się na rzecz hodowców, a w czerwcu i sierpniu br. opłacalność chowu kurcząt była najwyższa, od stycznia 2008 r.

Od lipca 2009 r. ceny zbytu maleją. Obniżyła się również marża przetwórcza. We wrześniu bieżącego roku tuszka kurczęcia była o 18,3% tańsza niż w czerwcu. Nastąpiło więc odwrócenie wzrostowego trendu cenowego. Od początku 2009 r. marża przetwórcza utrzymywała się na poziomie wyższym niż przeciętnie w roku poprzednim. Wyjątek stanowił początek drugiego kwartału, gdy wystąpił krótkotrwały spadek cen zbytu. Od początku drugiego półrocza 2009 r. przeciętna marża przetwórcza maleje.

Ceny żywca oraz mięsa indyczego w zakładach przetwórczych, rosły od stycznia do lipca 2009 r., silniej niż na rynku kurcząt, głównie z uwagi na ich niski poziom pod koniec roku poprzedniego. Za żywiec indyczy w czerwcu br. płacono hodowcom o 28% więcej niż w grudniu 2008 r. Ceny zbytu mięsa indyczego zwiększyły się w tym samym okresie o 7,7%. Od lipca br., ceny skupu żywca indyczego obniżają się. We wrześniu spadły one o 10% w stosunku do lipca. Ceny zbytu mięsa indyczego obniżyły się w tym czasie o ok. 0,5%.

W sierpniu 2009 r. polskie ceny wyrażone w euro stanowiły 78% przeciętnej ceny unijnej. W stosunku do tego samego okresu 2008 r., przewaga cenowa polskich eksporterów zwiększyła się. W sierpniu 2009 r. polskie ceny sprzedaży mięsa kurcząt, wyrażone w euro, były o 13% niższe niż w sierpniu 2008 r., podczas gdy w tym czasie średnie ceny unijne spadły o 5%. Polska nadal należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Europie. Pod względem cenowym do największych konkurentów Polski tradycyjnie należą Holandia i Hiszpania oraz od początku bieżącego roku – Węgry.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
I	74,4	89,1	93,7	108	95,2
II	71,0	84,0	79,7	92,9	85,8
III	84,9	94,3	94,9	95,1	98,1
IV	82,7	83,7	89,2	105,0	99,0
V	77,8	91,6	96,2	99,1	97
VI	79,6	94,1	86,4	94,2	101,5
VII	82,9	91,3	93,4	105	107,0
VIII	86,3	94,4	97,4	96	101,0
IX	87,3	94,9	95,6	101	
X	91,4	101	109,0	108	
XI	91,6	97,2	99,9	93	
XII	90,9	90,4	91,0	97,7	
RAZEM	1000,8	1106	1126,4	1195	786,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2008 ^a	2009 ^a	2008 ^a	2009 ^a
I	2549	3692	22212	19693
II	2261	2659	22846	19784
III	2074	3767	20585	22494
IV	2350	3613	22596	21311
V	2548	2420	21662	24260
VI	2508	2781	21109	22934
VII	3487	2150	19766	18733
VIII	3949		17456	
IX	3777		22218	
X	3269		24632	
XI	3021		21685	
XII	3495		21289	
RAZEM	35293	21083	258056	149208

^a dane nieostateczne (na dzień 05.10.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	1,40	1,41	1,42	0,22	0,20	0,21
II	1,42	1,44	1,46	0,21	0,21	0,21
III	1,46	1,48		0,22	0,21	
IV	1,48	1,58		0,21	0,21	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	1245	1020	1,19	1,17	2,92	3,05	3,90	4,81	5,95	6,91
II	1270	1119	1,20	1,19	3,22	3,32	5,27	5,70	6,02	6,72
III	1289	1149	1,21	1,21	3,24	3,46	5,27	5,91	6,36	7,12
IV	1304	1151	1,23	x	3,16	3,50	4,82	5,42	6,21	7,28
V	1293	1163	1,22	1,25	3,25	3,40	5,16	5,69	6,35	6,95
VI	1279	1204	1,22	1,25	3,27	3,76	5,34	6,24	6,32	7,39
VII	1263	1209	1,22	1,26	3,22	3,64	5,26	5,78	6,51	7,33
VIII	1225	1183	1,22		3,30	3,65	5,24	5,73	6,51	7,22
IX	1139		1,21		3,18	3,37	4,80	5,10	6,37	
X	1082		1,20		3,04		4,58		6,11	
XI	1037		1,18		2,94		4,47		5,93	
XII	1024		1,17		2,95		4,72		5,83	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	5,60	5,00	4,25	4,37	6,53	7,32
II	5,60	5,50	4,20	4,67	6,57	7,72
III	5,60	5,60	4,36	4,94	7,54	7,70
IV	5,60	x	4,52	5,35	6,33	7,88
V	6,00	5,60	4,62	5,47	6,57	7,97
VI	6,00	5,60	4,56	5,44	6,86	7,86
VII	6,00		4,25	5,48	6,71	7,61
VIII	6,00		4,09	5,07	6,70	7,49
IX	5,50		4,11	4,95	6,78	7,57
X	5,50		4,23		7,21	
XI	5,10		4,17		7,07	
XII	5,00		4,25		7,30	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

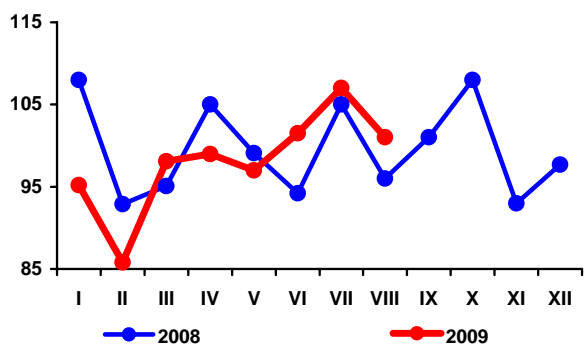
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

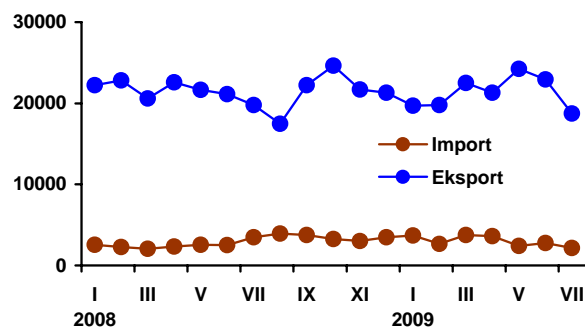
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2008 VI	151,65	229,00	209,81	216,16	225,00	175,00	160,60	184,93
VII	160,21	229,00	198,33	225,05	225,00	175,00	163,02	184,75
VIII	157,31	229,00	190,13	219,19	225,00	177,26	170,03	185,49
IX	142,93	229,00	189,23	208,98	224,67	180,00	174,58	180,65
X	126,88	230,53	186,09	189,87	220,00	180,00	159,23	176,74
XI	121,31	227,42	185,32	184,57	219,07	180,00	161,50	175,09
XII	124,69	226,50	178,06	185,42	215,00	180,00	168,31	175,52
2009 I	125,44	226,50	167,64	180,68	214,23	176,77	175,64	175,05
II	120,14	226,50	162,25	162,70	210,04	176,07	180,67	171,92
III	127,56	232,81	170,72	159,26	210,00	180,00	180,67	172,04
IV	128,46	229,90	176,77	166,50	210,00	180,00	158,15	173,58
V	123,13	250,71	174,48	175,62	214,06	180,00	148,41	174,03
VI	136,19	268,00	173,26	176,66	215,00	185,00	147,98	174,26
VII	132,54	268,00	180,40	181,79	215,00	183,65	153,09	173,25
VIII	137,26	268,00	175,93	184,41	214,94	178,60	164,36	176,94

Źródło: Dane MRiRW.

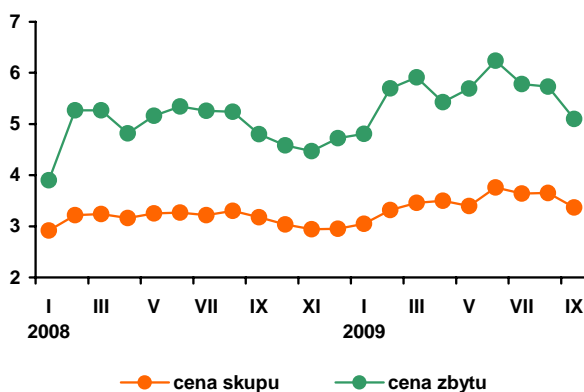
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

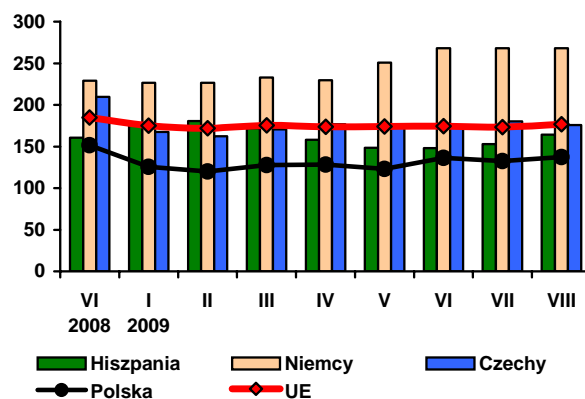
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

We wrześniu 2009 r. średnia cena zbytu jaj wyniosła 30,60 zł/100 sztuk i była o 15,6% wyższa niż w styczniu 2009 i o 22,5% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W stosunku do poprzedniego miesiąca podrożały jaja wszystkich klas, z wyjątkiem klasy XL. Ceny jaj wzrosły o 12,3% (klasa L), 3,8% (klasa S), 3,0% (klasa M). Jaja największe XL potaniały o 1,3%. W 2008 r. przeciętne ceny zbytu jaj konsumpcyjnych były o 4,3% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W relacji rok do roku najsilniej podrożały jaja klasy S (o 44,6%) oraz M (o 23,8%). Jaja klasy L były droższe o 18,8% a klasy XL o 13,9%. Podobnie jak w latach poprzednich rynek jaj konsumpcyjnych w 2009 r. był bardzo niestabilny pod względem cenowym ze względu na silne krótkookresowe wahania cen. W okresach rocznych na rynku jaj świeżych zaznacza się tendencja wzrostowa cen.

Po krótkim okresie spadków cen w miesiącach letnich – lipiec, sierpień, we wrześniu ponownie odnotowano wzrost cen jaj kierowanych do przetwórstwa, w relacji do miesiąca poprzedniego. Od początku 2009 r. ceny tych jaj silnie wahają się. W styczniu pozostawały na poziomie zbliżonym do grudnia 2008 r., ale w lutym i marcu nastąpił wzrost cen skupu o 44% w stosunku

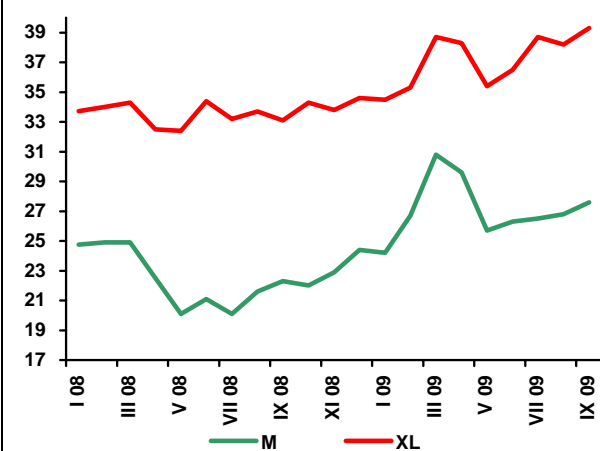
do poziomu z końca poprzedniego roku. Ceny jaj do przetwórstwa wahały się od 3181 tys. zł/tonę na początku roku do 4498 w marcu i 3416 zł/tonę w sierpniu.

W pierwszym półroczu 2009 roku wzrosły obroty handlowe jajami świeżymi. W relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku, zwiększył się import jaj świeżych (o 27%). Wzrósł też eksport (o 17%). Eksport utrzymuje się w granicach ok. 11,2 tys. ton jaj miesięcznie. Podczas gdy import wykazuje bardzo duże wahania – od ok. 0,4 do 2,7 tys. ton miesięcznie w pierwszej połowie 2009 r.

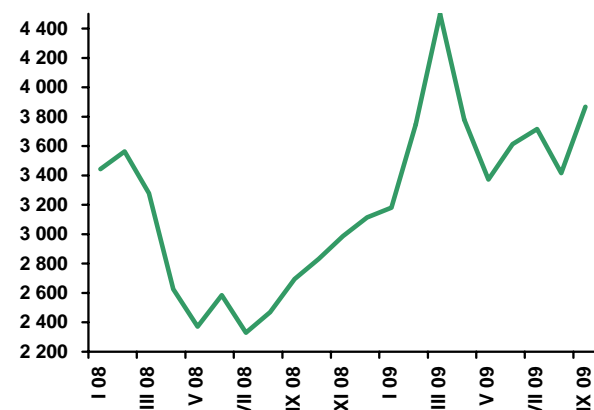
Obniżyły się obroty przetworami z jaj. Od stycznia do czerwca 2009 r., obroty handlowe spadły o 27% w odniesieniu do tego samego okresu 2008 r. Bardzo silnie obniżył się zarówno import przetworów (32%), jak i ich eksport – o 25%.

W lipcu i sierpniu zmiany cen jaj w UE były nieduże. Jaja w sierpniu podrożały średnio o 0,9% w relacji do czerwca. Istotnie wzrosły natomiast polskie ceny jaj w wyrażeniu EUR – o 12,4% (relacja ceny z sierpnia do czerwca b. r.). Od stycznia do sierpnia 2009 r. w Polsce ceny jaj wzrosły o 11,2% (w przeliczeniu walutowym), podczas gdy średnie ceny jaj w UE obniżyły się o 0,6%.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a
I	1224	2684	11473	10678	430	281	1292	1205
II	1226	1757	9584	9871	414	232	1198	997
III	1141	916	10074	11771	303	209	1066	1193
IV	2051	2255	8500	10567	219	204	909	927
V	1314	427	9220	12348	226	223	963	228
VI	1475	1996	9580	12053	380	211	1032	1296
VII	1563	821	11945	5126	334	210	1083	839
VIII	1343		8946		400		728	
IX	2168		7845		267		1068	
X	1973		12317		595		1163	
XI	1599		12031		361		958	
XII	1224		6732		186		850	
RAZEM	18301	10856	118248	72414	4114	1570	12311	6684

^a dane nieostateczne (na dzień 05.10.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	33,71	34,50	28,25	28,30	24,76	24,20	23,84	18,90
II	34,00	35,30	28,60	31,30	24,90	26,70	23,80	25,60
III	34,30	38,70	28,80	34,40	24,90	30,80	23,40	27,00
IV	32,50	38,30	24,80	31,80	22,50	29,60	22,70	27,70
V	32,40	35,40	24,30	27,30	20,10	25,70	18,50	24,40
VI	34,40	36,50	26,10	30,30	21,10	26,30	17,20	24,80
VII	33,20	38,70	24,50	30,40	20,10	26,50	15,50	25,50
VIII	33,70	38,20	26,00	29,30	21,60	26,80	16,90	23,40
IX	33,10	37,70	27,70	32,90	22,30	27,60	16,80	24,30
X	34,30		27,80		22,00		17,70	
XI	33,80		28,30		22,90		19,10	
XII	34,60		28,50		24,40		19,05	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2008 VI	117,04	98,17	86,44	93,74	70,24	105,36
VII	118,32	103,23	84,97	94,32	68,52	107,13
VIII	121,76	102,90	89,97	88,04	72,45	109,60
IX	122,96	105,10	90,97	95,78	70,43	111,10
X	118,43	106,99	96,14	97,80	71,94	113,45
XI	114,62	107,55	99,28	106,88	72,70	114,62
XII	109,33	107,58	115,48	113,43	88,50	118,10
I	103,38	96,09	103,85	109,00	89,39	112,30
2009 II	102,28	98,28	101,97	104,54	87,39	110,53
III	114,92	106,64	117,20	118,12	93,42	120,78
IV	119,05	107,42	116,34	118,37	83,07	119,34
V	105,60	100,54	93,59	118,69	70,19	113,43
VI	102,33	98,78	93,44	104,98	66,70	110,66
VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W czerwcu 2009 r. pogłowie owiec w Polsce wyniosło 286,4 tys. sztuk, w tym maciorek owczych około 180 tys. sztuk. W skali roku ogólne pogłowie owiec zmniejszyło się o 11,5%, a maciorek owczych o 11,2%. Ponowna duża redukcja pogłowia jest odpowiedzią producentów na długotrwały spadek cen skupu. W 2008 r. przeciętna cena skupu owiec wyniosła zaledwie 5,21 zł/kg i była o 5% niższa niż w 2007 r. i o 21% niższa niż w 2004 r.

Od początku 2009 r. ceny skupu owiec rosną. W I kwartale 2009 r. przeciętna cena wyniosła 6,51 zł/kg, a w II kwartale 6,83 zł/kg i była odpowiednio o 14 i 44% wyższa niż w analogicznych kwartałach 2008 r. W III kwartale cena ta osiągnęła około 6,35 zł/kg i była o 35% wyższa niż w III kwartale 2008 r. O wzroście cen na polskim rynku zdecydował wzrost cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej oraz kurs złotego do euro.

W I kwartale 2009 r. przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 611 EUR, a w II kwartale 559 EUR/100 kg wagi poubojowej i była odpowiednio o 4 i 7% wyższa niż przed rokiem. Z kolei przeciętna cena owiec ciężkich w I kwartale 2009 r. ukształtowała się na poziomie 448 EUR, a w II kwartale 481 EUR/100 kg wagi poubojowej i była wyższa niż rok wcześniej odpowiednio

o 8 i 5%. W III kwartale cena jagniąt osiągnęła 658 EUR/100 kg i będzie o 8% wyższa niż rok wcześniej, a cena owiec ciężkich 421 EUR/100 kg i była taka sama jak przed rokiem o tej porze. Jak więc widać mamy do czynienia z nasilającą się tendencją wzrostową cen jagniąt i wygasającą tendencją wzrostową cen owiec ciężkich. Może się więc okazać, że w IV kwartale br. cena owiec ciężkich na unijnym rynku będzie już o kilka procent niższa niż w IV kwartale 2008 r., a cena jagniąt o około 10% wyższa. Gdyby tak się stało, to spadek cen owiec ciężkich odcisnąłby swoje piętno na cenach skupu owiec w Polsce, osłabiając wyraźnie stopę wzrostu tych cen w IV kwartale. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika bowiem, że owce o wadze 36-40 kg stanowiły w sierpniu 12% skupionych owiec, owce o wadze 31-35 kg – 51%, a o wadze 24-30 kg – 28%. Owce o wadze 17-23 kg stanowiły tylko 9% skupu.

Tak czy inaczej tegoroczny wzrost cen skupu owiec w Polsce pozwala przypuszczać, że w końcu roku pogłowie owiec ukształtuje się na poziomie mniej więcej takim jak rok wcześniej, czyli około 270 tys. sztuk.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009 ^P	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1438	1373	1309	95,3
II półrocze	901	1113	1050	94,0
Rok	2339	2486	2359	95,0

P – prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2008	25,5	42,2	297,9	35,6	44,0	108,6	71,4	85,9	39,2	33,3	23,3	114,0	920,9
2009	48,8	53,4	196,7	169,1	95,9	55,6	27,2	x	x	x	x	x	900^x
miesiąc roku poprzedniego = 100	191,3	126,5	66,0	475,0	218,0	51,2	38,1	x	x	x	x	x	98,0
Import 2008	16,6	32,3	38,2	8,6	14,9	10,0	16,0	10,0	18,6	14,7	10,5	8,8	199,2
2009	69,7	2,9	84,4	22,0	62,5	52,1	124,0	x	x	x	x	x	400^x
miesiąc roku poprzedniego = 100	419,9	9,0	220,9	255,8	419,5	521,0	775,0	x	x	x	x	x	201,0

** Prognoza IERiGŻ-PIB*

Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2007/2008	5,11	5,02	5,66	6,62	5,23	5,27	6,68	5,00	4,29	4,92	4,57	4,79
2008/2009	4,68	4,84	5,20	6,97	5,69	6,20	7,64	7,58	6,65	6,27	6,24	6,49
miesiąc roku poprzedniego = 100	91,6	96,4	91,8	105,3	108,8	117,6	114,4	151,6	155,0	127,4	136,5	135,5

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
IX	-	-	-	-	4,51	1,34	9,60	2,85
X	-	-	-	-	4,98	1,39	10,6	2,96
XI	-	-	-	-	5,04	1,35	10,7	2,66
XII	9,63	2,40	20,50	5,10	5,93	1,48	12,6	3,14
I 2009	10,45	2,47	22,23	5,27	6,02	1,43	12,8	3,03
II	-	-	-	-	5,97	1,29	12,7	2,74
III	9,30	2,01	19,79	4,28	6,00	1,30	12,8	2,77
IV	8,87	2,01	18,87	4,27	6,00	1,36	12,8	2,90
V	-	-	-	-	5,98	1,33	12,7	2,82
VI	-	-	-	-	6,12	1,36	13,0	2,89
VII	-	-	-	-	5,68	1,32	12,1	2,81
VIII	-	-	-	-	5,74	1,39	12,2	2,95

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2008	33,14	33,14	33,94	36,98	37,10	37,43	37,43	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15
2009	36,78	36,63	39,06	38,14	38,64	40,91	41,61	41,83	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	110,5	115,1	103,4	104,2	109,3	111,2	111,1	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-27												
2007/2008	641,0	686,7	672,9	628,1	558,5	578,2	526,6	508,5	527,0	572,9	602,0	645,2
2008/2009	687,6	741,4	701,7	677,0	600,9	555,2	558,0	554,2	564,2	620,5	649,5	705,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,3	108,0	102,2	107,8	107,6	96,0	106,0	109,0	107,1	108,3	107,9	109,3
Włochy												
2007	712,3	733,4	719,6	690,9	596,2	699,4	556,0	557,8	615,9	613,1	622,9	666,8
2008	662,1	667,6	599,8	534,3	552,7	568,3	598,4	567,7	601,7	634,9	644,7	695,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,0	91,0	83,4	77,3	92,7	81,3	107,6	101,8	97,7	103,6	103,5	104,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-25												
2007/2008	400,5	394,9	388,3	390,4	413,7	438,3	442,1	479,8	459,1	422,3	415,8	424,1
2008/2009	419,9	415,1	415,8	439,2	454,3	449,6	481,4	492,5	470,3	423,6	417,6	421,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,8	105,1	107,1	112,5	109,8	102,6	108,9	102,6	102,4	100,3	100,4	99,4
Wielka Brytania												
2007	301,9	285,2	277,0	312,3	364,5	391,2	406,1	476,0	444,1	368,9	355,9	362,7
2008	347,8	324,3	355,9	365,0	414,3	407,7	452,1	475,8	446,5	368,6	368,1	360,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	115,2	113,7	128,5	116,9	113,9	104,2	111,3	100,0	100,5	99,9	103,4	99,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2007/2008												
NZD/100 kg cwe	60,59	61,08	54,00	51,55	50,49	49,75	50,36	56,23	61,55	65,88	70,76	77,23
2008/2009												
NZD/100 kg cwe	80,10	82,54	74,00	73,50	75,30	78,81	82,20	84,62	88,02	88,90	89,73	88,26
miesiąc roku poprzedniego = 100	132,2	135,1	137,0	142,6	149,1	158,4	163,2	150,5	143,0	134,9	126,8	114,3

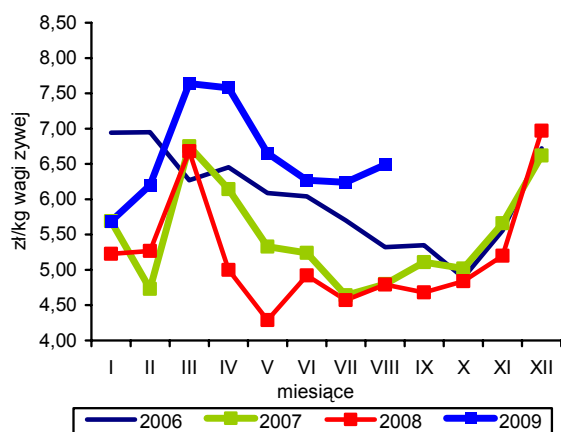
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

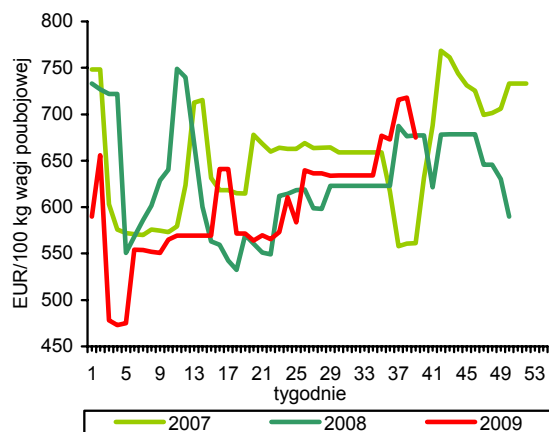
Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2007/2008												
AUD/100 kg cwe	261	294	298	351	379	345	354	361	392	332	335	342
2008/2009												
AUD/100 kg cwe	303	323	350	365	406	439	395	391	398	385	372	384
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,0	109,9	117,4	104,0	107,1	127,2	111,6	108,3	101,5	116,0	111,0	112,3

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

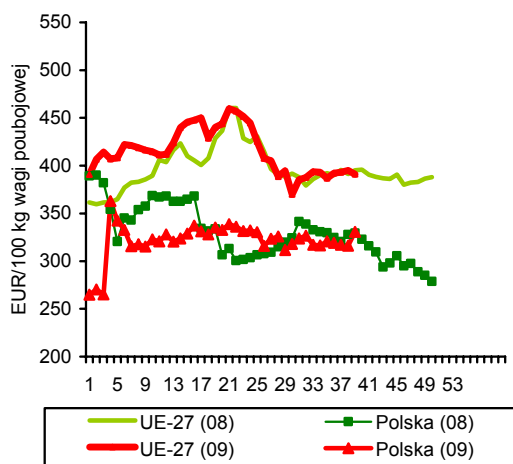
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

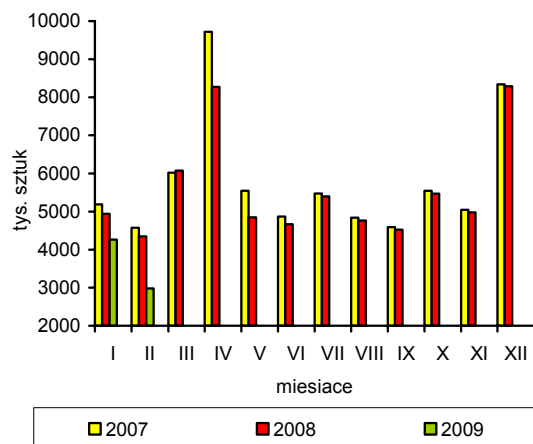
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

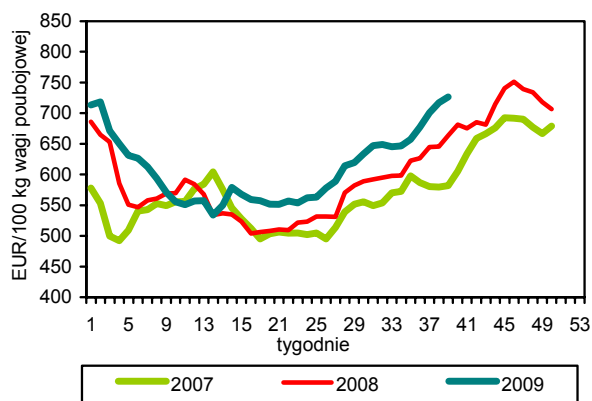
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

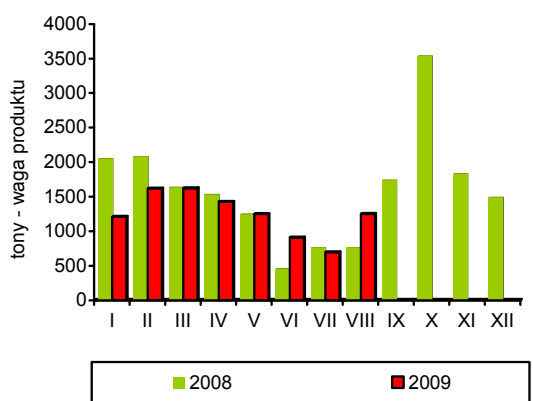
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowry ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-sierpień 2009 r. 95,6 tys. ton i były o 22,6% większe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Zwiększyły się przede wszystkim wyładunki szprotów i śledzi (odpowiednio o 40 i 30%), które przy ograniczonych zasobach dorszy i obowiązującym systemie zezwoleń na ich połowy, stały się głównym celem wielu rybaków. Oprócz dorszy mniej niż przed rokiem złowiono również ryb płaskich. Po głębokim spadku połowów łososi i troci w 2008 r. związanych z zakazem stosowania określonych sieci (pławnic), w roku bieżących rybacy udoskonaliли inne metody poławiania tych ryb, a ich wyładunki zwiększyły się 2 i 3-krotnie. Są one jednak nadal o połowę niższe niż w latach 2005-2007.

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających 50 i więcej osób utrzymuje się w 2009 r. na poziomie ubiegłorocznym. W lipcu wyniosła ona 16,6 tys. ton i była o 0,4% niższa niż przed rokiem, natomiast od początku roku wyprodukowano łącznie 153,0 tys. ton, tj. o 1,7% więcej w porównaniu z siedmioma miesiącami 2008 r. Utrzymuje się silna tendencja wzrostowa produkcji wyrobów wysokoprzetworzonych (takich jak: sałatki, paprykarze, pasty i paszety z ryb), konserw i przetworów z innych ryb (poza tradycyjnymi śledziami, szprotami i makrelami), ryb wędzonych (głównie łososi) oraz mrożonego mięsa z ryb morskich. W ujęciu rocznym dynamika wzrostu, w niektórych grupach, przekracza nawet 50%. Zmniejszyła się natomiast produkcja przetworów i konserw ze śledzi i szprotów, mrożonych filetów z ryb morskich oraz ryb morskich mrożonych, a więc produktów które mają ok. 50% udział w wolumenie przetworów z ryb.

Utrzymujący się na wysokim poziomie kurs innych walut do złotego sprzyja eksporterom, ale powoduje także duże podwyżki cen ryb pochodzących z importu. W okresie styczeń-lipiec 2009 r. zanotowano 17% wzrost wartości sprzedanych za granicę ryb i produktów rybnych, przy porównywalnym wolumenie wywozu. Spośród głównych grup towarowych największy wzrost obrotów wystąpił w przypadku przetworów i konserw rybnych (o 39%), następnie filetów rybnych (o 12%) i ryb wędzonych (o 10%). W sumie wartość eksportu tych trzech segmentów zwiększyła się o 19%, przy 2% spadku ilości sprzedanych ryb. W ujęciu gatunkowym mniej niż przed rokiem wyeksportowali-

śmy przede wszystkim dorszy (o 20%), śledzi (o 18%) i łososi (o 11%), natomiast rekordową sprzedaż zanotowano w przypadku szprotów (wzrost o 33%). W ujęciu geograficznym spadł wywóz do Niemiec, Francji, Japonii, Holandii i na Węgry, a więcej ryb i produktów rybnych sprzedaliśmy na rynku duńskim, brytyjskim, czeskim i szwedzkim, przy wzroście wartości obrotów ze wszystkimi ważniejszymi partnerami handlowymi. Deprecjacja złotego i dodatkowo wzrost cen niektórych ryb na rynkach światowych spowodował, że średnio ryby sprowadzane do kraju podrożały o ok. 28%. Spowodowało to ograniczenie popytu na większość ważniejszych gatunków i spadek wolumenu importu o 7%. Mniejsze niż w okresie styczeń-lipiec ub. r. były zakupy m.in. tuńczyków (o 47%), ryb słodkowodnych – pang i tilapii oraz morszczuków (o 25%), mintajów (o 16%), makreli (o 10%), śledzi (o 8%) i łososi (o 5%). Zwiększył się tylko przywóz czarniaków, dorszy i łupaczy. Wyższa dynamika wzrostu cen ryb importowanych niż uzyskiwanych w eksporcie spowodowała, że pogorszyło się ujemne saldo wymiany handlowej sektora rybnego. Przewaga importu nad eksportem w okresie styczeń-lipiec br. wyniosła 94 mln zł, wobec 48 mln zł rok wcześniej. Poprawiło się natomiast saldo w ujęciu ilościowym (w przeliczeniu na wagę żywą), co niestety oznacza spadek dostaw ryb pochodzących z importu na rynek krajowy (ze 152 do 118 tys. ton).

W sierpniu br. kontynuowany był wzrost cen detalicznych ryb i przetworów rybnych. W porównaniu z lipcem zwiększyły się one o 0,4% i były o 10,3% wyższe niż prze rok. Drożej przede wszystkim ryby morskie świeże i mrożone (o 16%), w tym filety z mintaja i morszczuka aż o 18%. Najmniejszy wzrost cen zanotowano natomiast w przypadku ryb słodkowodnych i owoców morza (o ok. 4%).

Po spadku spożycia ryb i przetworów rybnych w I kwartale br., w kolejnych miesiącach odnotowano jego znaczny wzrost. W efekcie w I półroczu 2008 r. konsumpcja na osobę wyniosła 2,48 kg, tj. o 2,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. r. Zwiększyło się spożycie we wszystkich grupach produktów za wyjątkiem ryb morskich świeżych i mrożonych. Wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych zwiększyły się o 11,8% do 40,3 zł/osobę.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2008 VII	637	1 255	46	606	333	2 877	3 853	24
VIII	398	2 130	11	575	400	3 514	1 870	5
IX	569	2 644	234	1 077	409	4 933	1 739	8
X	689	2 023	481	1 107	251	4 551	4 689	128
XI	980	1 172	365	366	65	2 948	862	138
XII	2 069	740	448	499	47	3 803	5 312	6 196
2009 ^a I	6 098	907	1 343	1 444	63	9 855	13 843	1 178
II	11 341	1 085	1 043	1 288	26	14 783	15 491	1 002
III	22 875	1 352	1 394	785	142	26 548	13 159	962
IV	16 405	2 790	1 527	200	552	21 474	7 715	680
V	6 562	2 750	1 002	322	295	10 931	1 750	283
VI	2 417	2 109	850	464	243	6 083	1 055	28
VII	400	1 913	155	1 118	284	3 870	2 606	22
VIII	13	1 596	57	361	74	2 101	1 389	9
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	3,3	74,9	518,2	62,8	18,5	59,8	74,3	180,0
<u>I-VIII 2009</u> <u>I-VIII 2008</u>	129,8	138,9	86,2	98,8	83,4	122,6	293,5	192,5

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2008 VI	941	2 633	3 875	10 451	6 333	1 139	621	17 900
VII	810	1 901	4 061	9 931	6 440	827	498	16 703
VIII	842	1 846	4 024	11 305	7 255	927	619	18 017
IX	1 229	2 633	5 675	14 171	9 412	972	677	23 708
X	799	3 274	6 562	15 141	10 010	1 252	689	25 776
XI	1 104	2 691	7 012	15 062	10 178	1 019	697	25 869
XII	1 186	3 030	9 217	14 068	9 758	914	603	27 501
2009 I	658	3 425	5 226	13 396	7 423	1 195	635	22 705
II	795	3 519	6 324	13 236	7 484	1 124	596	23 874
III	899	5 139	7 495	15 368	9 314	1 148	779	28 901
IV	709	4 169	5 886	11 383	6 104	733	727	22 147
V	812	2 643	5 263	10 261	5 230	1 176	707	18 979
VI	594	2 730	5 643	10 824	5 903	951	618	19 791
VII	456	1 895	5 140	9 185	5 353	533	434	16 640
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	56,3	99,7	126,6	92,5	83,1	64,4	87,1	99,6
<u>I-VII 2009</u> <u>I-VII 2008</u>	64,7	96,0	122,7	98,4	84,6	86,4	104,2	101,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2007 I-XII	253,13	75,83	35,60	28,11	13,54	377,35	174,47	74,64	37,31	64,05
2008 I-XII	232,46	90,92	42,23	31,94	14,75	425,04	191,63	77,70	45,23	84,09
2008 VI	15,81	7,04	3,70	2,06	1,29	26,99	9,84	4,77	2,70	7,53
VII	17,46	7,03	2,84	2,41	1,08	27,18	11,55	4,06	3,28	5,94
VIII	14,36	6,53	2,68	2,34	0,83	27,42	12,15	3,86	3,33	6,27
IX	17,39	8,25	3,56	2,32	0,86	34,90	17,59	6,69	4,05	4,08
X	19,40	9,25	3,80	2,81	1,32	50,54	27,46	9,45	4,33	7,18
XI	16,20	8,15	3,19	2,95	0,79	44,89	22,29	8,12	3,87	8,58
XII	19,83	9,38	3,50	3,94	1,19	42,64	20,02	6,20	4,37	9,26
2009 ^b I	19,44	7,96	3,65	2,41	1,10	36,24	16,54	7,21	2,85	7,32
II	21,94	7,92	3,49	2,60	1,49	35,54	14,81	8,86	3,22	6,83
III	30,33	7,66	4,77	1,63	1,87	35,91	14,40	7,56	3,74	7,77
IV	26,79	7,00	3,81	2,68	1,33	24,77	9,91	5,65	2,57	4,26
V	16,14	6,41	3,19	2,66	1,08	27,17	9,71	5,12	1,71	8,44
VI	16,10	6,33	4,16	1,04	0,98	23,87	9,97	5,17	2,25	3,67
VII	13,75	6,30	2,35	2,28	1,06	24,89	10,30	4,27	2,17	5,71
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	78,7	89,7	82,7	94,7	97,9	91,6	89,2	105,1	66,2	96,2
<u>I-VII 2009</u> <u>I-VII 2008</u>	99,5	100,4	99,7	87,0	91,3	92,8	93,0	101,1	73,2	90,3

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2007 I-XII	3,31	3,14	3,85	4,10	3,79	4,99	7,44	8,82	13,31	8,38
2008 I-XII	3,63	3,40	4,09	4,24	3,94	5,07	8,22	8,84	12,02	10,01
2008 VI	2,91	3,12	3,69	3,97	-	4,21	7,70	8,28	11,55	8,73
VII	2,77	3,31	3,48	3,90	2,20	4,41	8,75	7,93	11,37	8,55
VIII	2,86	3,38	3,67	3,65	3,31	4,92	8,65	7,80	11,20	8,83
IX	3,85	3,71	5,15	4,40	3,66	5,32	8,38	9,40	12,22	9,98
X	3,76	3,66	3,47	4,78	4,02	5,17	9,67	9,74	11,67	11,94
XI	4,11	3,69	4,52	5,08	4,40	5,72	10,73	10,62	11,70	13,58
XII	4,24	3,81	4,52	5,04	4,56	6,64	10,93	10,61	12,30	13,31
2009 ^a I	3,96	3,58	5,16	5,03	4,09	6,92	12,54	10,37	12,97	11,44
II	4,41	4,00	5,61	5,10	4,67	8,54	13,33	12,16	14,82	12,96
III	4,51	4,12	5,32	5,12	4,71	8,64	13,27	11,25	15,66	11,88
IV	4,26	3,83	5,27	4,59	3,99	8,33	13,11	11,23	15,83	10,57
V	4,23	3,75	5,18	4,35	4,31	8,00	15,37	9,63	16,50	10,31
VI	3,85	3,56	5,59	4,43	4,38	8,10	12,30	8,41	16,44	10,52
VII	4,53	3,68	5,29	5,12	-	8,54	12,78	8,85	16,89	10,47
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	163,5	111,2	152,0	131,4	x	193,8	146,0	111,6	148,5	122,4
<u>I-VII 2009</u> <u>I-VII 2008</u>	136,5	127,2	139,8	123,2	128,1	172,2	174,3	128,2	128,2	126,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportu (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2007 I-XII	7,20	22,76	20,71	21,37	37,92	34,07	43,13	12,28	0,53
2008 I-XII	6,86	20,03	19,68	20,81	34,57	32,23	47,37	8,99	0,38
2008 VI	6,12	20,20	20,08	28,58	31,53	31,04	52,23	9,00	-
VII	6,19	20,80	19,06	20,90	30,05	30,42	44,17	8,66	0,40
VIII	6,40	19,57	-	20,99	30,06	29,86	41,32	8,89	0,43
IX	6,40	18,18	17,60	19,74	31,19	32,29	36,65	6,34	0,42
X	6,70	18,15	18,99	20,55	35,67	32,29	37,15	9,60	0,44
XI	7,02	17,88	17,29	17,98	37,95	33,36	38,99	9,41	0,47
XII	7,72	18,38	18,48	19,72	41,69	35,28	42,33	9,85	0,55
2009 ^a I	8,78	17,77	18,85	17,65	34,05	37,28	42,22	11,04	0,52
II	8,60	17,70	16,05	25,54	44,16	40,23	48,12	11,39	0,55
III	10,28	17,56	16,96	22,61	43,85	41,59	49,25	11,28	0,50
IV	8,65	17,51	17,48	29,68	43,63	36,84	46,49	10,32	0,46
V	8,80	15,89	16,95	30,63	40,44	38,59	47,95	-	0,35
VI	9,43	15,93	15,49	20,16	45,53	38,97	55,39	10,97	0,32
VII	8,73	15,14	14,15	17,71	44,01	37,92	49,86	10,32	-
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VII 2009</u> <u>VII 2008</u>	141,1	72,8	74,3	84,7	146,4	124,6	112,9	119,1	x
<u>I-VII 2009</u> <u>I-VII 2008</u>	131,7	81,1	88,4	99,8	125,2	122,9	90,2	113,1	135,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2008 VI	9,06	-	9,41	57%	9,81	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,06	68%
VII	9,02	-	9,39	57%	9,39	66%	7,56	60%	5,43	64%	7,06	67%
VIII	9,04	-	9,39	57%	9,35	66%	7,32	58%	5,42	63%	7,00	67%
IX	9,04	-	9,22	55%	9,62	67%	7,28	57%	5,45	64%	6,91	66%
X	9,25	-	9,30	56%	9,92	69%	7,45	58%	5,63	66%	6,94	66%
XI	9,41	-	9,63	58%	10,27	70%	7,51	57%	5,78	67%	7,25	68%
XII	9,03	-	9,56	58%	10,66	71%	7,53	55%	5,88	68%	7,29	68%
2009 I	8,81	-	9,63	58%	10,39	67%	7,91	57%	6,10	69%	7,16	67%
II	9,08	-	9,70	58%	10,99	69%	8,28	57%	6,28	71%	7,41	69%
III	9,09	-	9,99	59%	11,04	67%	8,34	56%	6,37	71%	7,50	69%
IV	9,28	-	10,33	60%	11,06	65%	8,61	56%	6,40	71%	7,60	70%
V	9,36	-	10,44	60%	10,97	64%	8,76	57%	6,46	72%	7,67	70%
VI	9,66	-	10,61	61%	10,97	64%	8,69	57%	6,51	72%	7,72	70%
VII	9,48	-	10,31	59%	10,68	62%	8,64	56%	6,60	73%	7,85	71%
VIII	9,36	-	10,42	60%	10,66	61%	8,64	55%	6,59	72%	7,91	71%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>	103,5	x	111,0	x	114,0	x	118,0	x	121,6	x	113,0	x
<u>I-VIII 2009</u> <u>I-VIII 2008</u>	100,3	x	106,6	x	110,6	x	111,8	x	118,8	x	108,5	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.		
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	14,43	22,22	10,49	12,79
2008 VI	14,22	12,89	12,69	17,48	62,70	8,93	13,24	15,32	14,45	22,35	10,43	-
VII	14,23	12,92	12,64	17,61	62,70	8,96	13,31	15,48	14,45	22,35	10,48	-
VIII	14,26	12,84	12,68	17,62	63,00	8,97	13,30	15,55	14,55	22,53	10,51	-
IX	14,34	12,68	12,71	17,67	63,40	9,05	13,26	15,58	14,60	22,59	10,52	-
X	14,36	12,71	12,86	17,86	63,10	9,14	13,36	15,58	14,70	22,71	10,52	13,32
XI	14,59	12,94	13,26	18,06	63,60	9,29	13,47	15,77	14,70	23,00	10,60	13,30
XII	14,93	12,76	13,63	18,17	63,60	9,41	13,66	15,84	14,80	23,12	10,67	12,58
2009 I	15,41	12,87	13,91	18,27	64,60	9,49	13,74	15,94	14,90	23,41	10,70	12,71
II	15,89	12,95	14,43	18,31	64,70	9,57	14,11	16,03	14,95	23,65	10,74	12,86
III	16,51	13,04	14,89	18,57	64,70	9,69	14,46	16,13	14,95	23,82	10,90	13,07
IV	16,92	13,15	15,28	18,96	64,40	9,83	14,66	16,26	15,10	24,06	10,92	13,09
V	17,12	13,44	15,28	18,99	64,70	9,88	14,74	16,58	15,50	24,47	10,95	-
VI	17,26	13,36	15,37	19,13	65,80	9,88	14,78	16,84	15,80	24,94	11,05	-
VII	17,32	13,37	15,55	19,28	67,20	9,92	14,89	17,00	15,95	25,29	11,09	-
VIII	17,35	13,41	15,62	19,37	68,10	9,98	14,92	17,19	16,15	25,18	11,10	-
Wskaźnik zmian (%)												
VIII 2009 VIII 2008	121,7	104,4	123,2	109,9	108,1	111,3	112,2	110,5	111,0	111,8	105,6	x
I-VIII 2009 I-VIII 2008	118,0	100,6	118,2	107,9	104,7	110,8	109,6	109,3	107,8	111,2	104,7	102,7

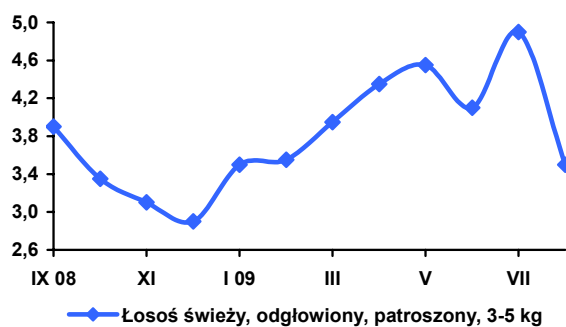
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006	5,03	2,40	0,76	0,51	0,59	0,77
2007	5,32	2,52	0,77	0,53	0,59	0,91
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
I-VI 2008	2,43	1,20	0,39	0,29	0,25	0,30
I-VI 2009	2,48	1,12	0,40	0,32	0,26	0,38
Wskaźnik zmian (%)						
I-VI 2009 I-VI 2008	102,1	93,3	102,6	110,3	104,0	126,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

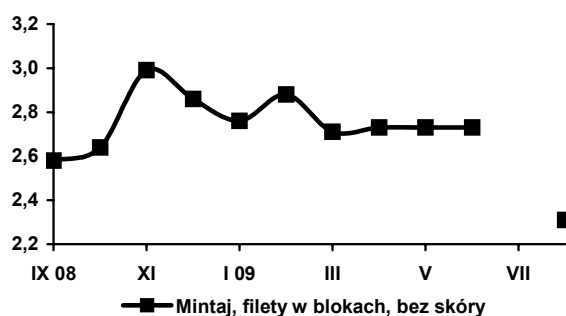
Rys. 1. Cena łososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

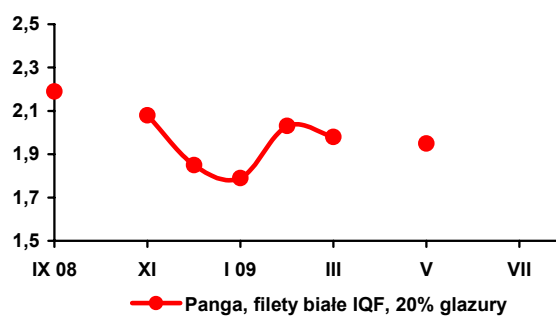
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski FOB (EUR/kg)

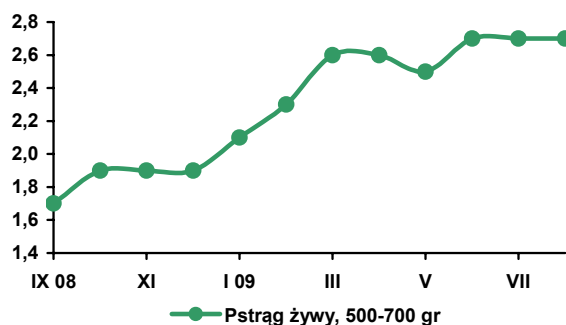
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec CFR (poch. Chiny) EUR/kg

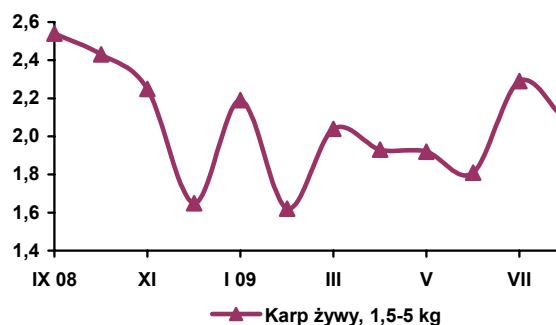
Rys. 4. Cena pangii w imporcie do Hiszpanii CFR (poch. Wietnam) EUR/kg

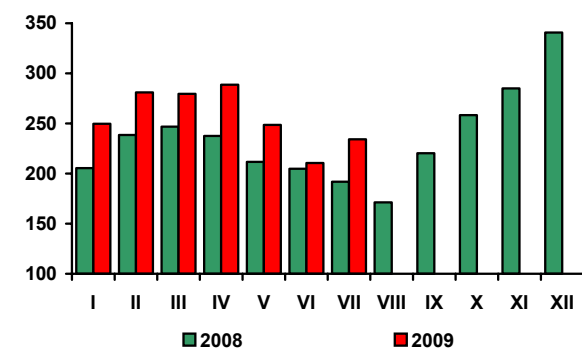
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

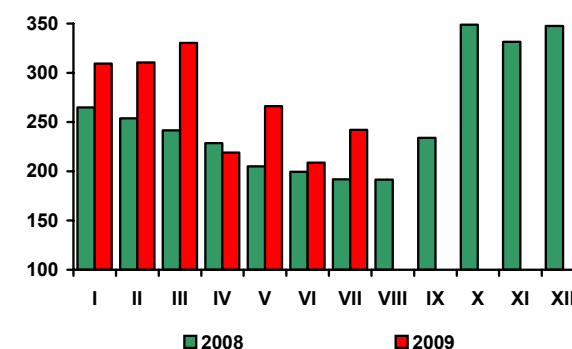
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W sierpniu 2009 r. w porównaniu z poprzednim miesiącem łączne ceny detaliczne towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 1,3%, w tym żywności o 1,5%. Spośród wszystkich grup towarów i usług konsumpcyjnych zmiany cen żywności miały największy wpływ na wskaźnik inflacji, redukując go o 0,33 pkt. proc. Sezonowa obniżka cen żywności w okresie czerwiec-sierpień br. wyniosła 4,0% i była nieco większa niż w analogicznym okresie przed rokiem (3,7%). W sierpniu br., w stosunku do lipca br., najbardziej potaniały owoce (o 11,3%) i warzywa (o 9,7%). Zmalały także ceny cukru (o 2,6%), mięsa drobiowego (o 1,1%), mąki (o 0,5%) i olejów roślinnych (o 0,4%). Wzrosły m.in. ceny czekolady (o 1,0%), masła (o 0,7%), wędlin (o 0,5%) i ryb (o 0,4%).

W okresie styczeń-sierpień 2009 r. ceny detaliczne artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych wzrosły o 2,2%, tj. w stopniu dwukrotnie większym niż w analogicznym okresie 2008 r. (100,2%). Zdecydował o tym głównie wzrost cen mięsa (o 9,5%), w tym drobiowego o 19,4%, wołowego o 10,8% i wieprzowego o 7,9%, tłuszczów wieprzowych (o 7,2%) oraz jaj (o 9,2%) i ryb (o 8,4%). Ceny cukru i wyrobów cukierniczych podniosły się o 5,4%, w tym cukru o 12,6%. Pieczywo i produkty zbożowe podrożały średnio o 1,7%, w tym makarony i ryż po ok. 4,5%, przy niewielkim wzroście cen pieczywa (o 0,9%). Ceny napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 3,6%. Obniżyły się natomiast ceny artykułów mleczarskich (o 1,5%), masła (o 1,8%) i tłuszczów roślinnych (o 1,8%), w tym margaryn o 2,7%, a olejów o 1,0%.

W sierpniu br., w stosunku do sierpnia 2008 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 4,5%, wobec 6,9% odpowiednio rok wcześniej. W konsekwencji obniżenia wolumenu i podrożenia importu istotnie zwiększyły się ceny ryb (o 10,3%). Spowolnienie dynamiki produkcji i wzrost eksportu spowodowały znaczący wzrost cen jaj (o 9,7%). Spadek produkcji i wzrost cen trzody chlewnej zdecydował o wyższości cen detalicznych mięsa wieprzowego (o 8,9%). W wyniku mniejszego, niż przed rokiem przyrostu produkcji i ożywienia krajowego popytu zwiększyły się ceny detaliczne mięsa drobiowego (o 12,4%). Za sprawą dynamicznego wzrostu eksportu wzrosły krajowe ceny

wołowiny (o 12,2%). W sierpniu br. więcej niż przed rokiem konsumenci musieli zapłacić za cukier (o 23,2%), miód (o 9,3%) i wyroby cukiernicze (o 3,7%). Warzywa były droższe niż rok wcześniej średnio o 4,6%. Spadkowi cen ziemniaków o 22% towarzyszył wzrost cen warzyw świeżych i mrożonych o 14,8%. Z uwagi na wzrost eksportu istotnie podrożały pomidory (o 27,6%), a wskutek obniżenia produkcji – ogórki (o 20,6%). Wzrost cen ryżu wyniósł o 6,8%, makaronów 5,3%, a pieczywa 1,7%. W sierpniu br. owoce były nieznacznie droższe niż przed rokiem (o 0,9%). Spadły ceny jabłek (o 5,3%) i owoców jagodowych (o 4,2%), przy znaczącym wzroście cen owoców południowych (o 11,6%), w tym bananów o 23,4%. W konsekwencji wysokiej rynkowej podaży i spadku cen surowca mlecznego zmalały ceny artykułów mleczarskich (o 2,6%), w tym serów dojrzewających o 5,8%. Tłuszcze jadalne ogółem potaniały o 0,5%, przy różnokierunkowych zmianach cen poszczególnych ich asortymentów. Spadkowi cen masła (o 3,6%) i margaryn (o 2,8%) towarzyszył wydatny wzrost cen tłuszczów wieprzowych (o 20,4%) i nieznaczny – olejów (o 0,2%). Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły przeciętnie o 4,0%.

Przewiduje się, że sezonowy wzrost cen żywności w ostatnich miesiącach 2009 r. będzie wolniejszy niż przed rokiem. Dobre zbiory zbóż, rzepaku i warzyw gruntowych będą wpływały stabilizująco na ceny produktów roślinnego pochodzenia. Spadek popytu wewnętrznego, ograniczone możliwości eksportu na wschód i opłaczalny import z zachodu może doprowadzić do redukcji cen detalicznych wieprzowiny. Spadek cen wołowiny na unijnym rynku i spowolnienie dynamiki eksportu z Polski może spowodować obniżkę krajowych cen bydła i mięsa wołowego. Spodziewany wzrost produkcji drobiu i poprawa sytuacji na rynku mięsa wieprzowego będą deprecjonować ceny detaliczne mięsa drobiowego. Ocenia się, że w IV kwartale br. zahamowaniu ulegnie spadkowa tendencja cen artykułów mleczarskich. Istotnym czynnikiem hamującym tempo wzrostu cen żywności będzie bariera popytu nasilająca się pod wpływem negatywnych tendencji na rynku pracy i pogorszenia sytuacji dochodowej ludności, a stymulującym ich wzrost – zwiększenie cen paliw generująca wzrost kosztów transportu.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu 2009 r.

Wyszczególnienie	VIII 2009			I-VIII 2009
	VII 2009=100	XII 2008=100	VIII 2008=100	I-VIII 2008=100
OGÓŁEM	99,6	103,1	103,7	103,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,7	102,2	104,5	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	107,3	110,3	109,7
Odzież i obuwie	98,3	91,3	92,1	92,2
Mieszkanie	100,2	104,3	106,8	108,0
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	105,1	108,1	109,6
W tym nośniki energii	100,2	105,0	109,8	112,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	101,6	102,0	102,0
Zdrowie	100,2	102,6	103,2	103,1
Transport	99,1	108,3	98,2	95,5
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	98,1	114,8	94,0	89,2
Łączność	100,0	100,0	99,8	99,8
Rekreacja i kultura	100,1	103,7	103,0	101,9
Edukacja	100,1	100,5	103,2	103,8
Restauracje i hotele	100,2	103,2	104,8	105,4
Inne towary i usługi	100,3	102,6	103,0	102,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w sierpniu 2009 r.

Wyszczególnienie	VIII 2009			I-VIII 2009
	VII 2009=100	VIII 2008=100	XII 2008=100	I-VIII 2008=100
Żywność (bez napojów)	98,5	104,6	102,0	104,5
Pieczywo i produkty zbożowe	100,1	102,4	101,7	104,3
Pieczywo	100,1	101,7	100,9	104,0
Ryż	99,7	106,8	104,5	120,6
Makarony	100,1	105,3	104,3	106,7
Mięso i przetwory	100,1	109,4	109,5	109,3
Mięso wieprzowe	100,0	108,9	107,9	110,0
Mięso wołowe	100,4	112,2	110,8	109,1
Drób	98,9	112,4	119,4	110,9
Przetwory mięsne i wędliny	100,5	108,2	107,1	108,3
Ryby	100,4	110,3	108,4	107,7
Mleko, sery i jaja	99,8	98,9	99,8	98,2
Artykuły mleczarskie	99,8	97,4	98,5	96,9
Mleko	99,8	98,9	99,6	99,3
Sery twarogowe	100,0	99,2	99,5	98,6
Sery dojrzewające i topione	99,4	94,2	96,6	90,5
Jaja	99,8	109,7	109,2	106,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,2	99,5	99,0	101,5
Masło	100,7	96,4	98,2	92,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,6	120,4	107,2	125,3
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,3	97,2	97,3	103,1
Oleje roślinne	99,6	100,2	99,0	107,5
Owoce	88,7	100,9	102,2	93,1
Jabłka	86,8	94,7	156,3	59,7
Owoce cytrusowe	98,7	102,6	121,1	95,1
Banany	90,7	123,4	115,1	122,2
Warzywa	90,3	104,6	81,2	107,6
Ziemniaki	79,6	79,7	92,5	116,9
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,4	108,3	105,4	107,3
Cukier	97,4	123,2	112,6	117,7
Napoje bezalkoholowe	100,4	104,0	103,6	103,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7				
Pieczywo i produkty zbozowe	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1				
Mięso	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1				
Ryby	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4				
Mleko, sery, jaja	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8				
Tłuszcze	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2				
Owoce	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7				
Warzywa	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3				
Cukier i wyroby cukiernicze	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4				
Cukier	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6				
III. Średnia płaca ^a	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2				

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,2	104,5				
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4				
Mięso	2005	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2006	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2007	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2008	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4				
Ryby	2005	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2006	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2007	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2008	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3				
Mleko, sery, jaja	2005	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2006	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2007	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2008	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9				
Tłuszcze	2005	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2006	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2007	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2008	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5				
Owoce	2005	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2006	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2007	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2008	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9				
Warzywa	2005	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2006	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2007	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2008	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6				
Cukier i wyroby cukiernicze	2005	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2006	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2007	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2008	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3				
Cukier	2005	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2006	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2007	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2008	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2005	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2006	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2007	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2008	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7				
III. Średnia płaca ^a	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0				

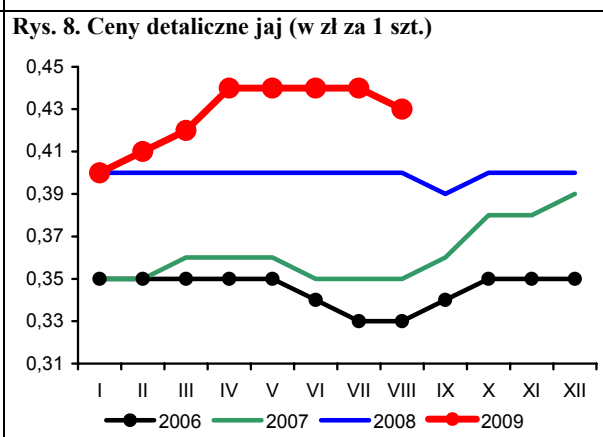
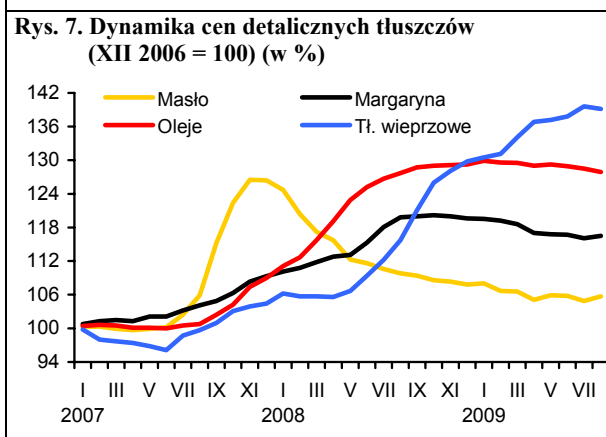
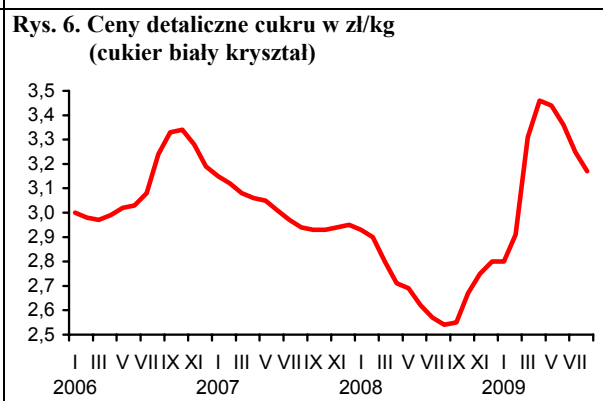
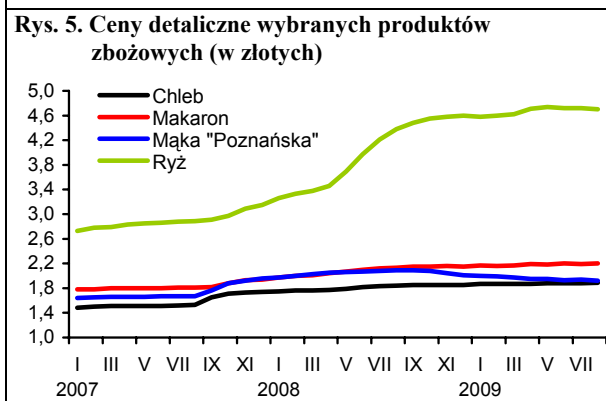
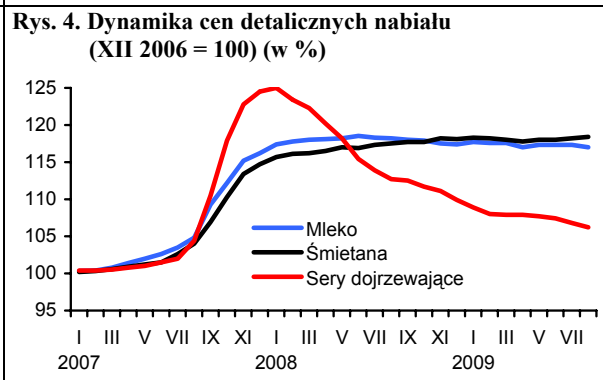
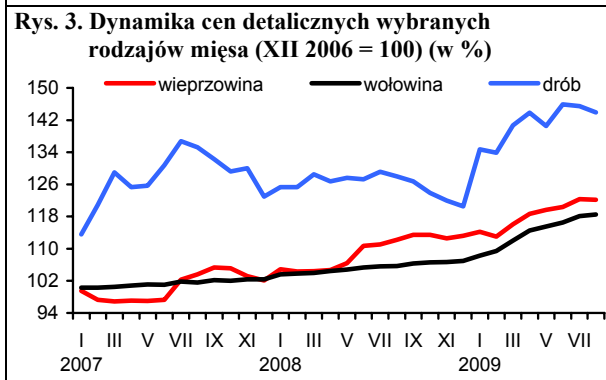
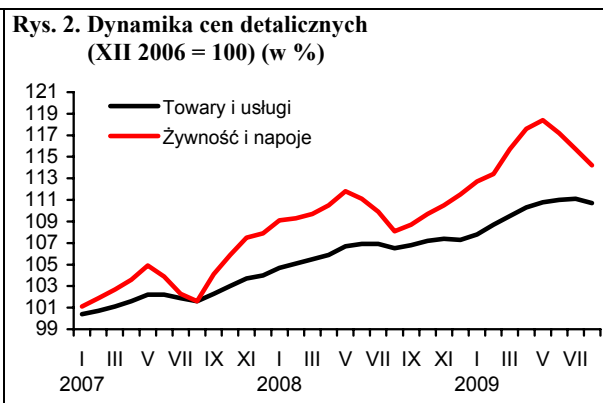
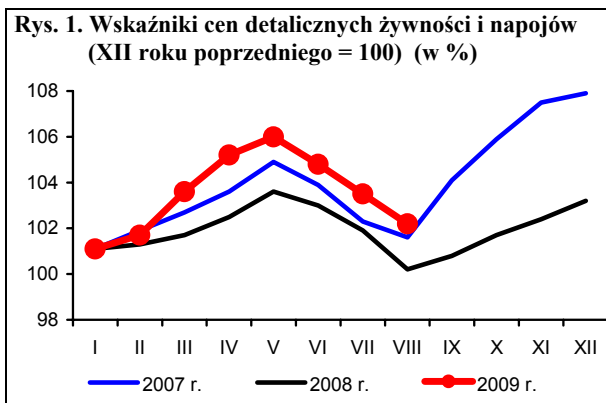
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2008 r. b – 2009 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	3,26	3,33	3,38	3,46	3,69	3,97	4,21	4,38	4,48	4,55	4,58	4,60
	b	4,58	4,60	4,62	4,71	4,74	4,72	4,72	4,70				
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,75	1,76	1,76	1,77	1,79	1,82	1,83	1,84	1,85	1,85	1,85	1,85
	b	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	1,88	1,88	1,89				
Makaron – 250 g	a	1,97	2,00	2,01	2,04	2,07	2,10	2,12	2,13	2,15	2,15	2,16	2,15
	b	2,17	2,16	2,17	2,19	2,18	2,20	2,19	2,20				
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,97	2,00	2,03	2,05	2,06	2,07	2,08	2,09	2,09	2,08	2,04	2,01
	b	2,00	1,99	1,97	1,95	1,95	1,93	1,94	1,92				
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	17,82	17,94	17,93	18,02	18,10	18,14	18,23	18,21	18,35	18,38	18,40	18,42
	b	18,61	18,79	19,18	19,53	19,70	19,84	20,08	20,14				
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	23,28	23,28	23,43	23,46	23,55	23,72	23,68	23,70	23,90	23,84	23,96	24,03
	b	24,42	24,59	25,24	25,68	26,00	26,15	26,45	26,55				
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,13	13,70	13,83	13,90	12,00	14,94	14,93	15,00	15,09	14,89	14,61	14,62
	b	14,94	14,69	15,03	15,50	15,83	15,63	15,88	15,76				
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,95	6,02	6,36	6,21	6,35	6,32	6,51	6,51	6,37	6,11	5,93	5,83
	b	6,91	6,72	7,12	7,28	6,95	7,39	7,33	7,22				
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	20,35	20,25	20,07	20,08	20,31	20,68	20,70	20,94	20,97	21,11	21,13	21,06
	b	21,11	21,32	21,66	21,93	21,92	22,08	22,35	22,35				
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	12,27	12,13	12,11	12,22	12,37	12,64	12,75	12,83	12,96	12,96	13,02	13,04
	b	13,13	13,15	13,41	13,49	13,78	13,83	14,11	14,16				
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	12,80	12,79	12,72	12,74	12,75	12,69	12,64	12,68	12,71	12,86	13,26	13,63
	b	13,91	14,43	14,89	15,28	15,28	15,37	15,55	15,62				
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,81	2,83	2,84	2,84	2,83	2,83	2,81	2,80	2,79	2,78	2,75	2,74
	b	2,76	2,75	2,74	2,72	2,74	2,73	2,72	2,71				
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,03	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04
	b	1,02	1,00	0,99	0,98	0,96	0,96	0,96					
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,66	11,72	11,71	11,78	11,78	11,77	11,81	11,82	11,84	11,83	11,85	11,84
	b	11,85	11,86	11,83	11,71	11,74	11,76	11,81	11,87				
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	22,08	21,29	20,82	19,90	19,23	18,42	18,09	17,54	17,47	17,35	17,00	16,70
	b	16,32	16,25	16,14	16,15	16,14	16,02	15,83	15,80				
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,21	5,21	5,19	5,23	5,27	5,21	5,18	5,17	5,17	5,23	5,24	5,20
	b	5,21	5,22	5,17	5,13	5,16	5,14	5,16	5,17				
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,39	0,40	0,40	0,40
	b	0,40	0,41	0,42	0,44	0,44	0,44	0,44	0,43				
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,07	3,94	3,86	3,78	3,67	3,65	3,61	3,58	3,57	3,54	3,52	3,50
	b	3,49	3,46	3,45	3,40	3,43	3,42	3,39	3,40				
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,09	3,17	3,31	3,39	3,41	3,51	3,67	3,75	3,78	3,79	3,80	3,79
	b	3,81	3,81	3,79	3,75	3,75	3,72	3,68	3,66				
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,44	5,54	5,77	5,96	6,03	6,10	6,16	6,20	6,17	6,14	6,16	6,12
	b	6,17	6,17	6,17	6,12	6,18	6,17	6,14	6,13				
Ślonina – 1 kg	a	3,53	3,52	3,49	3,49	3,50	3,60	3,72	3,92	4,22	4,58	4,78	4,85
	b	4,88	4,98	5,23	5,28	5,27	5,31	5,43	5,39				
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,18	1,18	1,20	1,20	1,21	1,22	1,26	1,30	1,37	1,43	1,46	1,48
	b	1,48	1,49	1,48	1,49	1,50	1,49	1,49	1,49				
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,93	2,90	2,80	2,71	2,69	2,62	2,57	2,54	2,55	2,67	2,75	2,80
	b	2,80	2,91	3,31	3,46	3,44	3,36	3,25	3,17				
Jablka – 1 kg	a	3,47	3,57	3,67	3,92	4,25	4,68	4,87	3,23	2,40	2,10	1,95	1,92
	b	1,94	1,93	1,96	2,09	2,60	3,10	3,47	3,01				

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

W sierpniu na rynku środków produkcji dla rolnictwa dominowały obniżki cen, które dotyczyły przede wszystkim nawozów mineralnych oraz w mniejszym stopniu materiałów budowlanych i bezpośrednich nośników energii. Spadki cen produktów rolnych wpłynęły na dalsze pogorszenie relacji cen środków produkcji do cen pszenicy i trzody chlewnej.

Kolejny miesiąc tanieją nawozy mineralne co jest następstwem globalnego spadku popytu na nawozy w warunkach rosnącej podaży oraz spadku opłacalności produkcji roślinnej. W sierpniu ceny nawozów mineralnych zostały obniżone o 2,6%. Najbardziej potaniały nawozy azotowe: saletrzak o 3,8%, mocznik o 3,5%, a fosforan amonu o 2,7%. W sierpniu zahamowany został wzrost cen soli potasowej. Od początku roku nawozy mineralne potaniały o 8,0%, w tym najbardziej obniżono ceny fosforanu amonu (o 22,4%) i mocznika (o 14,3%). Podrożała natomiast sól potasowa (o 14,3%). Mimo to w sierpniu znacząco pogorszyły się relacje cen nawozów do cen zbóż pod wpływem spadków cen tych ostatnich. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 9,0 kg pszenicy, o 1 kg więcej niż w miesiącu poprzednim i o 2,1 kg więcej niż przed rokiem.

Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach¹ systematycznie spadają od września 2008 r. W sierpniu 2009 r. w porównaniu z lipcem ceny zostały obniżone o 12,7%, w tym najbardziej obniżono ceny soli potasowej (o 34,0%). Podrożała natomiast fosforan amonu (o 8,6%). Od początku roku nawozy na świecie potaniały o 46,2%, w tym najbardziej obniżono ceny superfosfatu potrójnego (o 64,4%) oraz soli potasowej (o 44,0%). Podniesiono natomiast cenę mocznika (o 8,0%)

Nieznacznie podrożały środki ochrony roślin, a wzrost ich cen podobnie jak w miesiącu poprzednim wyniósł 0,2%. Najbardziej, bo o 1,7% podrożała Dithane. Potaniał natomiast preparat chwastobójczy Roundup (o 1,6%). Od początku roku pestycydy pod-

rozały o 7,9%, głównie dzięki wzrostom cen Dithane (o 51,3%), Dursban (o 11,5%) oraz Actara (o 20,6%). W omawianym okresie potaniał Roundup (o 1,5%).

Kolejny miesiąc tanieją materiały budowlane. W sierpniu średni spadek ich cen wyniósł 0,6%. Potaniały przede wszystkim materiały ze stali, np. dwuteowniki grube o 2,1% oraz stal płaska o 1,7%. Podrożał natomiast tynk „Atlas” (o 0,3%). Od początku roku materiały budowlane potaniały o 4,9%, w tym najbardziej dwuteowniki grube (o 17,3%). W tym czasie tynk „Atlas” zdrożał o 3,6%.

Taniejące paliwa ropopochodne wpłynęły na spadek średnich cen bezpośrednich nośników energii. Ceny nośników energii w sierpniu zostały obniżone średnio o 0,4%. Najbardziej obniżono cenę oleju napędowego (o 2,6%) oraz benzyn (o 2,2%). Podrożał natomiast węgiel kamienny (o 0,9%) oraz olej opałowy (o 0,4%). Od początku roku bezpośrednie nośniki energii zdrożały średnio o 1,4%. Najbardziej podniesiono ceny benzyn (o 22,7%) oraz energii elektrycznej (o 11,5%). Potaniał koks opałowy (o 18,8%).

Stabilizują się ceny na rynku maszyn rolniczych. Średni wzrost ich cen w sierpniu wyniósł 0,1%. Podrożały kultywatory ciągnikowe (o 1,3%). Potaniały natomiast pługi (o 0,9%) i kombajny zbożowe (o 0,8%). Od początku roku maszyny rolnicze podrożały średnio o 3,4%, w tym najbardziej rozsiewacze nawozów (o 8,7%).

¹ Na podstawie danych Banku Światowego

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VIII 2008	XII 2008	VIII 2009	VIII 2009 VII 2009	VIII 2009 XII 2008	VIII 2009 VIII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	99,48	109,52	99,92	96,2	91,2	100,4	7,91	7,25
Saletra amonowa 34%N	„	115,72	120,96	108,20	96,6	89,5	93,5	7,05	6,47
Mocznik 46%N	„	149,96	158,60	135,92	96,5	85,7	90,6	6,55	6,01
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	102,28	122,44	124,52	99,5	101,7	121,7	13,79	12,65
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	214,88	240,44	212,04	96,8	88,2	98,7	11,74	10,77
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	269,76	296,08	229,80	97,3	77,6	85,2	7,95	7,30
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	177,28	194,72	222,64	98,4	114,3	125,6	8,22	7,54
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	225,96	253,36	221,56	98,2	87,4	98,1	8,76	8,04
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	185,04	210,52	201,00	100,4	95,5	108,6	8,91	8,17
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	66,09	68,40	74,72	99,6	109,2	113,1	2,76	2,53

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VIII 2008	XII 2008	VIII 2009	VIII 2009 VII 2009	VIII 2009 XII 2008	VIII 2009 VIII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Actara 25 WG	40 g	24,93	25,29	27,96	100,5	110,6	112,2	6,19	5,68
Dursban 480 EC	1 l	42,26	42,48	47,38	100,5	111,5	112,1	10,50	9,63
Karate Zeon O50 CS	100 ml	22,19	22,67	23,11	99,6	101,9	104,1	5,12	4,70
Decis 2,5 EC	250 ml	27,14	27,32	28,51	100,1	104,4	105,0	6,32	5,79
Dithane M-45	1 kg	22,03	22,1	33,43	101,7	151,3	151,7	7,41	6,79
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	42,98	43,45	45,47	100,7	104,6	105,8	10,07	9,24
Bravo	1 l	46,40	47,17	51,11	100,9	108,4	110,2	11,32	10,39
Miedzian 50 EC	1,5 l	51,78	52,91	54,26	100,3	102,6	104,8	12,02	11,03
Roundup	1 l	44,84	47,19	46,50	98,4	98,5	103,7	10,30	9,45
Granstar	8 g	20,05	20,12	21,13	99,8	105,0	105,4	4,68	4,29
Fusilade Forte	1 l	114,10	113,7	118,17	100,0	103,9	103,6	26,18	24,02
Chwastox extra	1 l	15,51	15,55	15,90	99,6	102,3	102,5	3,52	3,23
Huzar Pak	300 g	200,36	201,51	211,91	100,3	105,2	105,8	46,95	43,07
Środek gryzoniobójczy	1 kg	28,18	28,43	28,42	100,4	100,0	100,9	6,30	5,78

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VIII 2008	XII 2008	VIII 2009	VIII 2009 VII 2009	VIII 2009 XII 2008	VIII 2009 VIII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	616,29	698,03	687,14	100,9	98,4	111,5	152,22	139,66
Koks opałowy	t	961,20	1210,1	982,09	98,7	81,2	102,2	217,57	199,61
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,59	3,66	4,49	97,8	122,7	97,8	0,99	0,91
Olej napędowy	1 l	4,59	3,69	3,77	97,4	102,2	82,1	0,84	0,77
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,15	2,5	2,55	100,4	102,0	81,0	0,56	0,52
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,26	2,07	1,91	99,5	92,3	84,5	0,42	0,39
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	1 l	11,55	11,63	11,87	100,2	102,1	102,8	2,63	2,41
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	1 l	20,70	20,68	20,73	100,3	100,2	100,1	4,59	4,21
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	11,01	11,05	11,22	99,9	101,5	101,9	2,49	2,28
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,50	10,6	10,71	100,3	101,0	102,0	2,37	2,18
Energia elektryczna	10 kWh	5,02	5,05	5,63	100,0	111,5	112,2	1,25	1,14

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VIII 2008	XII 2008	VIII 2009	VIII 2009 VII 2009	VIII 2009 XII 2008	VIII 2009 VIII 2008	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	24,84	24,3	23,58	99,5	97,0	94,9	5,22	4,79
Wapno	1 t	497,67	495,1	492,33	99,8	99,4	98,9	109,07	100,07
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	153,11	140,34	122,73	98,7	87,5	80,2	27,19	24,95
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3863,61	3676,41	3080,87	98,3	83,8	79,7	682,51	626,19
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,19	12,24	11,80	99,5	96,4	96,8	2,61	2,40
Dwuteownik gruby	1 t	4151,73	4058,61	3357,48	97,9	82,7	80,9	743,79	682,41
Blacha dachowa	1 m ²	31,79	31,04	29,43	99,6	94,8	92,6	6,52	5,98
Tynk „Atlas”	25 kg	47,75	47,7	49,41	100,3	103,6	103,5	10,95	10,04
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,48	1,42	1,31	99,2	92,3	88,5	0,29	0,27
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	714,29	712,34	700,28	99,8	98,3	98,0	155,14	142,33
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	652,20	652,17	624,62	99,9	95,8	95,8	138,37	126,96
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,86	27,91	27,56	100,2	98,7	98,9	6,11	5,60
Okno drewniane szklane	1 szt.	1462,14	1474,89	1494,93	100,0	101,4	102,2	331,18	303,85
Drzwi płytowe 2000mmx800zew.	1 szt.	1307,70	1323,32	1324,06	99,4	100,1	101,3	293,32	269,12

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

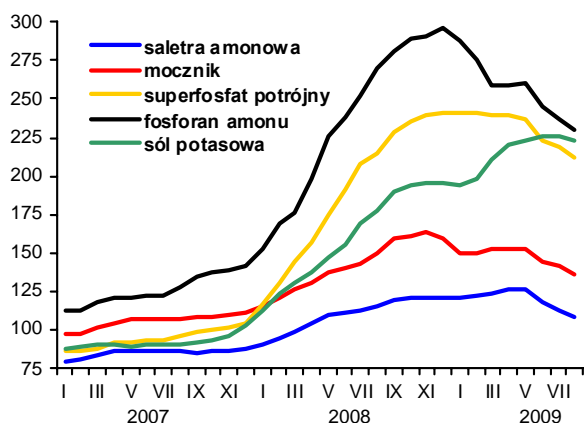
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VIII 2008	XII 2008	VIII 2009	VIII 2009 VII 2009	VIII 2009 XII 2008	VIII 2009 VIII 2008	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	330356,68	317346,63	323816,09	99,2	102,0	98,0	717,36	658,16
Kombajn do ziemniaków	57318,72	59134,83	64079,83	100,0	108,4	111,8	141,96	130,24
Samochód dostawczy	71718,38	68773,50	67451,25	100,0	98,1	94,1	149,43	137,10
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	19854,82	20291,73	21302,1	100,7	105,0	107,3	47,19	43,30
Siewnik zbożowy 25 redlic	15846,47	16158,44	16574,61	100,2	102,6	104,6	36,72	33,69
Ciągnik „Ursus” 5314	104284,54	104189,83	104486	100,2	100,3	100,2	231,47	212,37
Ciągnik 90 kW	160795,12	159549,78	162838,35	100,7	102,1	101,3	360,74	330,97
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	27841,55	27708,61	29739,21	100,3	107,3	106,8	65,88	60,45
Kopaczka elewatorowa	11749,53	12041,07	12137,13	100,0	100,8	103,3	26,89	24,67
Agregat uprawowy do siewnika	14862,65	14542,55	14326,56	99,9	98,5	96,4	31,74	29,12
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5573,59	5655,64	5947,94	100,1	105,2	106,7	13,18	12,09
Glebożyżarka	5494,11	5568,30	5767,17	100,0	103,6	105,0	12,78	11,72
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	37232,68	37826,35	38839,09	100,1	102,7	104,3	86,04	78,94
Opryskiwacz 300 l	2834,86	2862,09	2937,49	100,0	102,6	103,6	6,51	5,97
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5292,48	5322,90	5548,56	100,1	104,2	104,8	12,29	11,28
Rozsiewacz nawozów	1541,62	1624,29	1764,87	99,8	108,7	114,5	3,91	3,59
Sadzarka 2 rzędowa	2702,46	2752,51	2836,67	99,7	103,1	105,0	6,28	5,77
Pług 3 skibowy	4315,65	4531,48	4901,82	99,1	108,2	113,6	10,86	9,96
Kultywator 2,1-2,8 m	1930,17	2004,98	2037,84	101,3	101,6	105,6	4,51	4,14
Dojarka 2 konwie ^a	8239,45	8259,15	8346,94	100,0	101,1	101,3	18,49	97,53
Dojarka z rurociągiem ^a	48117,24	48304,94	49224,47	100,0	101,9	102,3	109,05	575,19
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16659,70	16736,45	17858,4	100,0	106,7	107,2	39,56	208,67

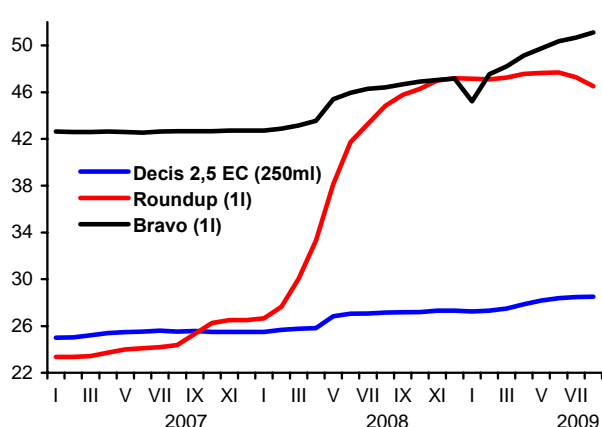
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

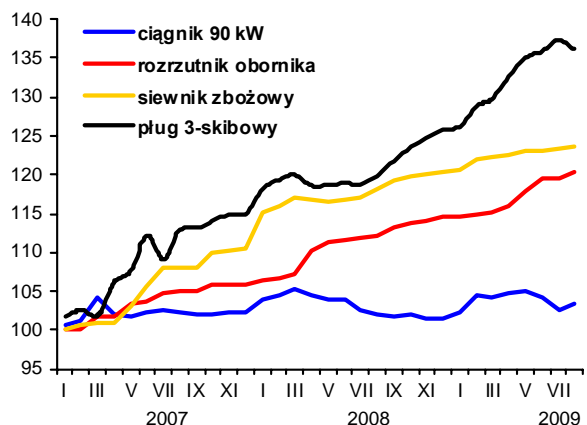
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

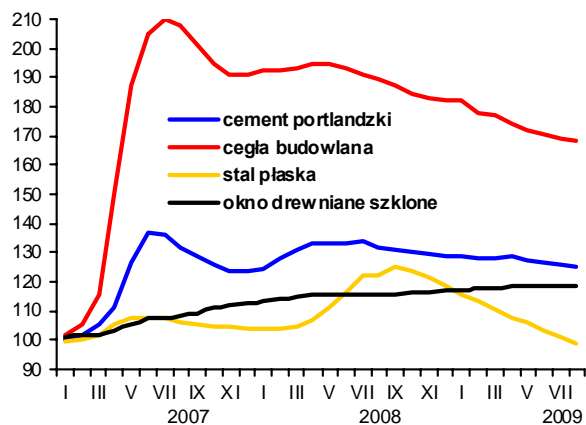
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

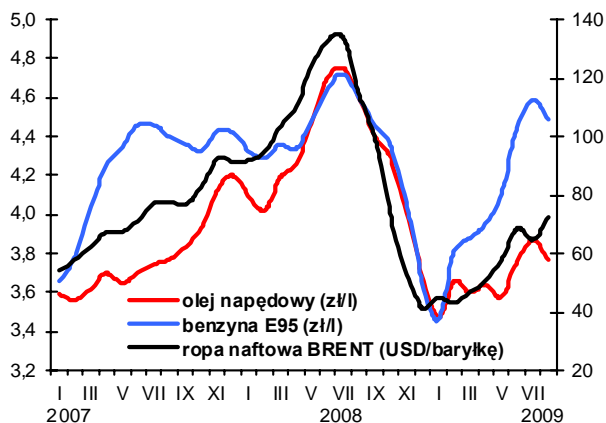
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

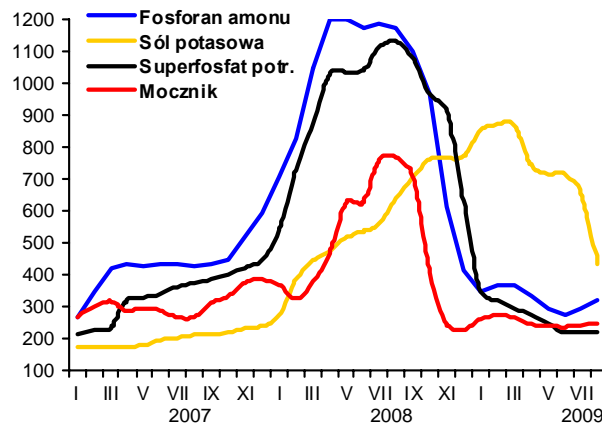
Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 5. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

W czerwcu 2009 r. wzrosła liczba przedsiębiorstw usługowych. W końcu II kwartału 2009 r. zarejestrowanych było 24 975 placówek usług rolniczych, o 2,2% więcej niż w I kwartale 2009 r. W ciągu II kwartału o 2,9% zwiększyła się liczba placówek usług mechanizacyjnych, a o 2,2% spadła liczba placówek naprawczych maszyn. Zakładów weterynaryjnych było o 2,8%, a placówek zootechnicznych – o 0,9% więcej niż w marcu 2009 r. W porównaniu do stanu sprzed roku, liczba placówek usług rolniczych wzrosła o 0,2%. W porównaniu do czerwca 2008 r. największy spadek zanotowano w grupie przedsiębiorstw naprawczych maszyn (o 6,1%). Spadła również liczba placówek zootechnicznych (o 1%). Wzrosła natomiast liczba przedsiębiorstw świadczących usługi mechanizacyjne (o 1,4%) oraz przychodni weterynaryjnych (o 0,4%). Udział poszczególnych grup przedsiębiorstw w ich łącznej liczbie nie zmienia się znacząco. Najliczniejszą grupę stanowią placówki usług mechanizacyjnych (48,6%) i weterynaryjnych (32,1%). Zakłady usług zootechnicznych mają 11,6%, a zakłady naprawcze maszyn – 7,7% udział.

Liczba krów objętych kontrolą użyteczności mlecznej od kilku lat wykazuje trend rosnący. W sierpniu 2009 r. oceną objętych było 580 tys. krów, o 0,2% mniej niż w lipcu, ale o 1,4% więcej niż w sierpniu 2008 r. Średnia wielkość stada w gospodarstwach stosujących ocenę również systematycznie się powiększa. W sierpniu 2009 r. była o 1,0% większa niż rok wcześniej i wyniosła 31,6 sztuk. Umiarkowane tempo wzrostu wykazuje również liczba gospodarstw stosujących ocenę. W sierpniu 2009 r. było 18 335 gospodarstw stosujących system oceny. Przed rokiem ta liczba kształtowała się na poziomie 18 318, a w lipcu 2009 r. – 18 339.

Usługami inseminacyjnymi w II kwartale 2009 r. objęto 395 tys. krów i jałowic, o 4,8% mniej niż w II kwartale ubiegłego roku. W porównaniu do I kwartału 2009 r. było to o 11,6% więcej. Udział krów inseminowanych w pogłowie krów ogółem w II kwartale 2009 r. wzrósł do 14,3% z 12,8% I kwartale 2009 r.

W II kwartale 2009 r. liczba unasienianych loch wyniosła 164 tys. i w porównaniu do II kwartału roku poprzedniego była o 24,2% wyższa. Zabiegowi inseminacji zostało poddane 12,2% pogłowia, podczas gdy w poprzednim kwartale było to 11,6%, a w II kwartale 2009 r. 9,8%. Zwiększenie liczby inseminacji

wskazuje na rosnące zainteresowanie chowem trzody chlewnej. Najwięcej loch poddawanych inseminacji jest w południowo-zachodnich województwach Polski.

Ceny usług dla rolnictwa w sierpniu 2009 r. wzrosły o 0,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca, przy czym ceny usług bezpośrednio rolniczych zwiększyły się o 0,5%, natomiast usług pośrednio rolniczych nie zmieniły się. Wśród usług bezpośrednio rolniczych najbardziej (od 1 do 5%) zdrożał siew siewnikiem rzędowym, opryskiwanie roślin, rozsiew nawozów sztucznych oraz kopanie ziemniaków kopaczką. Spadły natomiast ceny zbioru zbóż kombajnem oraz kopania ziemniaków kopaczką. Ceny pozostałych usług wzrosły nieznacznie lub nie zmieniły się w porównaniu do czerwca 2009 r.

W grupie usług pośrednich dla rolnictwa najbardziej (o ponad 1%) w porównaniu do miesiąca poprzedniego wzrosła jedynie cena naostrzenia lemiesza. Spośród usług pośrednio rolniczych obniżono ceny: usług bankowych, składki ubezpieczenia OC oraz Autocasco ciągnika, składki ubezpieczenia OC rolników, przetarcia drewna oraz transportu rolniczego.

W sierpniu 2009 r. indeks zmian cen 9 podstawowych produktów rolnych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa¹ spadł do 96,8 z 98,8 w miesiącu poprzednim. Pod wpływem obniżek cen produktów rolnych.

Relacje cen usług i produktów rolnych zmieniają się. Dla przykładu za rozsiew nawozów mineralnych na obszarze 1 ha, sierpniu 2009 r. trzeba było zapłacić równowartość 1,9 dt, a rok wcześniej – 1,4 dt pszenicy. Natomiast opłata za 1 godzinę prac murarskich wyrażona w kg żywca trzody spadła z 20,3 kg do 19,5 kg w sierpniu 2009 r.

¹ W skład 34 usług dla rolnictwa wchodzi usługi wymienione w przypisie „a” w tabeli 3.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Wyszczególnienie		Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2005	I-XII	511	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I-XII	520	30,7	1684	1152	10 761	2 004	8 146	3 001
2007	I-XII	527	30,5	1612	682	11 405	2 064	8 060	2 889
2008	I-XII	567	31,5	1543	539	11 947	2 036	7 947	2 915
2008	IX	572	31,2	423	115	12 134	2 059	8 000	2 913
	X	572	31,2	x	x	x	x	x	x
	XI	571	31,3	x	x	x	x	x	x
	XII	571	31,3	340	155	11 947	2 036	7 947	2 915
2009	I	575	31,5	x	x	x	x	x	x
	II	577	31,6	x	x	x	x	x	x
	III	578	31,6	354	157	11 789	1 969	7 806	2 872
	IV	580	31,7	x	x	x	x	x	x
	V	582	31,8	x	x	x	x	x	x
	VI	582	31,7	395	164	12 126	1 926	8 024	2 899
	VII	581	31,7	x	x	x	x	x	x
	VIII	580	31,6	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VIII 2009</u> <u>VIII 2008</u>		101,4	101,0	x	x	x	x	x	x
<u>VIII 2009</u> <u>VII 2009</u>		99,8	99,7	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Wyszczególnienie		Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2005	I-XII	90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII	103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2007	I-XII	111,5	111,9	143,2	108,7	111,2
2008	I-XII	91,8	93,1	82,7	98,2	97,1
2008	IX	96,6	96,6	84,4	99,1	96,7
	X	94,5	94,7	85,9	95,7	94,5
	XI	97,8	97,8	99,3	97,4	97,8
	XII	101,2	101,3	109,1	99,8	101,2
2009	I	99,3	100,2	103,3	99,4	99,1
	II	102,3	102,4	109,6	101,0	102,2
	III	102,4	101,1	96,0	103,2	102,6
	IV	103,5	102,9	101,6	103,9	103,7
	V	97,3	99,1	104,9	95,8	96,7
	VI	103,9	103,7	106,5	99,5	104,0
	VII	98,8	98,4	93,5	99,4	98,9
	VIII	96,8	96,5	88,2	98,0	97,0

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2006		2007		2008		2009												VIII 2009		I-VIII 2009		
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	VIII 2008	I-VIII 2008		
	% wobec poprzedniego okresu																						%
Wskaźnik zmian cen usług	103,7	103,7	108,1	100,4	100,5	100,2	100,3	99,9	101,3	100,4	100,5	100,4	100,5	100,4	100,2	99,7	100,4	100,2	100,2	103,6	104,7		
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	106,5	103,4	110,7	100,4	100,5	100,0	100,3	100,2	100,4	100,3	101,7	100,3	101,7	100,9	100,5	97,9	100,6	100,6	100,5	102,9	104,6		
1. mechanizacyjne	107,1	102,9	111,0	100,3	100,6	100,0	100,1	99,8	99,8	100,1	104,0	100,8	100,6	100,6	100,6	96,7	101,1	100,6	100,6	102,6	104,5		
a. uprawowe	106,9	103,9	110,7	100,4	100,4	99,9	100,3	100,3	98,9	100,1	103,5	105,2	.	.	101,2	105,2	110,1		
b. siewu-sadzenia	108,1	105,1	105,4	103,3	100,5	100,0	100,6	96,6	.	105,2	106,4	108,5		
c. chemizacyjne	106,2	103,6	109,3	100,0	100,7	100,0	100,0	99,8	99,8	100,1	104,0	101,5	96,2	101,8	102,3	106,4	100,1	100,8	99,8	99,2	99,7		
d. zbioru plodów	107,5	101,3	114,1	99,9	100,6	99,9	100,1	100,8	99,8	99,2	99,7		
2. usługi robocizny przy pracach polowych	101,6	115,0	124,8	101,7	100,4	100,0	100,1	103,4	98,5	98,4	101,5	100,0	102,4	103,2			
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	104,2	102,1	104,9	100,5	100,4	100,3	100,5	100,4	100,8	100,4	100,2	100,4	100,2	100,2	100,7	100,1	100,2	100,1	104,4	105,5			
a. weterynaryjne	106,1	101,5	104,1	100,6	100,3	100,5	100,4	100,5	100,5	100,2	100,4	100,1	100,4	100,1	100,9	100,3	100,0	100,3	104,3	104,8			
b. inseminacyjne	102,3	102,6	105,8	100,4	100,8	99,5	100,7	100,3	101,4	100,6	99,9	100,3	100,4	100,3	100,4	100,0	100,3	100,0	104,5	106,1			
III. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	101,8	104,0	106,2	100,4	100,4	100,2	100,3	99,9	101,5	100,4	100,2	100,4	100,2	100,2	100,4	100,3	100,1	100,0	104,1	104,7			
1. transportowe	96,8	104,8	105,6	101,2	100,0	100,2	99,8	100,6	99,4	100,0	100,9	100,1	100,9	100,1	99,9	102,3	100,0	99,7	102,8	104,0			
2. naprawcze	102,8	104,1	106,3	100,4	100,4	100,3	100,8	99,9	100,7	101,2	100,6	100,5	100,2	100,5	100,5	100,2	99,2	100,5	105,0	105,8			
3. budowlano-remontowe	103,4	107,4	107,2	100,3	100,7	100,3	100,5	99,9	103,2	100,6	100,3	100,6	100,3	100,6	100,2	100,0	100,5	100,2	107,2	108,5			
4. młynarskie ^b	101,3	103,9	106,7	100,6	102,0	100,7	100,3	100,0	101,0	102,1	101,5	101,4	100,0	101,4	100,0	101,5	100,0	100,0	111,0	110,2			
5. handlowe	103,6	101,9	102,7	100,0	100,1	99,9	99,8	100,0	101,6	100,1	99,9	100,6	100,5	100,2	100,2	100,2	100,2	100,1	103,2	102,5			
6. finansowe	100,7	101,2	107,2	100,3	100,1	100,3	100,2	99,4	100,9	99,4	99,3	98,6	100,8	99,9	100,0	99,5	100,0	99,5	98,4	99,5			
- ubezpieczeniowe	106,5	103,6	107,9	100,3	100,1	100,0	100,1	99,2	101,8	100,0	99,9	98,7	101,3	99,8	100,0	99,4	100,0	99,4	100,1	99,8			
- bankowe	89,1	96,4	105,7	100,5	100,1	100,9	100,5	99,8	99,1	98,1	98,3	98,4	99,9	98,4	99,9	100,3	100,0	99,7	95,2	98,9			
Wskaźnik inflacji	101,0	102,5	104,2	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	103,7	103,5		

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne. W skład usług bezpośrednio rolniczych wchodzi usługi: orka plugiem, talerzowanie ściernisk, kulhydratorowanie, siew siewn. rzędowym, sadzenie ziemiaków sadzarką, opryskiwanie roślin (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), rozstaw nawozów szt. (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), zbiór zielonek sieczkarnią, zbiór zielonek scianaczem, koszenie traw kostarką rotacyjną, sprzęt zboż kombajnem, kopanie ziemiaków kombajnem ziemn., kopanie ziemiaków kopaczką, zatrudnienie osoby przy pracach polowych, unasiennienie sztuczne krowy, badanie kliniczne krowy, badanie tuczniaka przedubojowe. W skład usług pośrednio rolniczych wchodzi usługi: przewóz 10 ton cegły samochoodem za 20 km, wypożyczenie przyczepy samochodowej, naosierzenie lemiesza, podkucie kopyta końskiego, oplata za wynajem 1 m2 lokalu rzemieślniczego, przetarcie drewna, oplata prac stolarskich, ciestelskich, praca mechanika przy naprawie maszyn rolni, oplata prac murarskich, oplata projektu budynku inwentarsko-skladowego, wypożyczenie betoniarki, wypożyczenie cykliniarki, śrutowanie na paszę 100 kg żyta, śrutowanie na mąkę 100 pszenicy, oplata powierzchni 1 m2 lokalu handlowego, oplata dzierzawca 1 m2 placu targowego, oplata 1 dnia placowego „szczek”, oplata ogłoszenia reklamowego, składka ubezpiecz. OC ciagnika, składka ubezpieczenia Autocasco ciagnika, składka ubezpie. budynku rolnego, składka ubez. OC rolników, odsetki kredytu krótkoter. 10 tys. zł, odsetki kredytu średnioter. 50 tys. zł, przemiał zboż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2006		2007		2008		2009												VIII 2009		I-VIII 2009	
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	VIII 2008	I-VIII 2008			
																						%	
Orka pługiem	za 1 godz.	98,81	105,20	114,25	115,87	116,83	116,47	116,79	.	.	.	118,80	118,91	117,55	.	118,41	118,62	102,4	105,5				
Siew siewn. trzędowym	za 1 godz.	82,08	87,71	94,04	96,32	96,78	96,78	100,65	101,23	97,95	.	100,09	101,29	105,2	108,4				
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	63,68	65,70	71,78	72,82	73,72	73,72	80,57	74,72	76,03	77,01	79,72	109,5	109,3				
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	68,58	71,43	75,98	78,90	79,00	79,00	79,00	79,00	79,00	79,00	80,27	81,43	79,85	81,98	82,13	86,02	109,0	109,0				
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	221,78	252,98	242,35	285,10	287,37	287,37	269,45	269,97	269,97	94,7	96,2				
Sprzęt zbóż kombajnem	za 1 godz.	230,86	236,14	270,68	269,06	273,29	280,06	272,48	101,3	102,6				
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	126,14	128,00	116,66	139,46	139,97	139,97	137,29	138,10	139,97	100,4	98,9				
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	44,38	51,06	62,86	63,98	64,23	64,23	64,27	.	.	.	64,40	66,60	65,63	64,58	65,53	65,54	102,4	105,2				
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	8,59	9,08	9,76	9,72	10,03	10,11	10,11	10,11	10,11	10,34	10,64	10,91	11,05	11,32	11,32	11,32	116,5	114,6				
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	46,50	47,73	50,48	50,99	51,38	51,32	51,66	51,82	52,52	52,84	52,79	52,93	53,12	53,26	53,27	53,30	104,5	106,1				
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	22,15	22,81	24,67	24,93	25,06	25,33	25,53	25,78	26,05	26,18	26,37	26,44	26,89	26,89	27,04	27,07	108,6	109,6				
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	118,35	126,92	138,79	142,58	142,41	142,88	143,14	143,22	141,51	141,40	142,75	142,75	142,75	149,19	149,36	148,50	104,2	105,9				
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	12,51	12,74	13,83	13,92	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00	14,38	14,38	14,54	14,69	14,69	14,77	14,92	107,2	105,8				
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	28,84	32,06	34,82	35,13	35,58	35,58	35,79	35,79	36,05	36,28	37,07	37,37	37,29	37,44	37,55	37,84	107,7	107,9				
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	66,90	76,83	89,83	91,46	92,21	92,37	93,03	93,20	93,85	94,06	94,31	94,87	95,18	95,24	95,78	96,06	105,0	107,4				
Oplata projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.	1028	1024	1024	1030	1040	1042	1051	1051	1144	1166	1170	1184	1191	1191	1199	1199	116,4	116,6				
Wypożyczenie betoniarki na 1 dobę	na 1 dobę	31,29	31,64	32,67	32,80	32,80	32,84	32,82	33,07	35,53	36,06	36,17	36,31	36,45	36,16	36,22	36,30	110,7	111,0				
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	27,69	27,80	28,65	28,74	28,83	28,82	28,90	28,93	29,28	29,47	29,60	29,66	30,07	30,19	30,33	30,35	105,6	104,7				
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	116,02	115,97	130,77	128,69	128,84	128,79	129,00	127,31	128,18	127,53	127,07	126,76	126,25	125,83	125,77	124,75	96,9	95,9				
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	698	753	749	736	738	738	739	745	748	746	739	734	738	732	732	721,59	98,0	97,8				
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	591	570	597	604	606	610	614	612	605	595	586	576	578	579	577	577	95,4	98,9				
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	5070	4890	5208	5282	5288	5343	5362	5354	5313	5199	5098	5027	5003	5022	5043	5019	95,0	99,0				

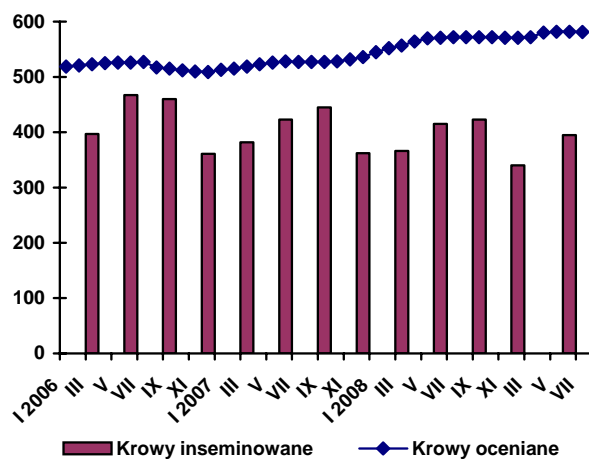
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

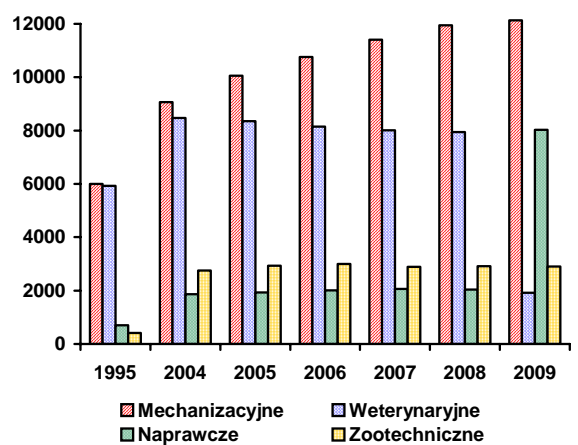
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2006		2007		2008		2009												VIII 2008 VIII 2007		I-VIII 2009 I-VIII 2008	
			I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	%	%			
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	2,23	1,38	1,84	2,02	2,26	2,49	2,54	.	.	.	2,30	2,38	2,31	.	2,26	2,63	130,1	160,6				
Siew siewn. trzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,85	1,15	1,43	1,68	1,87	2,07	.	.	.	1,94	2,02	1,93	.	1,91	2,24	133,6	164,9					
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,43	1,31	1,11	1,27	1,43	1,58	1,61	1,47	1,41	1,47	1,77	139,1	162,4					
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,54	1,07	1,18	1,38	1,53	1,69	1,72	1,68	1,65	1,49	1,55	1,63	1,57	1,52	1,57	1,91	138,5	170,9				
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	238	204	292	301	308	316	310	312	315	315	315	104,9	111,2					
Sprzet zbóż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	5,20	2,11	4,63	4,69	5,29	5,36	6,04	128,7	132,5					
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,21	3,09	4,32	3,53	5,90	6,62	2,23	2,95	3,74	105,9	98,4				
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	dt pszenicy	1,00	0,76	0,99	1,12	1,24	1,38	1,40	.	.	.	1,24	1,33	1,29	1,20	1,25	1,45	130,2	160,2				
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	0,22	0,15	0,19	0,20	0,24	0,27	0,28	0,28	0,28	0,28	0,29	0,31	0,30	0,29	0,32	0,39	191,6	209,6				
Unasięnienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	49,87	44,80	49,80	53,77	55,08	56,52	57,27	58,24	59,74	60,85	60,64	60,35	61,17	61,64	62,11	62,28	115,8	131,9				
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	l mleka	23,76	21,40	24,35	26,29	26,86	27,90	28,30	28,98	29,63	30,15	30,29	30,14	30,96	31,12	31,53	31,63	120,3	136,3				
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	32,96	36,45	34,29	31,61	30,69	33,07	33,44	31,83	31,94	31,78	29,86	29,25	29,68	29,48	29,40	30,18	95,5	85,5				
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	dt pszenicy	0,28	0,19	0,21	0,24	0,27	0,30	0,30	0,30	0,29	0,27	0,28	0,29	0,29	0,27	0,28	0,33	136,2	166,5				
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,65	0,48	0,54	0,61	0,69	0,76	0,78	0,76	0,75	0,69	0,72	0,75	0,73	0,70	0,72	0,84	136,9	169,6				
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	kg żywca trzody	18,63	22,02	22,19	20,28	19,87	21,38	21,74	20,71	21,19	21,14	19,73	19,44	19,79	18,82	18,85	19,52	96,3	86,8				
Oplata projektu budynku inw. -skład.	1 szt.	kg żywca trzody	286	295	253	228	224	241	246	234	258	262	245	243	248	235	236	244	106,7	94,1				
Wypożyczenie betoniarki 100 l	na 1 dobę	kg żywca trzody	8,71	9,10	8,09	7,27	7,07	7,60	7,67	7,35	8,02	8,10	7,57	7,44	7,58	7,15	7,13	7,38	101,4	89,6				
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	7,71	7,99	7,09	6,37	6,21	6,67	6,75	6,43	6,61	6,62	6,19	6,08	6,25	5,97	5,97	6,17	96,8	84,4				
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	dt pszenicy	2,61	1,73	2,00	2,24	2,49	2,76	2,80	2,71	2,68	2,41	2,46	2,53	2,48	2,34	2,41	2,76	123,2	151,4				
Składka ubezp. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	15,72	11,19	11,47	12,84	14,28	15,81	16,07	15,82	15,67	14,13	14,28	14,67	14,53	13,60	14,00	15,99	124,5	154,4				
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	13,30	8,48	9,23	10,54	11,71	13,06	13,34	13,00	12,67	11,26	11,32	11,51	11,37	10,76	11,04	12,77	121,2	155,4				
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	114,2	72,7	80,6	92,1	102,3	114,4	116,6	113,8	111,3	98,4	98,5	100,4	98,4	93,3	96,5	111,2	120,7	155,5				

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERIGŻ-PIB.

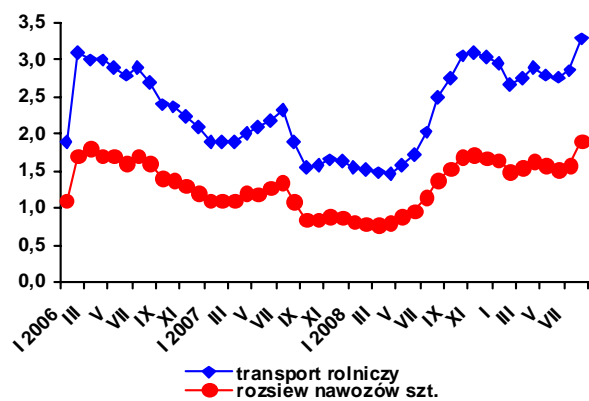
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

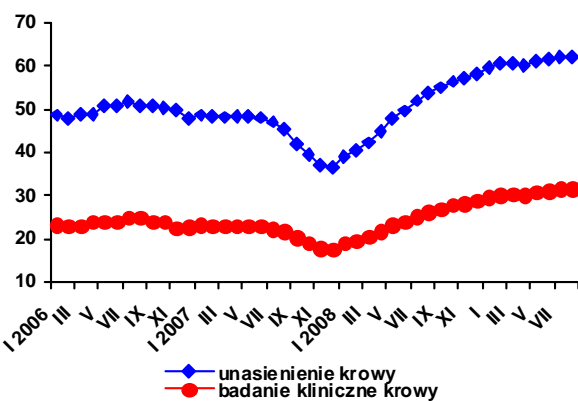
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

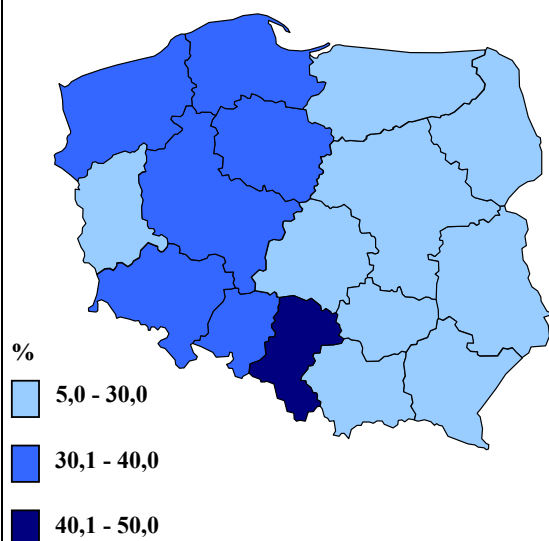
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

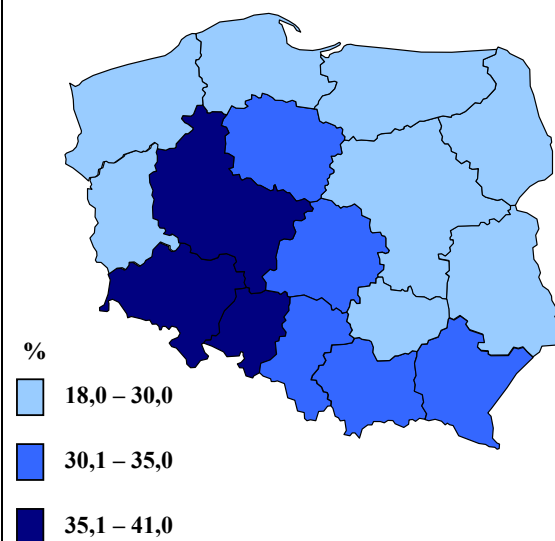
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w czerwcu 2009 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w I półroczu 2009 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.